

**MUHARREM ERTAŞ, NEŞET ERTAŞ VE ÇEKİÇ
ALİ'NİN KIRIK HAVA TÜRÜNDEKİ
ESERLERİNİN SÖZ-MAKAM-USUL
BAKIMINDAN İNCELENMESİ**

Abdulsamet DİNÇ

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Bilimleri Ana Sanat Dalı

2023

(Her hakkı saklıdır.)

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANA SANAT DALI

**MUHARREM ERTAŞ, NEŞET ERTAŞ VE ÇEKİÇ ALİ'NİN KIRIK HAVA
TÜRÜNDEKİ ESERLERİNİN SÖZ-MAKAM-USUL BAKIMINDAN İNCELENMESİ**

(Examination of Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş and Çekiç Ali's Kırık Hava Type Works in
Terms of Words, Makam, Procedure)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdulsamet DİNÇ

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Erzurum
Ekim, 2023

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Fine Arts

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Abdulsamet DİNÇ tarafından hazırlanan “MUHARREM ERTAŞ, NEŞET ERTAŞ VE ÇEKİÇ ALI’NİN KIRIK HAVA TÜRÜNDEKİ ESERLERİNİN SÖZ-MAKAM-USUL BAKIMINDAN İNCELENMESİ” başlıklı çalışması 27/10/ 2023 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzikoloji Ana Sanat/Bilim Dalı, Müzik Bilimleri Sanat/Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Serhat YENER Aslı Islak İmzalıdır
Ondukuz Mayıs Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU Aslı Islak İmzalıdır
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK Aslı Islak İmzalıdır
Atatürk Üniversitesi

Enstitü Yönetim Kurulunun
.../.../.... tarih ve ..... sayılı
kararı.

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Aslı Islak İmzalıdır
Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “MUHARREM ERTAŞ, NEŞET ERTAŞ VE ÇEKİÇ ALİ’NİN KIRIK HAVA TÜRÜNDEKİ ESERLERİNİN SÖZ-MAKAM-USUL BAKIMINDAN İNCELENMESİ” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

... / ... / 20..

Aslı Islak İmzalıdır

Abdulsamet DİNÇ

- Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.
- Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın bilimsel temeller üzerine oturtulmasında bana yol gösterip, katkı sağlayan tez danışmanın Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU hocama, Mazhar GÖNÜLAY'a, Yakup DURSUN'a, Fetullah BİLGE'ye ve her daim yanımda olup beni destekleyen babama, anneme ve nişanlıma teőekkürlerimi sunarım.

Abdulsamet DİNÇ

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUHARREM ERTAŞ, NEŞET ERTAŞ VE ÇEKİÇ ALİ'NİN KIRIK HAVA TÜRÜNDEKİ ESERLERİNİN SÖZ-MAKAM-USUL BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Abdulsamet DİNÇ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Kasım 2023, 232 sayfa

Amaç: Bu çalışmada Kırşehir âşıklık geleneğinin en önemli parçalarından olan Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin TRT repertuarında kayıtlı kırık hava türündeki eserlerinin söz-makam-usul özelliklerinin yorumunu yapmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın nitel olarak doküman incelemesi ve (survey) tarama yöntemiyle yapılp veri toplam aracı olarak belgesel tarama modeli kullanılmıştır.

Sonuç: Bu çalışmada Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin TRT-THM repertuarında kayıtlı olan kırık hava eserlerinin, müzikal özellikleri ve söz temasının neler olduğu üzerine yorumlar yapılmıştır. Elde edilen bulgulara dayanarak Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava eserlerinde en fazla kullanılan makamın karcığar, hicaz, kürdi ve hüseyini makam dizisi içerisinde olduğu, en fazla kullanılan usulun ise 4 zamanlı usul olduğu ve ozanların eser sözlerinde en fazla aşk, sevgi temasını kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Çekiç Ali, Usul, Makam.

ABSTRACT

MASTER THESIS

AN ANALYSIS ON MUHARREM ERTAŞ, NEŞET ERTAŞ AND ÇEKİÇ ALİ'S KIRIK HAVA TYPE WORKS IN TERMS OF LYRICS, MAQAM, FORM

Abdulsamet DİNÇ

Advisor: Assoc. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

November 2023, 232 pages

Purpose: In this study, it is aimed to interpret the lyric, maqam, and form features of the kırık hava genre works recorded in the TRT repertoire by Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş and Çekiç Ali, one of the most important parts of the Kırşehir minstrel tradition.

Method: The research was conducted qualitatively through document analysis and It was done with the survey scanning method and the documentary scanning model was used as the data collection tool.

Result: In this study, comments were made on the musical features and lyrical themes of Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, and Çekiç Ali's broken air works recorded in the TRT-THM repertoire. Based on the findings, the most used modes in the kırık hava works of Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, and Çekiç Ali are in the karcıgar, hicaz, kürdi and hüseyini makam series, the most used rhythm is the 4-time rhythm, and the most used rhythm in the lyrics of the poets' works is love. It was concluded that they used the theme of love.

Keywords: Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Çekiç Ali, Makam, Procedure.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xv
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
İKİNCİ BÖLÜM	4
Kavramsal Çerçeve ve Alana Özgü Bilgiler.....	4
Makam Kavramına Genel Bakış	4
Türk Halk Müziğinde Usul Kavramına Genel Bakış	5
Çalışmaya Konu Olan Ozanlar Hakkında Genel Bilgiler	8
Muharrem Ertaş.....	8
Neşet Ertaş.	9
Çekiç Ali.	9
Problem Cümlesi.....	10
Alt Problemler.....	10
Araştırmanın Amacı	10
Araştırmanın Önemi.....	11
Varsayımlar	11
Sınırlılıklar	11
Tanımlar	11
İlgili Araştırmalar	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	14
Yöntem	14
Araştırmanın Modeli	14
Evren ve örneklem.	14

Verilerin Toplanması	14
Verilerin Analizi.....	15
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	16
Bulgular ve Yorumlar.....	16
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	16
Muharrem Ertaş'ın kırık hava türündeki eserlerinin söz bakımından öne çıkan unsurları.....	16
Neşet Ertaş'ın kırık hava türündeki eserlerinin söz bakımından öne çıkan unsurları.....	17
Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz bakımından öne çıkan unsurları.....	22
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	23
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	205
BEŞİNCİ BÖLÜM	209
Sonuçlar ve Öneriler.....	209
Sonuçlar.....	209
Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	209
İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	210
Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.....	211
Öneriler	211
KAYNAKÇA	213
ÖZGEÇMİŞ.....	215

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali 'ye Ait Kırık Hava Türündeki Eserlerin Makam Dizileri ve Ses Aralığı</i>	203
Tablo 2. <i>Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali 'nin Kırık Hava Türündeki Eserlerinin Usul Özellikleri Tablosu</i>	206

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. <i>Neva Makamı Dizisi</i>	5
Şekil 2. <i>Mürekkeb Gülizar Makamı Dizisi</i>	5
Şekil 3. <i>Gerdaniye Makamı Dizisi</i>	5
Şekil 4. <i>İki Vuruşlu Ana Usullerin Üçerli Şekilleri</i>	6
Şekil 5. <i>Üç Vuruşlu Ana Usullerin Üçerli Şekilleri</i>	7
Şekil 6. <i>Başımda Altın Tacım</i>	24
Şekil 7. <i>Eserin Dizisi</i>	27
Şekil 8. <i>A Cümlesi</i>	28
Şekil 9. <i>B Cümlesi</i>	28
Şekil 10. <i>C Cümlesi</i>	28
Şekil 11. <i>D Cümlesi</i>	29
Şekil 12. <i>Bilmem Böyle Neden Soldun</i>	30
Şekil 13. <i>Eserin Dizisi</i>	33
Şekil 14. <i>A Cümlesi</i>	33
Şekil 15. <i>B Cümlesi</i>	33
Şekil 16. <i>Deniz Dalgasız Olmaz</i>	34
Şekil 17. <i>Eserin Dizisi</i>	36
Şekil 18. <i>A Cümlesi</i>	36
Şekil 19. <i>B Cümlesi</i>	36
Şekil 20. <i>Evlerini Önü Marul</i>	37
Şekil 21. <i>Eserin Dizisi</i>	39
Şekil 22. <i>A Cümlesi</i>	39
Şekil 23. <i>B Cümlesi</i>	39
Şekil 24. <i>Karanfil Suyu Neyler</i>	40
Şekil 25. <i>Eserin Dizisi</i>	41
Şekil 26. <i>A Cümlesi</i>	41
Şekil 27. <i>Sebeb</i>	42
Şekil 28. <i>Eserin Dizisi</i>	45
Şekil 29. <i>A Cümlesi</i>	45
Şekil 30. <i>B Cümlesi</i>	45
Şekil 31. <i>Şu Dağlar Ulu Dağlar</i>	46
Şekil 32. <i>Eserin Dizisi</i>	47

Şekil 33. <i>A Cümlesi</i>	47
Şekil 34. <i>B Cümlesi</i>	48
Şekil 35. <i>Açma Zülüflerin</i>	49
Şekil 36. <i>Eserin Dizisi</i>	51
Şekil 37. <i>A Cümlesi</i>	51
Şekil 38. <i>B Cümlesi</i>	51
Şekil 39. <i>Ahu Gözlerini Sevdiğim Dilber</i>	52
Şekil 40. <i>Eserin Dizisi</i>	54
Şekil 41. <i>A Cümlesi</i>	54
Şekil 42. <i>B Cümlesi</i>	54
Şekil 43. <i>Al Yanak Allanyor</i>	55
Şekil 44. <i>Eserin Dizisi</i>	58
Şekil 45. <i>A Cümlesi</i>	58
Şekil 46. <i>B Cümlesi</i>	58
Şekil 47. <i>Aman Dünya Ne Dar İmiş</i>	59
Şekil 48. <i>Eserin Dizisi</i>	60
Şekil 49. <i>A Cümlesi</i>	60
Şekil 50. <i>B Cümlesi</i>	61
Şekil 51. <i>Anam Ağlar Başucumda Oturur</i>	62
Şekil 52. <i>Eserin Dizisi</i>	64
Şekil 53. <i>A Cümlesi</i>	64
Şekil 54. <i>B Cümlesi</i>	65
Şekil 55. <i>Aşkın Beni Deyledi</i>	66
Şekil 56. <i>Eserin Dizisi</i>	68
Şekil 57. <i>A Cümlesi</i>	68
Şekil 58. <i>B Cümlesi</i>	69
Şekil 59. <i>Ayva Turunç Narım Var</i>	70
Şekil 60. <i>Eserin Dizisi</i>	72
Şekil 61. <i>A Cümlesi</i>	72
Şekil 62. <i>B Cümlesi</i>	73
Şekil 63. <i>Bağışla Sevdiğim Hakkı Seversen</i>	74
Şekil 64. <i>Eserin Dizisi</i>	76
Şekil 65. <i>A Cümlesi</i>	76
Şekil 66. <i>B Cümlesi</i>	77
Şekil 67. <i>Bahçada Gül Ağacı</i>	78

Şekil 68. <i>Eserin Dizisi</i>	80
Şekil 69. <i>A Cümlesi</i>	81
Şekil 70. <i>Dağlar Başı Karlı Olur</i>	82
Şekil 71. <i>Eserin Dizisi</i>	84
Şekil 72. <i>A Cümlesi</i>	84
Şekil 73. <i>B Cümlesi</i>	85
Şekil 74. <i>Dağlar Dağladı Beni</i>	86
Şekil 75. <i>Eserin Dizisi</i>	88
Şekil 76. <i>A Cümlesi</i>	88
Şekil 77. <i>B Cümlesi</i>	88
Şekil 78. <i>Dane Dane Benleri Var Yüzünde</i>	89
Şekil 79. <i>Eserin Dizisi</i>	92
Şekil 80. <i>A Cümlesi</i>	92
Şekil 81. <i>B Cümlesi</i>	92
Şekil 82. <i>Ey Erenler Hak Aşkına</i>	93
Şekil 83. <i>Eserin Dizisi</i>	96
Şekil 84. <i>A Cümlesi</i>	96
Şekil 85. <i>B Cümlesi</i>	96
Şekil 86. <i>Gar Mı Yağmış Yüce Dağlar Başına</i>	97
Şekil 87. <i>Eserin Dizisi</i>	99
Şekil 88. <i>A Cümlesi</i>	99
Şekil 89. <i>B Cümlesi</i>	99
Şekil 90. <i>Gızıl Irmak Can İncitme Sen Bugün</i>	100
Şekil 91. <i>Eserin Dizisi</i>	101
Şekil 92. <i>A Cümlesi</i>	101
Şekil 93. <i>B Cümlesi</i>	102
Şekil 94. <i>Gova Gova İndirdiler Yazıya</i>	103
Şekil 95. <i>Eserin Dizisi</i>	105
Şekil 96. <i>A Cümlesi</i>	105
Şekil 97. <i>B Cümlesi</i>	105
Şekil 98. <i>Gönül Dağı</i>	106
Şekil 99. <i>Eserin Dizisi</i>	108
Şekil 100. <i>Cümlesi</i>	108
Şekil 101. <i>B Cümlesi</i>	109
Şekil 102. <i>Kesik Çayırbiçilir Mi</i>	110

Şekil 103. <i>Eserin Dizisi</i>	112
Şekil 104. <i>A Cümlesi</i>	112
Şekil 105. <i>B Cümlesi</i>	113
Şekil 106. <i>Kibar Kızın Saçları Sallanıyor</i>	114
Şekil 107. <i>Eserin Dizisi</i>	116
Şekil 108. <i>A Cümlesi</i>	116
Şekil 109. <i>B Cümlesi</i>	116
Şekil 110. <i>Köprüden Geçti Gelin</i>	117
Şekil 111. <i>Eserin Dizisi</i>	120
Şekil 112. <i>A Cümlesi</i>	121
Şekil 113. <i>B Cümlesi</i>	122
Şekil 114. <i>Kurusa Fıdanın Güllerin Solsa</i>	123
Şekil 115. <i>Eserin Dizisi</i>	124
Şekil 116. <i>A Cümlesi</i>	124
Şekil 117. <i>B Cümlesi</i>	125
Şekil 118. <i>Küstürdüm Gönülü</i>	126
Şekil 119. <i>Eserin Dizisi</i>	128
Şekil 120. <i>A Cümlesi</i>	128
Şekil 121. <i>B Cümlesi</i>	129
Şekil 122. <i>Mapusanelere Attım Postumu</i>	130
Şekil 123. <i>Eserin Dizisi</i>	133
Şekil 124. <i>A Cümlesi</i>	133
Şekil 125. <i>B Cümlesi</i>	134
Şekil 126. <i>Ne Güzel Yaratmış Seni Yaradan</i>	135
Şekil 127. <i>Eserin Dizisi</i>	136
Şekil 128. <i>A Cümlesi</i>	136
Şekil 129. <i>B Cümlesi</i>	136
Şekil 130. <i>N'olur Gelin N'olur</i>	137
Şekil 131. <i>Eserin Dizisi</i>	141
Şekil 132. <i>A Cümlesi</i>	142
Şekil 133. <i>B Cümlesi</i>	142
Şekil 134. <i>O Şirin Sözlerine</i>	143
Şekil 135. <i>Eserin Dizisi</i>	146
Şekil 136. <i>A Cümlesi</i>	146
Şekil 137. <i>B Cümlesi</i>	147

Şekil 138. <i>Seher Vakti Çaldım Yarın Kapısın</i>	148
Şekil 139. <i>Eserin Dizisi</i>	150
Şekil 140. <i>A Cümlesi</i>	151
Şekil 141. <i>B Cümlesi</i>	151
Şekil 142. <i>Sevda Gitmiyor Serde</i>	152
Şekil 143. <i>Eserin Dizisi</i>	154
Şekil 144. <i>A Cümlesi</i>	154
Şekil 145. <i>B Cümlesi</i>	155
Şekil 146. <i>Sevda Olmasaydı</i>	156
Şekil 147. <i>Eserin Dizisi</i>	158
Şekil 148. <i>A Cümlesi</i>	158
Şekil 149. <i>B Cümlesi</i>	158
Şekil 150. <i>Suda Balık Oynuyor</i>	159
Şekil 151. <i>Eserin Dizisi</i>	161
Şekil 152. <i>A Cümlesi</i>	161
Şekil 153. <i>B Cümlesi</i>	161
Şekil 154. <i>C Cümlesi</i>	162
Şekil 155. <i>Şu Garip Halimden Bilen İşveli Nazlım</i>	163
Şekil 156. <i>Eserin Dizisi</i>	164
Şekil 157. <i>A Cümlesi</i>	164
Şekil 158. <i>B Cümlesi</i>	165
Şekil 159. <i>Yanarım Senin Aşkına</i>	166
Şekil 160. <i>Eserin Dizisi</i>	169
Şekil 161. <i>A Cümlesi</i>	169
Şekil 162. <i>B Cümlesi</i>	170
Şekil 163. <i>Yörü Bire Yalan Dünya</i>	171
Şekil 164. <i>Eserin Dizisi</i>	175
Şekil 165. <i>A Cümlesi</i>	175
Şekil 166. <i>B Cümlesi</i>	176
Şekil 167. <i>C Cümlesi</i>	176
Şekil 168. <i>Zülûf Dökülmüş Yüze</i>	177
Şekil 169. <i>Eserin Dizisi</i>	179
Şekil 170. <i>A Cümlesi</i>	179
Şekil 171. <i>B Cümlesi</i>	180
Şekil 172. <i>Acem Kızı</i>	181

Şekil 173. <i>Eserin Dizisi</i>	182
Şekil 174. <i>A Cümlesi</i>	182
Şekil 175. <i>B Cümlesi</i>	183
Şekil 176. <i>Çorabın Enine Bak</i>	184
Şekil 177. <i>Eserin Dizisi</i>	186
Şekil 178. <i>A Cümlesi</i>	186
Şekil 179. <i>B Cümlesi</i>	186
Şekil 180. <i>C Cümlesi</i>	187
Şekil 181. <i>Çubuğuna Lüleyim</i>	188
Şekil 182. <i>Eserin Dizisi</i>	190
Şekil 183. <i>A Cümlesi</i>	190
Şekil 184. <i>B Cümlesi</i>	190
Şekil 185. <i>Çubuk Uzun Bağlama</i>	191
Şekil 186. <i>Eserin Dizisi</i>	193
Şekil 187. <i>A Cümlesi</i>	193
Şekil 188. <i>B Cümlesi</i>	193
Şekil 189. <i>İrafa Koydum Narı</i>	194
Şekil 190. <i>Eserin Dizisi</i>	196
Şekil 191. <i>A Cümlesi</i>	196
Şekil 192. <i>B Cümlesi</i>	196
Şekil 193. <i>Kekillerin Neşte Neşte</i>	197
Şekil 194. <i>Eserin Dizisi</i>	198
Şekil 195. <i>A Cümlesi</i>	198
Şekil 196. <i>B cümlesi</i>	199
Şekil 197. <i>Topak Daşın Kenarı</i>	200
Şekil 198. <i>Eserin Dizisi</i>	202
Şekil 199. <i>A Cümlesi</i>	202
Şekil 200. <i>Makam Dağılımı</i>	205
Şekil 201. <i>Usul Dağılımlar</i>	208

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

BŞK.	: Başkanlığı
DAİ.	: Daire
Eds.	: Editör
GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	: Geleneksel Türk Sanat Müziği
M.Ö	: Milattan Önce
M.S	: Milattan Sonra
MD.	: Müdürlüğü
RAD.	: Radyo
Rep. No.	: Repertuvar Numarası
S.	: Sayfa
THM.	: Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
VB	: Ve Benzeri
VD	: Ve Diğerleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

19. yüzyıldan günümüze kadar halk müziğine çeşitli tanımlamalar yapan yerli ve yabancı etno-müzikologlar olduğu bilinmektedir. Popüler kelimesinden kaynağını alan popüler müzik diye isimlendirilen halk müzikleri hakkında var olan bazı tanımlar şöyledir;

Alman müzikolog olan Hugo Riemann, halk müziği çerçevesindeki eserlere,

- Ezgi ve sözleri kim tarafından ortaya koyulduğu bilinmeyen anonim yapıdaki ezgiler,
- Halk tarafından benimsenip halk ezgisi ifadesine bürünmüş olanlar,
- Halkın öz diliyle oluşmuş melodik ve armonik yapısı kolay biçimde anlaşılır olan, kolayca ezberlenen, popülerliğini koruyan (Hoşsu, 1997, s.4) olarak üç ayrı sınıflandırmayla tanımlamıştır.

Müzik, bir topluluğun yıllardan beri kültür haline getirdikleri aile yaşantıları, ikili ilişkileri, oyunları, özel günleri-geceleri gibi o toplumun hayat yaşantısını içerisinde barındıran ve kültürü hakkında bilgiler sunan bir sanattır.

Halk müziği hakkında Büyükyıldız (2015), toplumun ortak hislerini, fikirlerini ve düşüncelerini yansıtan, toplumun içinde daima var olan halk ozanları tarafından ortaya koyulmuş değişimlere uğrayarak dilden dile, sazdan saza, gönülden gönüle bugünlere gelmiş içerisinde bir toplumun kültürünü barındıran geleneksel bir müzik olduğunu belirtmiştir (s.108). Yine bu tanıma yakın olarak Arseven (2004) ise halk müziği için şu sözleri söylemiştir: Halkın kendi içinden çıkıp, herhangi bir sanat kaygısı yaşamadan, içinde buldukları hayatın onlara bir anda yaşattığı duygularla ortaya koyduğu ve halkın bu müziği benimseyip aralarında yaygınlaştırdığı bir türdür (s.305).

Dünya üzerinde farklı toplumların kendi özelliklerini yansıtan müzikleri olduğu gibi Türk insanının da kendi kültürünü, dil özelliklerini, milli değerlerini yansıtır taşıyan en önemli unsurlardan birisi de şüphesiz halk müzikleridir. Bu kapsamda Türk halk müziği hakkında bazı tanımlamalar aşağıdaki gibidir.

Türk halk müziği geçmişten günümüze Türk insanının yaşantısına, kültürüne paralel olarak gelişmiş ve kendine özgü melodileri, çalgıları, çalma söyleme yöntemleri ile zengin bir

halk müziği altyapısı oluşturmuştur. Türk halk müziğinin, Türklerin tarihi kadar eski olduğu bilinip, ortaya çıkışının Orta Asya'daki Türk topluluklarına dayandığı bilinmektedir (Emnalar, 1998, s.29).

Türkler, vatan edinmek için Orta Asya'dan Anadolu'ya uzun bir yol katetmişlerdir. Bu uzun yolda birçok değişik kültüre sahip olan toplumlarla tanışmış, etkileşimde bulunmuş ve sonuç olarak eski dönemlerden beri üzerinde sayamayacağımız kadar farklı kültürlerin yaşadığı nadir bir coğrafya olan Anadolu'ya yerleşerek bu coğrafyayı yurt edinmiştir. Bu göçle beraber Türk halk müziğinin besleyicileri olan en önemli iki kaynak, aşıklar yani halk ozanları ve türkü yakıcıları da Anadolu'ya gelmişlerdir. Bu kişiler halk müziğinin yapı ve tema bakımından gelişmesinde, seslendirilmesinde ve yayılımında etkileri oldukça fazladır. Yine bu kişilerin topluma iyi ahlaklı, erdemli, faydalı, sevgi ve saygı dolu bir anlayış benimsetmelerinde, vatan, millet, bayrak sevgisi aşlamalarında, alçakgönüllü ve mütevazı olmalarında yol gösterici olmuşlardır (Pelikoğlu, 2012, s.19).

Türkler Anadolu'ya gelerek çeşitli bölgelere dağılıp yerleşmişlerdir. Bu dağılımın içerisinde aşıklar ve ozanlar kendi yanlarında getirdikleri müzik kültürünü zamanla yerleştikleri yerin adeta mihenk taşı yapmışlardır. Ozanlardan bazıları İç Anadolu'ya yerleşmiş orada hayatlarını devam ettirip kültürel yaşantılarını aşıklık ve ozanlık özelliklerini nesilden nesile aktarmışlardır.

Bu ozanlara “abdal” denilmiş ve abdallar için Yılmaz (2008), eski inanişe göre dervişler ruhlarına karşılık nefislerini bedel görmüşlerdir. Bedel ve abdal arasındaki ilişki budur, bedel kelimesinin çoğulu olan abdal kelimesi dervişlerin adı olmuştur. İç Anadolu'da Yozgat, Kırşehir, Kaman, Avanos, Keskin, Hacıbektaş ve Ortaköy yörelerinde yoğunlaşan abdallar, Kırşehir merkez olmak kaydıyla Anadolu'ya gelmiş burada evler kurarak yerleşmişlerdir diyerek belirtmiştir (s.15).

Kırşehir'i merkez kabul edip buraya ve çevresine yerleşen abdalların, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda oldukça fayda sağlamış, devlet, eğitim, ahlak, edep, yardımlaşma, dayanışma, paylaşmayı ön planda tutan ve Türk esnafının birlik, dirlik ve beraberliğini esas alan bir kuruluş olan ahilik teşkilatından oldukları bilinmektedir. Ahilik kelimesi cömert, eli açık anlamına gelen bir kelimedir. 13. Yüzyıldan itibaren ortaya çıkan Anadolu'nun millileştirilmesinde önemli rol oynayan dini, sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi boyutları olan bir sistem olarak nitelendirilebilir (TDK Türkçe Sözlük).

Günümüzde abdallık geleneğinin temsilcilerinden olan Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali abdal sıfatıyla bilinip, ahilik teşkilatının gerekliliklerini savunup, yerine getirmişlerdir.

Türk kùltürü ve Türk halk müziğine önemli katkıları bulunan aynı zamanda bu çalışmaya konu olan üç aşğın, Türk halk müziğine kazandırdığı oldukça önemli eserler mevcuttur. Çalışmada var olan bu eserler birçok açıdan ele alınıp değerlendirilmeye çalışılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kavramsal Çerçeve ve Alana Özgü Bilgiler

Makam Kavramına Genel Bakış

Arapça'da Kur'an okunurken ayakta durulan yer anlamına gelen makam sözcüğü, kame-yekuumu (ayakta durmak) fiil kökünden gelmiştir (Tanrıkorur, 1998, s.69).

Makam kavramının müzik içerisindeki yeri hakkında bazı uzmanlar şu tanımları yapmışlardır:

Belli aralıklarla birbirine uyumlu seslerden oluşan, dizi içerisinde belli kuralları olan müzik cümlelerine makam denir (Karadeniz, 1983, s.64).

Makam dizi, durak, güçlü, yeden, tiz durak, asma kararlar ve değiştirici işaretleriyle makamsal dizi aralıkları dikkate alınan, kendine has seyir ve makamsal çeşnilerle ortaya çıkan özel bir dizidir (Çakar, 2004, s.46).

Batı müziğindeki tonlara karşılık gelen makamlar, belirli değiştirici işaretler olarak özel dörtlü ve beşlilerin bir araya gelmesinden oluşmaktadır.

Türk müziğinde makamlar üçe ayrılır

- 1- Basit Makamlar
- 2- Şed Makamlar (Göçürülmüş Makamlar)
- 3- Mürekkeb Makamlar (Bileşik Makamlar)

Basit makamlar; bir makamın basit makamlar içerisinde ele alınması için bir tam dörtlü ve bir tam beşli ya da bir tam beşli ile bir tam dörtlüden oluşması gerekir. Bu dörtlü ve beşlilerin birleştiği ek yerlerinde makamın güçlüsü olmalıdır. Sekiz sestem meydana gelen bu dizi makamın özelliklerini barındırmalıdır.

Şed (Göçürülmüş) makamlar; Bir makam dizisi veya dörtlü ve beşlisini kendine özel durağından başka bir notaya aralıklarını değiştirmeyecek şekilde taşıyıp göçürülmesidir (Özkan, 2006, ss.116-211).

Mürekkeb (Birleşik) makamlar; iki ya da daha fazla basit makamın veya dörtlü ve beşlilerinin bir araya gelerek oluşturdukları makamlardır. Dizinin dördüncü ya da beşinci sesleri dışında üçüncü sesleri de güçlü olabilmektedir (Kaçar, 2009, s.107).

Çalışmaya konu olan ozanların eserlerinde var olan neva, mürekkebe gülizar ve gerdaniye makamlarının dizileri aşağıda verilmiştir.

Şekil 1

Neva Makamı Dizisi

La yerinde uşşak dörtlüye re (neva) perdesinde rast beşli eklenmesiyle meydana gelen neva makamının güçlü sesi re (neva) perdesidir. Seyir karakteri inici-çıkıcı olan makamın yeden sesi sol (rast) perdesidir.

Şekil 2

Mürekkebe Gülizar Makamı Dizisi

Mürekkebe Gülizar makamı inici hüseyini makam dizisine ara ara karcıgar makam dizisinin katılmasından meydana gelir.

Şekil 3

Gerdaniye Makamı Dizisi

Sol yerinde inici rast dizisine la yerinde hüseyini dizinin eklenmesiyle oluşan Gerdaiye makamının güçlü sesi sol (gerdaniye) ve re (neva) perdesidir. Seyir karakteri inici olan makamın yeden sesi sol (rast) perdesidir.

Türk Halk Müziğinde Usul Kavramına Genel Bakış

Vuruşlarının değerleri birbirlerine eşit ya da eşit olmayan ama kesin muftelif kuvvetli, yarı kuvvetli ve zayıf zamanların belirli bir düzende sıralanıp ortaya çıkardığı kalıplara usul denir. Kuvvetli ve zayıf vuruşların farklı sıralanması ve vuruşların değerlerinin değişik olması usuller arasında farklılıklar ortaya koymuştur. Usulün vurulan her parçasına darp denir ve önceden darp kelimesi usul anlamında kullanılmıştır. Usul, zamanın kalıplar halinde farklı

sıralarla birleşip dizilmesinden meydana gelmiştir diye tarif etmek mümkündür (Özkan, 2006, s.606).

Bir müzik eserinin başlangıç notasının hemen yanında olan sol anahtarı ve parçanın donanım kısmından sonra bazı sayılar üst üste yer alacak şekilde yazılır. Bu sayılar müzik eserinin alacağı nota değerinin ve bir ölçüde o değerden kaç tane olmasını söyleyen sayılardır. Örneğin 2/4 usulünün sayılarından 2 yöntemin kaç kere olduğunu, 4 ise o zamanın nota değeri birimini göstermektedir.

Bu konu hakkında Muzaffer Sarısözen şöyle söylemektedir: Türküleri notaya alırken kullandığımız ritimlerin dışında yeni ritimlerin olması gösteriyor ki, Türk halk müziği ritim bakımından oldukça zengin bir müziktir.

Muzaffer Sarısözen usulleri “Türk Halk Musikisi Usulleri” kitabında üç ana başlıkta ele alıp incelemiştir.

1. **Ana Usuller ve Üçerli Şekilleri:** 2-3-4 zamanlı usuller
2. **Birleşik Usuller:** 5-6-7-8-9 zamanlı usuller
3. **Karma Usuller:** 10 ve daha yukarı zamanlı usuller (Sarısözen, 1962, s.5).

- **Ana Usuller**

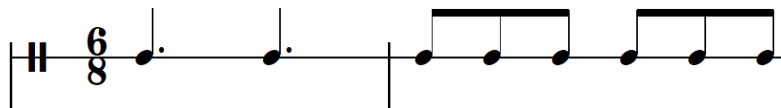
2, 3 zamanlı usuller olarak adlandırmak mümkündür. Bunun nedeni ise 2 ve 3 zamanlı usullerin kendinden başka usullere bölünmemesi olarak gösterilebilir. Çünkü başka bir usulden oluşmaz ve de kendi başına bir usuldür. 4/4“lük usul ise 2+2 usulünden oluşabilmesinden ötürü bunu birleşik usul olarak adlandırmak mümkündür.

- **İki Vuruşlu Ana Usullerin Üçerli Şekilleri**

İki zamanlı ana usullerin her vuruşunun yarım değer eklenmesiyle oluşan altı zamanlı, fakat iki vuruşlu şekillerine, iki vuruşlu ana usullerin üçerli şekilleri denir (Hoşsu, 1997, ss. 102-104). İki zamanlı ana usullerin üçerli şekillerinde bir vuruş içerisinde üç zaman vardır. Örnek olarak aşağıda bu usul gösterilmiştir.

Şekil 4

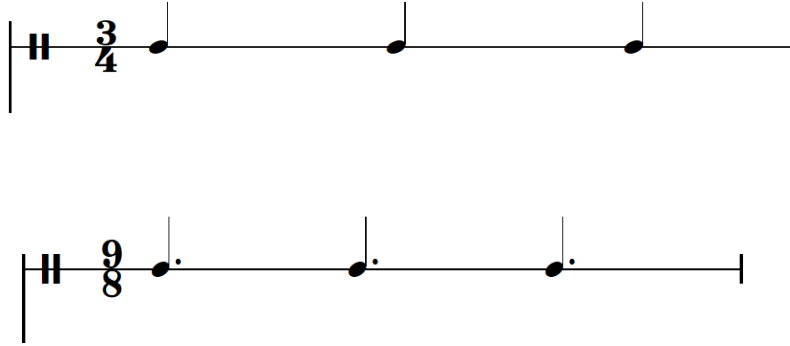
İki Vuruşlu Ana Usullerin Üçerli Şekilleri

- **Üç Vuruşlu Ana Usullerin Üçerli Şekilleri**

Şekil 5

Üç Vuruşlu Ana Usullerin Üçerli Şekilleri

- **Birleşik Usuller**

Bu usuller, ana usullerden ya da 2 ve 3 zamanlı birimlerin birleşmesiyle oluşmaktadır. 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 zamanlı usuller, Birleşik usuller grubuna girmektedir. Bu usullerin kendi içerisindeki düzenleri aşağıdaki gibidir.

Örneğin 5/8'lik bir usul 2 ve 3 zamanlı usulden oluşmaktadır söylemine göre 2 ve 3 zamanlı birimlerden oluştuğunu söylemek daha doğrudur. Çünkü usul daha keskin ve kalıplaşmış bir ifade olduğundan 2/8'lik usul olmadığından (yok denilecek kadar az olduğu yada 2/8'lik 2 zamanı birleştirip 2/4 usul olarak değerlendirip kaleme alınması isabetli olacaktır) bileşenleri için 2 zamanlı birim ve 3 zamanlı birim ya da usulden oluştuğunu söylemek daha doğru bir ifade olacağı düşünülmektedir.

4 Zamanlı Usul; 2+2

5 Zamanlı Usul; 2+3 ve 3+2

6 Zamanlı Usul; 3+3 ve 4+2 veya 2+4

7 Zamanlı Usul; 2+2+3, 2+3+2 ve 3+2+2

8 Zamanlı Usul; 2+3+3, 3+2+3 ve 3+3+2

9 Zamanlı Usul; 2+2+2+3, 2+2+3+2, 2+3+2+2, 3+2+2+2 ve 3+3+3 şeklindedir.

Yukarıdaki 6 (3+3) ve 9 (3+3+3) zamanlı usulleri Muzaffer Sarısözen ikili ve üçerli ana usullerin üçerli şekilleri olarak değerlendirmiştir. İçinde aynı eşit birimlerden oluşmasından ötürü bu usulleri birleşik usul olarak adlandırmamız doğru olabilir.

- **Karma Usuller**

Dokuz zamanlı usulden sonraki usullerdir. İki birleşik zamanlı usulün birleşmesiyle ya da bir birleşik ve bir ana usulün birleşmesiyle oluşmaktadır. Örneğin; karma usuller içerisinde 10 zamanlı usul, müziğimizde en yaygın olan karma usul grubunda yer almaktadır. İçerisinde 5 zamanlı iki birleşik usulden (5+5 ya da 6+4) meydana gelmiştir.

Karma usullerden bahsederken; yine diğer usuller gibi kendi içinde bütünlüğü olan fakat onu oluşturan usullerin farklı kombinasyonlarla bir araya gelmesi ve çeşitli düzümlerin oluşması, bu usulün icra edilmesi konusunda hassas olunması gerektiğinden söz edilebilir. Genel bir örnekleme yapılacak olursa;

10 Zamanlı Usul; 2+3+2+3 (5+5), 2+3+3+2, 3+2+3+2, 3+2+2+3, 2+2+3+3 ve 3+3+2+2 (6+4)

11 Zamanlı Usul; 7+4 (2+2+3+2+2), 6+5, 8+3

12 Zamanlı Usul; 6+6 (3+3+3+3), 7+5, 8+4 (2+3+3+(2+2)), 9+3 (2+2+2+3+(3))

13 Zamanlı Usul; 8+5, 9+4, 7+6

14 Zamanlı Usul; 10+4, 9+5, 8+6, 7+7

15 Zamanlı Usul; 10+5, 9+6, 8+7 şeklinde gruplamalardan söz edilebilir.

Bu örneklemlerden yola çıkarak 16, 17, 18, 19, 20, 21 zamanlı ve üzeri usullerin de kendi içinde düzümlerinden ve oluşturduğu usullerin rakamsal gruplamalarından söz edilebilir. Örneklerden de anlaşılacağı gibi usul içerisindeki düzümler, rakamsal açıdan 2'şerli ve 3'çerli birimlerden oluştuğu için, bu birimleri oluşturan usulleri sınıflama sırasında algı karmaşası oluşmaktadır. Örneğin herhangi bir 12 zamanlı usulün düzüm şekli 2+3+3+2+2 ise, bu usulün 8+4 (2+3+3)+(2+2) ya da 5+7 (2+3)+(3+2+2) gibi usullerin hangisinden meydana geldiği, o eserin kuvvetli ve zayıf darpların belirlenmesi, ezgi ve hece unsuru, eserin sözler ile birlikte seslendirilmesiyle anlaşılacaktır (Çakır,2016).

Çalışmaya Konu Olan Ozanlar Hakkında Genel Bilgiler

Bu bölümde abdallık ve ahilik kültüründe yeri olan Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin hayatlarına, müzik yaşantılarına nasıl adım atıp ilerlediklerine ve Neşet Ertaş'ın abdallık hakkında verdiği röportaja yer verilerek bilgiler sunulmuştur.

Muharrem Ertaş.

1913 yılında Kırşehir'in Yağmurlu Büyükoba köyünde doğan Muharrem Ertaş, gelenek ve göreneklerini yerine getiren büyük bir halk ozanıdır. Müzik hayatına daha çok küçük

yaşlarda başlayan ve yörenin en önemli ustalarından müziği öğrenerek kendini geliştirme fırsatı bulmuştur.

Çalmaya ve söylemeye ilgisi küçük yaşlarda başlayan Muharrem Ertaş Bulduk ismindeki dayısının yanında ondan eserler dinlemiş ve Yusuf Usta denilen kişinin yanında köylerdeki düğünlere, eğlencelere giderek kendini geliştirip zamanla tek başına saz çalıp söylemeye başlamıştır. İç Anadolu'nun neredeyse her yerini gezip, kısa süreliğine de olsa çoğu köyde yaşamıştır. Daha sonra Çiçekdağı'nın Kırtıllar köyüne taşınmış, burada Döne hanımdan Necat, Neşet, Ayşe, Nadiye isminde çocukları olmuştur (Tokel, 2021, ss.69-79). Yozgat merkeze, oradan da Çiçekdağı'nın Yerköy'üne taşınan Ertaş daha sonra Kırşehir Merkez'in Bağbaşı ilçesine yerleşmiş ve 3 Aralık 1984'te 71 yaşında hayata gözlerini yummuştur.

Neşet Ertaş.

1938 yılında Kırşehir'in Çiçekdağı ilçesine bağlı Kırtıllar köyünde dünyaya gözlerini açmıştır. Ertaş'ın babası Muharrem Ertaş, annesi Döne Ertaş'tır. Aynı zamanda müziği ustası ve öğretmenini olan babasından öğrenmiştir. Sekiz yaşına kadar Kırtıllar köyünde duran Neşet Ertaş, sonradan ailecek Çiçekdağı'nın bir başka köyü olan İbikli'ye yerleşmişlerdir. Ertaş'ın çevresindeki müzik yaşantıları, ilkokula başladığında kendisinde ortaya çıkmıştır. İlk olarak keman daha sonra bağlama çalmayı öğrenen Neşet Ertaş babasıyla birlikte katıldığı düğün ve eğlence ortamlarında profesyonel olmuştur (Özcan, 2001, s.77). Daha sonra annesi vefat edip babası askere gidince Neşet Ertaş ve dört kardeşi maddi sorunlar yaşamışlardır. Bu sıkıntının giderilmesi için Neşet Ertaş günlük işlerde çalışmış para kazanmaya başlamıştır (Köse, 2018, ss.6-7). Daha sonra Neşet Ertaş 1957 yılında İstanbul'a giderek ilk plağını babası Muharrem Ertaş'ın eseri olan "Neden Garip Garip Ötersin Bülbül" türküsüyle çıkartmıştır. Bir dönem İstanbul'da bir dönem Ankara'da ve bir dönemde Almanya'da yaşamını sürdüren Neşet Ertaş 2000 yılında İstanbul'da verdiği konserle Türkiye'ye geri dönmüştür. Kendisine yapılan devlet sanatçılığı teklifini şu şekilde anlatmaktadır: "O dönem Süleyman Demirel Cumhurbaşkanıydı. Devlet sanatçılığı bana teklif edildi. 'Ben hepimiz bu devletin sanatçısıyız, ayrıca bir devlet sanatçısı sıfatı bana ayrımcılık getiriyor' diyerek teklifi kabul etmedim, bir tek TBMM tarafından üstün hizmet ödülünü kabul ettim. Onu da bu kültüre hizmet eden ecdadımız adına aldım" demiştir (Parlak, 2013, ss. 347-472). 25 Eylül 2012'de İzmir'de tedavi gördüğü hastanede hayata gözlerini kapamıştır (Köse, 2018, s.8).

Çekiç Ali.

Kırşehir yöresi Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Aşık Seyfullah, Aşık Said, Hacı Taşhan gibi önemli halk ozanları yetiştirmiştir. Bu önemli isimlerden biri de Çekiç Ali'dir. Bölgenin

maharetli eserleri ve bozlaklarıyla tanınan Çekiç Ali, Kırşehir'in Kaman ilçesine bağlı Meşe köyünde 1934 yılında doğmuştur. Ozanımızın asıl adı Ali Ersan'dır. Sazındaki sürati ve maharetindeki canlılık ve çeviklik sayesinde "çekiç" lakabını almıştır. Çekiç Ali'de Muharrem Ertaş ve Neşet Ertaş gibi yerel düğünlerde saz çalıp söyleyerek geçimini sağlamış ve sanatını geliştirerek bu yörenin önemli ozanlarından olmuştur (Tokel, 2021, s.113).

Üç ozanın da abdallık ve ahilik geleneğinden geldiği bilinmektedir. Bu gelenek nesilden nesile kendilerine kadar gelmiş ve kendileri de bu geleneği en doğru şekilde temsil edip günümüzde yeni ozanlara yol gösterici ve özendirici olmuşlardır.

Neşet Ertaş abdallık hakkında verdiği bir röportajda şunları söylemektedir: Abdallığı sordunuz da abdalların kuralları Ali'nin fikrine göre herkes birbirini sevecek kardeş görecektir, mesela ben Mehmet'i sevdim onunla kardeş olacağım abdallık bunu gerektirir. Onunla ekmeğimi bölüp paylaşacağım ve kardeş olacağız. Bu paylaşım esnasında Allah rızası için kurban kesilir, semahlar dönülür, deyişler söylenir ve devamında herkes kardeş olur, olmak zorundadır. Bütün kalplerin Allah'a bağlı olduğunu biliriz inancımız bu yöndedir. Türkülerimizde bu işlidir (Dündar, 2014).

Problem Cümlesi

Araştırmanın ana problem cümlesi "Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz-makam-usul bakımından hangi özellikleri göstermektedir?" Problem cümlesi bağlamında belirlenmiştir.

Alt Problemler.

- 1- Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz bakımından özellikleri nelerdir?
- 2- Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin makamsal özellikleri nelerdir?
- 3- Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin ritim (usul) bakımından özellikleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Muharrem Ertaş'ın, Neşet Ertaş'ın ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz içerisindeki konularının ve eserlerinin makamsal özelliklerinin belirlenmesine paralel olarak aynı eserlerin ritim (usul) özelliklerinin neler olduğu hedeflenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Türk halk müziği, Anadolu coğrafyasında kültürel farklılıkların olması sebebiyle çok zengin bir birikime sahiptir. Türk halk müziği eserlerinde yöreden yöreye görülen farklı zenginlikleri tespit etmek var olan müzik kültürünün zenginliğini aktarmak için büyük bir önem arz etmektedir. Bu durumun farkında olarak yola çıktığımız Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin TRT repertuarına kayıtlı olan kırık hava türündeki eserlerinin söz, makam ve usul özelliklerinin tespitine odaklanılmıştır. Dolayısıyla bu araştırmanın kayıt altına alınıp literatüre kazandırılma çabaları açısından araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Varsayımlar

- Araştırmada kullanılan kaynakların geçerliliği,
- Alan araştırma kapsamında ulaşılan kaynakların araştırma konusu başlığı ile uyumlu olduğu,
- Örneklem grubunun evreni temsil edebilecek nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Araştırma; konuya yönelik ulaşılabilen kaynaklar TRT-THM repertuarında kayıtlı olan Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserleri ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Dizi: “Bir makamın içerdiği sesleri ve perdeleri gösterir” (Sun, 1998, s.2).

Seyir: “Dizide makam meydana getirmek üzere gezinmeye seyir denir” (Özkan, 2006, s.94).

Güçlü: “Basit makamlarda, makam dizisini meydana getiren çeşnilerin ek yerindeki perde güçlüdür” (Özkan, 2006, s.91).

Yarım Karar: “Yarım kararlar her makamın güçlü perdesi üzerinde yapılır. Lisandaki yarım cümleler gibidir. Sözün bir kısmının bittiğini, fakat daha söylenecek şeyler olduğunu ifade eder tarzdadır” (Özkan, 2006, s.91).

Asma karar: “Hangi perde üzerinde yapılacağı kesin değildir. Her makama göre değişir. Asma kararların verdiği bitiş hissi yarım karardan daha zayıftır. Sual, ünlem, hitap vs. gibi mûsikî cümlelerine uygundur ve bu tip mûsikî cümlelerinin sonunda bulunur” (Özkan, 2006, s.91).

Yeden: “Durak perdesinin yarım ses aşağısındaki sese yarım sesli yeden, Durak perdesinden bir tam ses aşağıdaki sese tam sesli yeden denir” (Özkan, 2006, ss. 90-91).

Makam: “Bir dörtlü ile bir beşliden veya bir beşli ile bir dörtlüden meydana gelen bir dizide durak ve güçlünün önemini gösterip diğer kurallara da bağlı kalmak suretiyle nağmeler meydana getirerek gezinmeye makam denir” (Özkan, 2006, s.94).

Yöre: “Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, mahal, civar” (Türk Dil Kurumu, t.y.).

Türkü: “halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan, halk içinde her zaman var olan, halk sanatçıları tarafından hiçbir sanat endişesi duyulmadan yakılmış, yaratılmış (bestelenmiş), halkın ya da halk sanatçılarının çeşitli sosyal ve toplumsal olaylar karşısındaki etkileniş ve duygulanımlarının gelenek ve görenekler çerçevesi içinde, ezgiyle anlatan ortak halk verileridir” (Pelikoğlu, 2007, s.21).

İlgili Araştırmalar

Bu başlıkta tez konusu ile ilgili alanyazına yönelik ön incelemede elde edilen bilgiler derlenerek alanyazındaki mevcut durum ve bu araştırmaya olan ihtiyaç dahilinde düşünülüp daha önce yapılmış araştırmaların benzerlik ve farklılıklarıyla birlikte yıl dizini şeklinde sunulmuştur.

Pelikoğlu (1998) “Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinde Karşılaşılan Zorluklar” adlı yüksek lisans tezinde, GTHM eserlerindeki dizi isimlerinde makam ve ayak isimlendirmeleri konusunda araştırmalar yapmış, bu araştırma sonucunda ayak kavramının çeşitli durumlardan problemlili olduğu, GTHM eserlerindeki dizilerin makam ve makam dizisi şeklinde ifade edilmesinin daha bilimsel bir yaklaşım olacağı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmamızla ilgili olduğu düşünülen çalışma; TRT repertuarının incelenip, THM eserlerinin makamsal dizilerle adlandırılabilceği konusunda temel bir alt yapı oluşturmuştur. Araştırmamız, Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz-makam-usul özellikleri bakımından incelenmesi üzerine hazırlanmış olduğundan söz konusu tez ile çeşitli benzerlik ve farklılıklar göstermektedir.

Karagenç (1999), “TRT Repertuarında Bulunan Kütahya Türkülerinin Makam-Ayak, Tür ve Usul Yönünden İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde TRT repertuarında kayıt altına alınmış olan Kütahya yöresi türkülerini makam, ayak, tür ve usul yönünden incelenmiştir. Araştırmamızla ilgili olduğu düşünülen çalışma; TRT repertuarının taranarak THM eserlerinin makamsal dizilerle adlandırılabilceği ve usul özelliklerinin belirlenmesine yönelik olduğundan araştırmamızla benzer özellikler göstermektedir. Araştırmamız, Muharrem Ertaş,

Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz-makam-usul özellikleri bakımından incelenmesi üzerine hazırlanmış olduğundan söz konusu tez ile çeşitli benzerlik ve farklılıklar göstermektedir.

Pelikoğlu (2012), "Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açıdan Adlandırılması" adlı kitap çalışmasında GTHM repertuvarında kayıtlı olan eserlerin GTSM makamsal analizi özelliklerine göre analiz edilmesine yönelik farklı öneriler geliştirilmiştir. Araştırmada çok sayıda türkünün makamsal analizi yapılmış ve bu analizler sonucunda türkülerin GTSM makam dizileriyle adlandırılarak sınıflandırılacağı konusunda kaynak olma özelliği taşımaktadır. Araştırmamız, Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz-makam-usul özellikleri bakımından incelenmesi üzerine hazırlanmış olduğundan söz konusu tez ile çeşitli benzerlik ve farklılıklar göstermektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren örnekleme, verilerin toplanması ve analiz edilmesinde kullanılan yöntemler açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin TRT repertuarında bulunan kırık hava türündeki eserlerinin söz-makam-usul özelliklerinin belirlenmesi için hazırlanmıştır. Araştırma betimsel araştırmalardan tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. “Betimsel model; geçmişte ya da hala var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan açıklama yaklaşımıdır” (Karasar, 2012, s.77). Bu araştırma da verilerin toplanması kaynak taraması ve doküman incelemesi teknikleri ile hazırlanmıştır. Bu veriler konuya yönelik ifade edilebilmesi için nitel özellikler içermektedir.

Araştırma nitel olarak doküman incelemesi ve tarama (survey) yöntemiyle yapılarak, ulaşılan bilgiler ve belgeler sonucunda müzikal özelliklere yönelik tespitlerde bulunulmuştur.

Doküman incelemesi, araştırması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar... Hangi dokümanların önemli olduğu ve veri kaynağı olarak kullanılabileceği araştırma problemi ile yakından ilgilidir. Örneğin eğitim ile ilgili bir araştırmada, şu tür dokümanlar veri kaynağı olarak kullanılabilir: Ders kitapları, program (müfredat) yönergeleri, öğretmen ve öğrenci el kitapları, ders ve ünite planları, eğitimle ilgili resmi belgeler vb. (Yıldırım & Şimşek, 2006, ss.187-188).

Evren ve örneklem.

Araştırmanın evreni Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin eserleri, örnekleme ise konuya yönelik bu ozanların TRT-THM repertuarında kayıt altına alınmış 49 kırık hava eseri oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama sürecinde belgesel tarama tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın kuramsal bölümünde literatür taraması makam kavramı, ritim (usul) kavramı ve üç ozan hakkında öne çıkan unsurların belirlenmesine odaklanılmıştır. Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin tespiti için TRT repertuarı taranarak Muharrem Ertaş'a ait 8, Neşet Ertaş'a ait 34 ve Çekiç Ali'ye ait 7 toplam üç ozana ait 49 tane

kırık hava notası tespit edilmiş olup bu eserlerden bir tanesinin kaynak kişisi hem Muharrem Ertaş hem Neşet Ertaş olarak geçtiği görülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada ilk adım olarak verilerin analizinde literatür taramasından elde edilen bilgiler üzerinde durarak genel müzik bilgileri ve üç ozana ait öne çıkan konular tespit edilmiş ve sıralaması genelden özele doğru yorumlanmıştır. Araştırmada ikinci adım olarak verilerin analizinde üç ozana ait olan kırık havalar, uzman görüşleri alınarak söz-makam-usul açısından incelenmiştir. Eserlerin cümle analizi sözlü bölümlerinden başlanarak yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Yorumlar

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Birinci alt problemin çözümüne yönelik olarak ozanlarımızın TRT repertuvarına kayıtlı olan kırık hava türündeki eserleri, gerekli uzman görüşleri alınarak eserlerin söz bakımından öne çıkan unsurlarının tespitine odaklanılmıştır.

Muharrem Ertaş'ın kırık hava türündeki eserlerinin söz bakımından öne çıkan unsurları.

“Başımda Altın Tacım” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; bir sevginin, sevdanın, aşkın konu edildiği görülmektedir. Gözünün sadece sevdiğini gördüğü, diğer kızların onun için bir anne bir baci olarak kaldığı belirtilmiştir. Yaşanılan bölgede sözlerin ardı arkası kesilmediği için o bölgeyi terk söz konusu olup ve suya bağlı bir yaşama sahip olan yeşil ördeğe benzetme yapıp onun yerinde olsa bile artık o bölgenin suyundan içmeyeceğini dile getirmiştir.

“Bilmem Böyle Neden Soldun” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; kaynak kişi kendi aşkının, sevgisinin bülbülün ve gül ikilisiyle bu türkünün sözlerinde işlemiştir. Bülbüle “niçin düştün zara bülbül” denilerek onun neden bir sıkıntıya düştüğü sorulmuştur. Yine bir soru olarak “yoksa yardan mı ayrıldım” denilip ikinci dörtlükte çare aramaya bakalım derdimize diyerek sonlanmıştır. Aşk ve sevda bu türküde dile getirilmiştir.

“Deniz Dalgasız Olmaz” türküsü

Bu türkü başımda altın tacım türküsünün son bölümünde hoplatma olarak yer almış fakat repertuvarda ayrı bir türkü olarak var olduğu için burada ele alınmıştır.

Türkünün sözlerinden hareketle; denizin nasıl dalgasız olamayacağı gibi güzelinde sevdasız kalmayacağı belirtilerek sevdalıya bir yalvarış söz konusu olup sevgiliyi kendine yar edeceği belirtilmiştir. Türkünün üçüncü sözlerinde “ay doğdu şafak battı, daha yalvarayım mı” diyerek sevgiliye dökülen dilin yalvarış olduğunu görmekteyiz.

“Evlerinin Önü Marul” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevgiliye iltifatların edildiği bu türküde “mail oldum gonca güle” diyerek sevgiliye hayran kalındığını ona vurulduğunu (aşık olmak) ifade eden bir aşk sevda türküsüdür.

“Karanfil Suyu Neyler” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; güzelin zaten güzel kokacağından onun bir kokuya ihtiyacı olmayacağı ve sevgi duyulan kişiye “iki baş bir yastıkta, o göz uykuyu neyler” diyerek onunla evlendiği takdirde gözünün uykuda değil yarinde olacağını ve “varsam yarın yanına, dilim durmaz huysuzam” diyerek yarini gördüğü zaman kendini tutamayıp ona sözler söyleyeceğini belirten sözlerle türkü son bulmuştur.

“Sebeb” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; mezarında yosunların, mekanında yılan ve çiyenlerin, evinin barkının viran (yıkılmış) olmasını istediği belirtilerek yazılmış beddua içeren bir türküdür.

“Şu Dağlar Ulu Dağlar” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; doğanın bir parçası olan dağlar ile sevda duyulan kişiye bir sesleniş söz konusu olup derdini söylesem “gökteki bulut ağlar” diyerek derdinin bulutu bile ağlatacağını, ölümü ayrılığa tercih edecek kadar sevda duyduğunu belirten bir türküdür.

Neşet Ertaş’ın kırık hava türündeki eserlerinin söz bakımından öne çıkan unsurları.

“Açma Zülüflerin Yellere Karşı” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; benimseme, sevgiliye duyulan kıskançlık ve ona kul olma derecesinde sevgi duyulduğunu belirterek yazılmış bir aşk, sevda türküsüdür.

“Ahu Gözlerini Sevdiğim Dilber” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğine duyduğu sevgisini bir türlü diyemediğini, duyulan sevgi nedeniyle mecnun gibi gezdiğini, bu sevdanın kimseyle paylaşamadığını ve “öksüzüm garibim bana yazıktır, destursuz yanına varamıyorum” diyerek ondan bir destur alıp yanına varmak isteğini belirten bir aşk, sevda türküsüdür.

“Al Yanak Allanıyor” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevda duyulan kişiye yüzünün güzelliğinin yazmasının pullanarak ona yakıştığının, aynı bir ağaç dalı gibi sallanıp süzülüşünün, sırma saçlarının tel tel olup ve sevdiğinin nazlı bir insan olduğunu belirten bir aşk sevda türküsüdür.

“Aman Dünya Ne Dar İmiş” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; dünyasının daralıp, dert çekmenin ne kadar zor olduğunu bu nedenle canından bezdiğini belirten bir türküdür.

“Anam Ağlar Başucumda Oturur” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; hasta olan kişinin, annesinin başında ağlamasından ötürü derdinin katlandığını, derdinin onu yiyip bitirdiğini, tabipten derman istemediğini dile getiren bir türküdür.

“Aşkın Beni Deyledi” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğine duyduğu sevginin onu Mecnun gibi Sahra içinde, Yunus gibi derya içinde, Eyüp gibi yara içinde bıraktığını anlatan bir aşk sevda türküsüdür.

“Ayva Turunç Narım Var” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; bir vefasız sevdiği için “ahu zarım var” diyerek ah çekip sızlandığını, hiçbir merhem (ilaç) yar yarasına fayda etmediğini ve kendisinin “zaten bende talih yok, ta güççükten böyleyim” diyerek küçüklükten bahtının gülmediğini ifade eden bir sevda aşk türküsüdür.

“Bağışla Sevdiğim Hakkı Seversen” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiği kişinin onu affedip ondan bağışlanma istediğini, hasretinin sinesinde (göğüs) yaralar açıp sararıp solduğunu, aklının fikrinin karışıp gözünün yaşlı olduğunu dile getiren bir aşk sevda türküsüdür.

“Bahçada Gül Ağacı” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; yarin sevgisinden sinesinde (göğüs) oluşan yaranın dermanının yine yarayı açan yarının olduğunu belirterek ve ayrı ayrı olmalarının zor çekildiğini anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

“Dağlar Başı Karlı Olur” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; dağların başı kar ile kaplı olduğu gibi aşık olan kişilerinde yürekleri efkâr olacağı aynı zamanda aşıkların umutlu insanlar olup ve sevip ayrılan kişilerin de dertli olacağını söyleyen bir aşk, sevda türküsüdür.

“Dağlar Dağladı Beni” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevgiliden ayrılmanın zorluğunu dağının duman olmasıyla, onu görenlerin ağlamasıyla ifade edilip, derelerin ve çayların bir su vermediği, gönlü viran (yıkık) olduğu için gözüne uykunun bile uğramadığını anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

“Dane Dane Benleri Var Yüzünde”

Türkünün sözlerinden hareketle; sevgilinin benlerinin, gözlerinin, kulaklarının, saçlarının, dudaklarının, kelamının (söz) güzel olduğunu belirten iltifatlar içeren bir aşk, sevda türküsüdür.

“Ey Erenler Hak Aşkına” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; Hak (Allah) aşkına semaha (ibadet) dönelim, kırgınlıkları giderip yok olanı var edene şükredip semaha dönelim diyerek Allah’a ibadet edelim tavsiyesinde bulunulan bir semahtır.

“Garmı Yağmış Yüce Dağlar Başına” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; daha küçük yaşta feleğin onun kolunu, dalını kırdığını, bu dünyadan bir vefa görmediğini, ömrünün zorluklarla geçtiğini belirten içerisinde sitemli sözlerin var olduğu bir türküdür.

“Gızıl Irmak Can İncitme Sen Bugün” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle” mübarek günlerde selin, çölün, dalın, ağacın ve insanın bayram edeceğini söyleyerek yazılıp kaleme alınan bir deyiştir.

“Gova Gova İndirdiler Yazıya” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; zalim avcının ceylanın peşine düşüp onu vurup öldürdüğünü dizlerine kan akıttığı anlatan ağıt içerikli bir türküdür.

“Gönül Dağı Yağmur Yağmur Boran Olunca” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; yare duyulan sevginin “gönül dağı yağmur boran olunca” diyerek kalbin sevgiyle dolunca gözden yaş geleceğini, sevdiğinin rızası olmadan “gülü derilmez” diyerek gönlüne ve yanına gidilemeyeceğini belirten bir aşk sevda türküsüdür.

“Kesik Çayır Biçilir Mi” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; kesik bir çayırın biçilemeyeceği, soğuk suların içilemeyeceği gibi seven yardanda ayrı kalınamayacağını belirten bir aşk sevda türküsüdür.

“Kibar Kızın Saçları Sallanıyor” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevgilinin kibarlığından, saçlarından, dudaklarından övgüyle bahsederek ona duyulan ilgi, alaka ve sevdayı anlatan bir aşk türküsüdür.

“Köprüden Geçti Gelin” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğinin kendisini anlamadığını, halini bilmediğini, sözlerini dinlemediğini ve yıllarının böylece gelip geçtiğini anlatan bir aşk sevda türküsüdür.

“Kurusa Fidanın Güllerin Solsa” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğini bir fidana benzetip o fidanın gülü solsa bile yüreğindeki fidanın solmayacak gülü sevdiği olduğunu, yaprakları dökülse dahi sevdiği için tazecek bir fidan dalı kalacağı, saçları ağarıp beli bükülse, dişleri birer birer dökülmüş olsa bile hala sevdiğinin çok güzel kalacağını söyleyerek belirtilmiş bir aşk, sevda türküsüdür.

“Küstürdüm Gönlümü” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; kendi gönlüne bir yar bulamadığından gönlünün ona küsüp, baharının güz, yazının kış olduğunu, eller gibi şad olamadığını sitemli sözlerle dile getiren bir türküdür.

“Mapushanelere Attım Postumu” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; mapushaneye düştüğü için dostunu yarenini kaybettiğini, arkadaşlarının ona küstüğünü ve gardiyanın söylemlerinden bıktığını belirten bir mapushane türküsüdür.

“Ne Güzel Yaratmış Seni Yaradan” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; “ne güzel yaratmış seni yaradan” diyerek sevdiğinin özel olduğunu “istemem esmesin yeller incinir” diyerek yarini rüzgardan dahi korumaya çalıştığını, cemalinin güneşe yüzünün aya benzediğini belirterek sevgiliye duyulan ilgiyi, sevgiyi anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

“N’olur Gelin N’olur” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; yarine sarılmadan yatınca sabahın olmayacağını, yarı güzel olan kişinin gözüne uykunun gelmeyeceğini belirten bir aşk, sevda türküsüdür.

“O Şirin Sözlerine” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğini övercesine onun sözlerinin, gözlerinin, huyunun güzelliğinden bahsedilerek yazılmış bir aşk, sevda türküsüdür.

“Seher Vakti Çaldım Yarin Kapısını” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sabah vaktinde (seher) yarının evine gidip “çıkı geldi bir gözleri sürmeli” diyerek onun güzelliğinden, ellerin onun bu sevdalı halini bilmediğinden, gönlünün muradını alabilmesi için yarının eşliğinde beklemesi gerektiğinden bahseden bir aşk, sevda türküsüdür.

“Seva Gitmiyo Serde” türküsü

Türkünün sözleri hareketle; sevda gitmiyor serde (aklından) diyerek yarının sevdasını aklından atamadığını bu sevdanın onu derde düşürdüğünü belirterek yarının kaşlarının, gözlerinin güzelliğinden Kerem misali nara yanacağını söylemekte olan bir aşk, sevda türküsüdür.

“Sevda Olmasaydı” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; dünyada sevda olmasaydı bu dünyanın boş, tatsız ve tuzsuz olacağını, dünyada güzel olmasaydı hiçbir işe yaramayacağını, güzellerin içinde bir tane sevdiği olduğunu ve sevmeyen insanın ahiretinin boş olacağını, sevdanın zor bir süreç olduğunu “sevda ömür çürüdür” diyip aynı zamanda “has bahçenin gülüdür” diyerek sevdanın birde güzel yanından bahsedilmiş bir aşk, sevda türküsüdür.

“Suda Balık Oynuyor” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiği kişni bir köylü güzeli olduğunu, ona kanının ısınıp kaynadığını, bu güzelin merhametsiz olup halinden bilmediğini anlatan sitemle yakılmış bir aşk, sevda türküsüdür.

“Şu Garip Halimden Bilen İşveli Nazlım” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; garip halini, kalbini, sıkıntısını sadece tatlı dilli, güler yüzlü annesinin anladığını, onsuz boynunun bükülüp garip kaldığını söyleyen bir anne özlemine işleyen türküdür.

“Yanarım Senin Aşkına” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğinin derdinden şaşkın olup, Mecnun gibi çölde gezdiğini, hasretinin dağlayıp yaralar açtığını anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

“Yörü Bire Yalan Dünya” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; yalan ve fani dünyadan bir vefa göremediğini söyleyerek murat almadığını (isteğine ulaşamadığını) böyle beklemekle ömrünün eriyip bittiğini, “eksilmez başımın garı” diyerek sıkıntılarının bir türlü bitmediğini anlatan bir sitem dolu türküdür.

“Zülûf Dökülmüş Yüze” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğine “zülûf (saç) dökülmüş yüze, kaş yakışmış göze” diyerek ona övücü, iltifat edici sözler söyleyip aynı zamanda ayrı ayrı yerlerde olduklarından dolayı ömürlerinin böyle hasretle geçtiğini anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz bakımından öne çıkan unsurları.

“Acem Kızı” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiği kişinin bakışlarının canını alıp, telef ettiğini söyleyerek bakışlarının çok güzel olduğunu, yine onu seven oğlanın dünya malını neyleyeceğini söyleyerek onu sevmenin büyük bir zenginlik olduğunu ve son olarak burnu fındık, ağzı kahve fincanı diyerek sevdiğinin kibar, narin olduğunu dile getiren bir aşk, sevda türküsüdür.

“Çorabının Enine Bak” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; “Çorap miline n'olur” diyerek çorap örmeye yarayan tığa bir şey olmayacağını, sevdanın sır ile olacağını, eğer sevdiği kişi gönül kapısını açarsa sevgiliye kavuşacağını anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

“Çubuğuna Lüleyim” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; “sen kapıdan geçerken, ben başına belayım” diyerek sevdiği eğer kapılarının önünden geçerse yarine sevdasını, aşkını söylemekten geri durmayacağını, onun yüzüne gülerek onu utandıracığından bahsedip ve “ikimizin derdinden, havalar bulutlanır” diyerek kavuşamadıklarını bu derdin içler kararttığını söyleyen bir aşk, sevda türküsüdür.

“Çubuk Uzun Bağlama” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğine kaşı keman diyerek ona iltifat edip, “ağlama, çeçti bahar kaldı yaz” diyerek zorlukların bittiğini söyleyen bir aşk, sevda türküsüdür.

“İrafa Koydum Narı” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; bir kalpte bir can sevileceğini, “yari gurbette olanın kulakları çiniler” diyerek gurbette yarının hep sevdiğini anacağından kulaklarının çınlayacağını dile getiren bir aşk, sevda türküsüdür.

“Kekillerin Neşte Neşte” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; sevdiğinin aklını başından aldığı, güzel olarak sevdiğini sadece benimsediğini anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

“Topak Daşın Kenarı” türküsü

Türkünün sözlerinden hareketle; Ölümün gelecekte de sevdiği kişi tarafından gelip kötüye kul olmak istemediğini, sevdiğinin onu alacağı yalanı ile kandırıldığını anlatan bir aşk, sevda türküsüdür.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde ikinci alt problem olan “Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali’nin kırık hava türündeki eserlerindeki makamsal özellikleri nelerdir?” sorusunun çözümüne yönelik TRT-THM repertuvarında kayıtlı bulunan Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali’nin kırık hava türündeki eserlerinin makamsal dizilerinin ve ses aralıklarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır ve türkülerde tespit edilen bu özellikler tablolar şeklinde sunulmuş yorumlanmıştır.

Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali’nin TRT-THM repertuvarında kayıtlı olan kırık hava türündeki eserlerinin makamsal özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Şekil 6

Başımda Altın Tacım

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 954
İNCELEME TARİHİ: 30.04.1975

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

BAŞIMDA ALTIN TACIM

DERLEME TARİHİ
1968

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
MUHARREM ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRESİ:

AĞIRLAMA

BA ŞI ĞİM DA AL
GI Dİ YOM E Lİ NİZ DEN GÜ LÜM
SAZ HEM SU SU ZU M
SAZ KUR TU LAM Dİ

Şekil 6. (Devamı)

2

HE MA CI M SAZ
Lİ NİZ DE N

YA Rİ Mİ BA NA VE RİN
YE ŞİL BA ŞÖR DE KOL SAM

GE Rİ Sİ A NAM BA CI MA MAN
SU İÇ MEM GÖ LÜ NÜZ DE NA MAN

HOPLATMA

VA Y GÜ LÜM

DE NİZ DAL GA Sİ ZOL MAZ AH GU R BAN DE NİZ DAL GA Sİ ZOL MAZ VAY GÜ LÜM GÜ ZEL SEV DA_
DE Nİ ZE DA LA YİM MI AH GU R BAN DE Nİ ZE DA LA YİM MI BİR BA LI KA_
Sİ ZOL MAZ GÜ ZEL SEV DA_ Sİ ZOL MAZ_ GÜ ZEL SEV DA_ Sİ ZOL MAZ_
LA YİM MI BİR BA LI KA_ LA YİM MI BİR BA LI KA_ LA YİM MI

VA Y GÜ LÜM Yİ Ğİ TO LAN Yİ Ğİ DİN
AY DOĞ DU ŞA FAK AT TL_

AH GUR BAN Yİ Ğİ TO LAN Yİ Ğİ DİN VAY GÜ LÜM BA ŞI BO RAN Sİ ZOL MAZ_ BA ŞI BO RAN
AY DOĞ DU ŞA FA KAT TL_ DA HA YAL VA_ RA YİM MI_ DA HA_ YAL VA

Sİ ZOL MA_ BA ŞI BO RAN_ Sİ ZOL MAZ VAY GÜ LÜM SEN NER DE SİN NER DE SİN VAY GUR BAN
RA YİM MI_ DA HA YAL VA_ RA YİM MI

Şekil 6. (Devamı)

GAL DIR_CA MIN PER DE SİN VAY GUR_BAN A LA__CA ĞİM BEN SE Nİ VA Y GÜ_LÜ_ M GA__LA BA__ LİK_

YER DE SİN DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ

DE Lİ DE Lİ DE Lİ_____ GA LA__ BA_____ LİK YER DE SİN

AĞIRLAMA KISMI

BAŞIMDA ALTIN TACIM
HEM SUSUZUM HEM ACIM
YARİMİ BANA VERİN
GERİSİ ANAM BACIM

GİDİYOM ELİNİZDEN
KURTULAM DİLİNİZDEN
YEŞİL BAŞ ÖRDEK OLSAM
SU İÇMEM GÖLÜNÜZDEN

HOPLATMA KISMI

(vay gülüm) DENİZ DALGASIZ OLMAZ
(vay gülüm) GÜZEL SEVDASIZ OLMAZ
(vay gülüm) YİĞİT OLAN YİĞİDİN
(vay gülüm) BAŞI SEVDASIZ OLMAZ

Bağlantı: VAY GÜLÜM SEN NERDESİN NERDESİN
VAY GÜLÜM KALDIR CAMIN PERDESİN
VAY GURBAN ALACAĞIM BEN SENİ
VAY GÜLÜM GALABALIK YERDESİN (deli deli deli...)
GALABALIK YERDESİN

(vay gülüm) DENİZE DALAYIM MI
(vay gülüm) BİR BALIK AVLAYIM MI
(vay gülüm) AY DOĞDU ŞAFAK ATTİ
(vay gülüm) DAHA YALVARAYIM MI

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Başımda altın tacım

Repertuvar No: 954

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Muharrem Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde uşşak dörtlüye (Re) neva perdesinde hicaz beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 7

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol²-Mi bemol

Değiştirici işaretler: Si bemol-Fa diyez-Si naturel

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 8

A Cümlesi

A cümlesinde gerdaniye perdesinde rast ve buselikli asma kalışları takiben muhayyer perdesinde simetrik genişlemeden kaynaklı uşşaklı bir asma kalış yapılmıştır.

Şekil 9

B Cümlesi

B cümlesinde gerdaniyede perdesinde rast ve buselik, muhayyer perdesinde kürdi çeşnileriyle simetrik genişleme yapılmıştır. Bu asma kalışlar ile karcığar makamının dizisi gösterilmiştir.

Şekil 10

C Cümlesi

C cümlesinde karcığar makamının içinde bulundurduğu hüseyni çeşnisinden dolayı hüseyni perdesinde uşşaklı asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 11

D Cümlesi

D cümlesinde yerinde rast beşli ve segah beşlisiyle asma kalıplar yapılmış ve segah makamı dizisi gösterilmiştir.

Muharrem Ertaş'a ait bu türkü iki bölümden oluşmakta olup ilk bölümü iki cümleden ikinci bölüm olan hoplatma kısmı yine iki cümleden meydana gelmektedir aynı zamanda hoplatma bölümü repertuvarda başka bir isimle kayıtlı ayrı bir türküdür.

İlk bölüm A+B cümlelerinden oluşup Karciğar makam dizisi içerisindedir.

Hoplatma bölümüm ise bu eserde C+D cümlelerinin olduğu kısımdan başlayıp iki cümleden oluşmakta Segah makam dizisi içerisindedir.

Şekil 12

Bilmem Böyle Neden Soldun

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 4388
İNCELEME TARİHİ: 02.02.2003

DERLEYEN
BANT'TAN YAZILDI

BİLMEM BÖYLE NEDEN SOLDUN

YÖRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MUHARREM FERTAŞ

NOTAYA ALAN
AHMET TURAN ŞAN

SÜRESİ: ♩=56

BİL MEM BÖY LE NE DEN SOL DUN SAZ

Nİ ÇİN DÜŞ TÜN ZA RA BÜL

BÜ L VAY VAY VAY

Şekil 12. (Devamı)

2

YOK SA YAR DEN Mİ AY RİL DİN

BEL Lİ BAH TİN KA RA BÜL BÜL

SAZ

NE KA DAR PE Rİ ŞA N HA LIN

SAZ BAH ÇA DA MI

SOL DU GÜ LÜ N BÜL BÜL

The image shows a musical score for a piece titled "Şekil 12. (Devamı)". The score is written in a single system with ten staves. The first staff contains the lyrics "YOK SA YAR DEN Mİ AY RİL DİN". The second staff contains "BEL Lİ BAH TİN KA RA BÜL BÜL". The third staff contains "SAZ". The fourth staff contains "NE KA DAR PE Rİ ŞA N HA LIN". The fifth staff contains "SAZ BAH ÇA DA MI". The sixth staff contains "SOL DU GÜ LÜ N BÜL BÜL". The music is written in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 2/4. The score includes various musical notations such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings.

Şekil 12. (Devamı)

3

The image shows a musical score for a Turkish folk song. It consists of four staves of music in a single system. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody. The third staff features a more complex melodic line with some accidentals. The fourth staff concludes the phrase with a double bar line. The lyrics are: VAY SAZ GEL SE NİN İ NEN A RI YA LIM DER Dİ MI ZE ÇA RE BÜL

BİLMEM BÖYLE NEDEN SOLDUN
NİÇİN DÜŞTÜN ZARA BÜLBÜL
YOKSA YARDAN MI AYRILDIN
BELLİ BAHTIN KARA BÜLBÜL

NE KADAR PERİŞAN HALIN
BAHÇADA MI SOLDU GÜLÜN
GEL SENİN İNEN AYRILALIM
DERDİMİZE ÇARE BÜLBÜL

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Bilmem böyle neden soldun

Repertuvar No: 4388

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Muharrem Ertaş

Derleyen: Banttan Yazıldı

Notaya Alan: Ahmet Turan Şan

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici-Çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde uşşak dörtlüye (Re) neva perdesinde hicaz beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 13

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol2

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 14

A Cümlesi

A cümlesinde gardaniyede buselikli, hüseyinde uşşaklı, çargahta nikrizli asma kalışlar ile muhayyer perdesinde uşşaklı simetrik genişleme yaptığından dolayı karcıgar makamı dizisi görülmüştür.

Şekil 15

B Cümlesi

B cümlesinde gardaniyede buselikli, hüseyinde uşşaklı, çargahta nikrizli asma kalışlar ile muhayyer perdesinde uşşaklı simetrik genişleme yaptığından dolayı karcıgar makamı dizisi görülmüştür.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Karcıgar makam dizisi içerisindedir.

Şekil 16

Deniz Dalgasız Olmaz

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1849
İNCELEME TARİHİ: 30.04.1975

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
MUHARREM ERTAŞ

SÜRESİ:
-98

DENİZ DALGASIZ OLMAZ (HOPLATMA)

DERLEME TARİHİ
1968

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

♩ = 98

VA Y GÜ LÜM DE NİZ DAL GA SI ZOL MAZ AH GU R BAN
DE Nİ ZE DA LA YIM MI AH GU R BAN

DE NİZ DAL GA SI ZOL MAZ VAY GÜ LÜM GÜ ZEL SEV DA SI ZOL MAZ
DE Nİ ZE DA LA YIM MI BİR BA LI KA LA YIM MI

GÜ ZEL SEV DA SI ZOL MAZ GÜ ZEL SEV DA SI ZOL MAZ
BİR BA LI KA LA YIM MI

VA Y GÜ LÜM Yİ Ğİ TO LAN Yİ Ğİ DİN AH GUR BAN
AY DOĞ DU ŞA FAK AT TI

Yİ Ğİ TO LAN Yİ Ğİ DİN VAY GÜ LÜM BA ŞI BO RAN SI ZOL MAZ
AY DOĞ DU ŞA FA KAT TI DA HA YAL VA RA YIM MI

BA ŞI BO RAN SI ZOL MA BA ŞI BO RAN SI ZOL MAZ VAY GÜ LÜM
DA HA YAL VA RA YIM MI DA HA YAL VA RA YIM MI

SEN NER DE SİN NER DE SİN VAY GUR BAN GAL DIR CA MIN PER DE SİN

VAY GUR BAN A LA CA ĞİM BEN SE Nİ VA Y GÜ LÜ M

Şekil 16. (Devamı)

2

The musical score consists of three staves of music in a single system. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is written in a 2/4 time signature. The lyrics are: GA____ LA BA____ LİK____ YER DE SİN DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ. The second staff continues the melody with the lyrics: DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ DE Lİ____ GA LA____ BA____ LİK. The third staff is a single line with a treble clef and a key signature of one sharp, containing the lyrics: YER DE SİN. The score ends with a double bar line and a fermata symbol.

(vay gülüm) DENİZ DALGASIZ OLMAZ
(ah gurban) DENİZ DALGASIZ OLMAZ
(vay gülüm) GÜZEL SEVDASIZ OLMAZ
(vay gülüm) YİĞİT OLAN YİĞİDİN
(ah gurban) YİĞİT OLAN YİĞİDİN
(vay gülüm) BAŞI BORANSIZ OLMAZ

Bağlantı: (vay gülüm) SEN NERDESİN NERDESİN
(vay gülüm) GALDIR CAMIN PERDESİN
(vay gurban) ALACAĞIM BEN SENİ
(vay gülüm) KALABALIK YERDESİN
DELİ DELİ DELİ DELİ DELİ DELİ DELİ
DELİ DELİ GALABALIK YERDESİN

(vay gülüm) DENİZE DALAYIM MI
(ah gurban) DENİZE DALAYIM MI
vay gülüm) BİR BALIK ALAYIM MI
(vay gülüm) AY DOĞDU ŞAFAK ATTI
(ah gurban) AY DOĞDU ŞAFAK ATTI
(vay gülüm) DAHA YALVARAYIM MI

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Deniz Dalgasız Olmaz

Repertuvar No: 1849

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Muharrem Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: Si

Güçlüsü: Re

Seyri: Çıkıcı

Dizisi: (Si) yerinde segah beşliye (fa diyez) eviçte hicaz dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 17

Eserin Dizisi

Donanım: Donanım konulmamıştır

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 18

A Cümlesi

A cümlesinde hüseyini perdesi üzerinde uşşak dörtlü ve yerinde segah beşlisi ile asma kalışı yapılmıştır.

Şekil 19

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde rast ve segahlı asma kalışlar yapıp tam karar verilmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Segah makam dizisi içerisindedir.

Şekil 20

Evlerini Önü Marul

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 22
İNCELEME TARİHİ: 27.01.1973
2. İNCELEME TARİHİ: 1990

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

EVLERİNİN ÖNÜ MARUL

DERLEME TARİHİ
14.11.1969

YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ
MUHARREM ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRE: ♩=124

(SAZ)

EV LE Rİ Nİ
EV LE Rİ Nİ

N Ö NÜ MA RUL EV LE Rİ Nİ N Ö NÜ MA RU
N UĞ RU KU YU EV LE Rİ Nİ N UĞ RU KU YU

L SU LA RA KA R HA RIL HA RIL SU LAR A KAR
KU YU DA N A LIR LAR SU YU KU YU DA NA

HA RIL HA RIL (SAZ)
LIR LAR SU YU

İN CE BEL DEN GÜ LÜM Sİ Kİ SA RIL

İN CE BEL DEN HAY Dİ Sİ Kİ SA RIL YA Nİ YO RUM YA Nİ YO RUM
BU GÜ ZE LİN PE K TAT LI HU YU

YA Nİ YO RUM HE LE MA İL OL DUM

Şekil 20. (Devamı)

2

EVLERİNİN ÖNÜ MARUL
SULAR AKAR HARIL HARIL
İNCE BELDEN (gülüm) SIKI SARIL

Bağlantı: YANIYORUM YANIYORUM YANIYORUM HELE
MAİL OLDUM GONCA GÜLE
ACEM ŞALI İNCE BELE

EVLERİNİN UĞRU KUYU
KUYUDAN ALIRLAR SUYU
BU GÜZELİN PEK TATLI HUYU

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Evlerinin Önü Marul

Repertuvar No: 22

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Muharrem Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz beşliye (mi) hüseyinde hicaz dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 21

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 22

A Cümlesi

A cümlesinde zirgüleli hicazın güçlü sesi olan mi hüseyini perdesinde uşşaklı asma kalışlar yapıp ve yerinde zirgüleli hicaz beşlisiyle makam dizisi gösterilmiştir.

Şekil 23

B Cümlesi

B cümlesinde nevada buselik ve yerinde zirgüleli hicaz çeşnişile hicaz makam dizisi gösterilmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Zirgüleli Hicaz makam dizisi içerisinde.

Şekil 24

Karanfil Suyu Neyler

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 41
İNCELEME TARİHİ: 28.01.1973
2. İNCELEME TARİHİ: 1990

YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ
MUHARREM ERTAŞ

SÜRE: 1-100

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ
14.11.1969

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

KARANFİL SUYU NEYLER

♩

(SAZ _____)

KA RAN Fİ L SU YU NE Y NE R
KA RAN Fİ LİM (SAZ) SU SU ZU M

GÜ ZE L KO KU YU NE Y NER
KAÇ GÜ N DU RUY KU SU ZUM

İ KI BAŞ BİR YAS DİK DA
VAR SAM YÂ RİN YA Nİ NA

O GÖ ZUY KU YU NE Y NE R
Dİ Lİ M DUR MAZ HUY SU ZU M

KARANFİL SUYU NEYLER
GÜZEL KOKUYU NEYLER
İKİ BAŞ BİR YASTIKTA
O GÖZ UYKUYU NEYLER

KARANFİLİM SUSUZUM
KAÇ GÜNDÜR UYKUSUZUM
VARSAM YARİN YANINA
DİLİM DURMAZ HUYSUZUM

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Karanfil Suyu Neyler

Repertuvar No: 41

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Muharrem Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde uşşak dörtlüye (re) neva perdesinde rast beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 25

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 3

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 26

A Cümlesi

Neva makamı dizisinin güçlü üstünde rast çeşnisi ve yerindeki rast dizisinin üçüncü derecesi olan segah perdesinde asma kalırlar yapılmıştır ve yerinde uşşak dörtlüsüyle karara geldiğinden dolayı neva makam dizisi görülmektedir.

Tek cümleden oluşan bu türkü Neva makam dizisi içerisindedir.

Şekil 27

Sebeb

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 2506
İNCELEME TARİHİ:

DERLEYEN
KEMAL ARISAN
ABDULLAH GÜNDÜZ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
MUHARREM ERTAŞ

SÜRESİ:

SEBEB (ÇEŞİTLEME)

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
OLGUN GÖNÜL
ABDULLAH GÜNDÜZ

SAZ.

SE BEP ME ZE RİN DE YO SUN LAR BİT Sİ N

VAY BİT SİN SAZ.

YI LAN LA RI ÇA YA N LA RI ME KÂ NİN DUT SUN SE

BEB SE BEB SAZ.

Vİ RAN OL SU N YUR DUN BAY KUŞ LAR ÖT SÜ N

VAY ÖT SÜN SAZ.

KİM SE Sİ ZEL LER DE KA LA SİN SE BE BA

Şekil 27. (Devamı)

3

A Hİ RİN DEN BEN DU TA YIM E LİN DE_____ N
E Lİ_____ N DEN SAZ_____

_____ İ Kİ YÜ ZÜN_____ KA RA_____ O LA_____

SIN SEN___ BE___ BA_____ MA___ NA___ MAN SAZ_____

_____ E VİN YI KI L SIN___ SE___ BEB_____

BE LİN BÜ KÜL_____ SÜN___ SE___ BEB DA LIN DA BAY_____

KU ŞÖT_____ SÜN GÜ LÜN DÖ KÜ_____ L SÜN___ SE___ BEB

SAZ_____

_____ NE RE GİT SEM GEL DİN GİR DİN A RA_____ MA_____

Şekil 27. (Devamı)

4

A RA MA SAZ DER MAN BU LUN
MA SIN GİZ Lİ YA RA NA SE BEB SE BEB
SAZ HEP SE Nİ NU
CUN DAN DÖN DÜM KE RE ME KE RE ME
SAZ
BA NA ET Tİ Ğİ Nİ BU LA SIN SE BE BA NA NA MAN
SAZ E VİN YI KIL SIN SE BEB BE LİN BÜ KÜ

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Sebep

Repertuar No: 2506

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Muharrem Ertaş

Derleyen: Abdullah Gündüz Olgun Gönül

Notaya Alan: Abdullah Gündüz Olgun Gönül

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: Si

Güçlüsü: Fa diyez (Eviç)

Seyri: Çıkıcı

Dizisi: Yerinde hüzzam beşlisine eviçte hicaz dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 28

Eserin Dizisi

Donanım: Fa diyez, Mi bemol

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 29

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüzzam beşlisiyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 30

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde eksik segah beşlisiyle asma kalış yapıлып karara gelinmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hüzzam makam dizisi içerisinde.

Şekil 31

Şu Dağlar Ulu Dağlar

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 33
İNCELEME TARİHİ: 27.01.1973
2. İNCELEME TARİHİ: 1990

YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ
MUHARREM ERTAŞ

SÜRESİ: ♩=90

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

ŞU DAĞLAR ULU DAĞLAR

ŞU DAĞ LA RU
ŞU DAĞ LA ROL

— LU DAĞ LAR VAY LEY LÂM (SAZ
— MA SAY DI VAY LEY LÂM

) GÖL GE Sİ KO YU DAĞ LA R
Çİ ÇE Ğİ SOL MA SAY DI

VAY LEY LÂM GÖL GE Sİ KO YU DAĞ LA R
VAY LEY LÂM Çİ ÇE Ğİ SOL MA SAY DI

VAY LEY LÂM (SAZ
VAY LEY LÂM

DER Dİ ME BE N SÖY LE SEM
Ö LÜM AL LA HİN EM Rİ

VAY LEY LÂM (SAZ
VAY LEY LÂM

Şekil 34

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hicaz beşlisiyle tam karar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Zirgüleli Hicaz makam dizisi içerisinde.

Şekil 35

Açma Zülüflerin

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4167
İNCELEME TARİHİ: 19.02.1998

DERLEYEN
TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
THM ve OYUNLARI MÜDÜRLÜĞÜ

Açma Zülüflerin Yellere Karşı

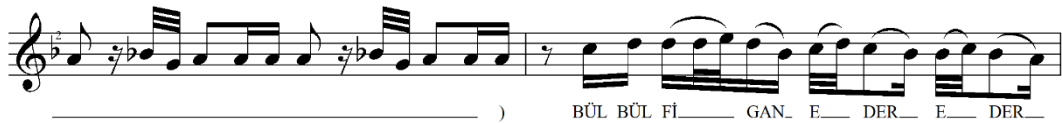
YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ

SÜRE:

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

Şekil 35. (Devamı)

2

The image shows two staves of musical notation in a single system. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some slurs. Below the staff, the lyrics are written: "(SAZ _____) O YÂR BE__ NİM_ GÜ_ LÜM_ GÜ_ LÜM_". The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns and slurs. Below it, the lyrics are: "GÜ LÜM DE__ GİL_ Mİ_ (SAZ _____)".

AÇMA ZÜLÜFLERİN YÂR YÂR YELLERE KARŞI
SENİN ZÜLFÜN BENİM TELİM DEĞİL Mİ
BÜLBÜL FİGAN EDER GÜLLERE KARŞI
O YAR BENİM GÜLÜM GÜLÜM DEĞİL Mİ

SALLAMA SAÇLARIN YÂR YÂR SENDE BULUNSUN
EZRAİL MİSALİ YÂR YÂR CANIM ALIRSIN
ETME BU CEFAYI YÂR YÂR KANLIM OLURSUN
BU KUL SENİN KULUN KULUN DEĞİL Mİ

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Açma Zülüflerin Yellere Karşı

Repertuvar No: 4167

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT MÜZİK DAİ. BŞK. THM. MD.

Notaya Alan: Altan Demirel

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: La (Muhayyer)

Seyri: İnici

Dizisi: (La) yerinde uşşak dörtlüye (Re) nevada buselik beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 39

Ahu Gözlerini Sevdiğim Dilber

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 2251
İNCELEME TARİHİ:

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

YÖRE
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

SÜRE:

AHÛ GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

♩

A HU GÖZ LE _____ Rİ Nİ SEV__ Dİ ĞİM_ DİL__ BER_____

SA NA__ BİR__ SÖ ZÜM VAR_____ Dİ YE Mİ_____

YO_ RUM_____ (SAZ_____)

BİL MEM DE Lİ Mİ YİM__ MEC_ NUN__ GE ZE RİM__ (SAZ_____)
BE Lİ Nİ

SIR RI MI EL LE__ RE__ VE__ RE_____ Mİ_____ YO_ RUM_____

Şekil 39. (Devamı)

2

AHU GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER
SANA BİR SÖZÜM VAR DİYEMİYORUM
BİLMEM DELİ MİYİM MECNUN GEZERİM
SIRRIMI ELLERE VERİYORUM

HELAL OLSUN AL YANAKTAN ALDIĞIM
EL UZATIP GONCA GÜLÜN DERDİĞİM
İNCE BELİNİ DATLI DİLİNİ SEVDİĞİM
GIRILSIN GOLLARIM SARAMIYORUM

AL YANAKTAN ALDICAĞIM AZIKTIR
TARAMA ZÜLFÜNÜ GÖNLÜM BOZUKTUR
ÖKSÜZÜM GARİBİM BANA YAZIKTIR
DESTURSUZ YANINA VARAMIYORUM

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Ahu Gözlerini Sevdığım Dilber

Repertuvar No: 2251

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde uşşak dörtlüye (Re) neva perdesinde hicaz beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 40

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 2, mi bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 41

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak dörtlü, nevada hicaz beşli ve muhayyer perdesinde uşşak dörtlüsüyle simetrik genişleme yaptığından dolayı karcıgar makam dizisi görülmektedir.

Şekil 42

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak dörtlü, nevada hicaz beşli ve muhayyer perdesinde uşşak üçlüsüyle simetrik genişleme yaptığından dolayı karcıgar makam dizisi görülmektedir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Karcıgar makam dizisi içerisindedir.

Şekil 43

Al Yanak Allanıyor

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1985
İNCELEME TARİHİ: 04.10.1979

DERLEYEN
TRT

AL YANAK ALLANIYOR (SÖZLÜ OYUN HAVASI)

DERLEME TARİHİ
1979

YÖRE
ORTA ANADOLU

KAYNAK KİŞİ
KIRŞEHİRLİ NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRE: 92

AL YA NA HA L LA NI _____ YO _____
AL YA NAH PE M BE PE _____ M BE _____
AL YA NAH GÜ L GÜ LO _____ LU _____ R

A MA N AL YA NA HA L LA NI _____ YO _____
A MA N AL YA NAH PE M BE PE _____ M BE _____
A MA N AL YA NAH GÜ L _____ GÜ LO _____ LU _____ R

Şekil 43. (Devamı)

2

A MA N YA ZI MA SI PUL LA NI YOR
A MA N SE V DAN U YAN DI BE N DE
A MA N SI R MA SA Ç TEL TE LO LUR

A MA N YA ZI MA SI PUL LA NI YOR
A MA N SE V DAN U YAN DI BE N DE
A MA N SI R MA S Ç TEL TE LO LUR

O YAR CIH MIŞ KAR ŞI M DA
SEV DA NI NAN YA NI YO M
YA RİM ÇIK MA DI ŞA RI

A MA NO YAR CIH MIŞ KAR ŞI M DA
A MA N SEV DA NI NAN YA NI YO M
A MA N YA RİM ÇIK MA DI ŞA RI

A MAN DA L Gİ Bİ SAL LA NI YO
A MAN HIÇ İN SA F YOK MU SE N DE
A MAN SE Nİ GÖ REN DE LO LUR

A MA N KA R ŞİM DA SAL LA NI YO
A MA N HIÇ İN SA F YOK MU SE N DE
A MA N SE Nİ GÖ REN DE LO LUR

A MA NE T ME BA NA BU NA ZI

A MA N GE L Bİ ZE BA ZI BA ZI

Şekil 43. (Devamı)

The image shows two staves of musical notation in a single system. The first staff contains the lyrics: A MA N YA R BE SE Nİ A LI R DIM. The second staff contains the lyrics: A MA N BA BA NO L SAY DI RA ZI. The music is written in a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody is a continuous line of eighth and sixteenth notes with various rests and phrasing marks.

AL YANAK ALLANIYOR
Aman YAZMASI PULLANIYOR
O YAR ÇIKMIŞ KARŞIMDA
Aman DAL GİBİ SALLANIYOR

Bağlantı: AMAN ETME BANA BU NAZI
Aman GEL BİZE BAZI BAZI
Aman YAR BEN SENİ ALIRDIM
ANAN BABAN OLSAYDI RAZI

AL YANAK PEMBE PEMBE
Aman SEVDAN UYANDI BENDE
SEVDAN İLEN YANIYOM
Aman HİÇ İNSAF YOK MU SENDE

Bağlantı: AL YANAK GÜL GÜL OLUR
Aman SIRMA SAÇ TEL TEL OLUR
YARIM ÇIKMA DIŞARI
Aman SENİ GÖREN DEL'OLUR (Aman SENİ GÖRENLER OLUR)
Bağlantı

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Al Yanak Allanıyor

Repertuvar No: 1985

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşete Ertaş

Derleyen: TRT MÜZİK DAİ. BŞK. THM. MD.

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyini)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz beşliye (Mi) hüseyini perdesinde kürdi dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 44

Eserin Dizisi

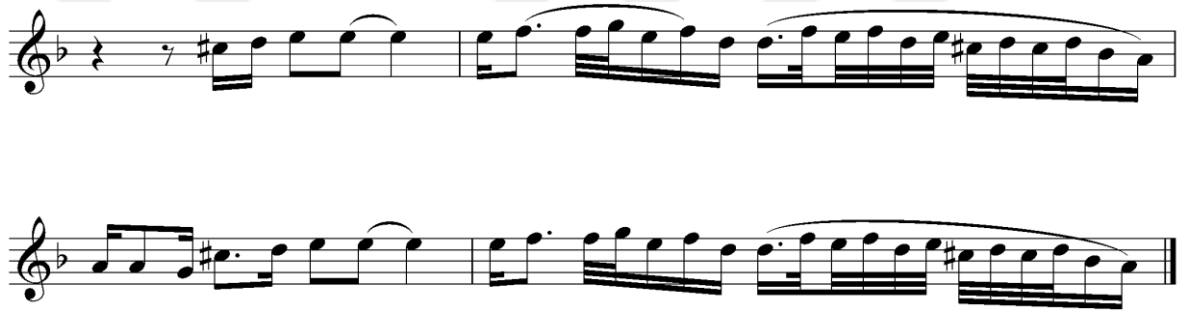
Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 45

A Cümlesi

A cümlesinde rast perdesinden hareketle yerinde nikriz beşlisi ve dügahta hicaz dörtlüsüyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 46

B Cümlesi

B cümlesinde rast perdesinden hareketle yerinde nikriz beşlisi ve dügahta hicaz dörtlüsüyle asma kalışlar yapılarak karara gelinmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisinde.

Şekil 47

Aman Dünya Ne Dar İmiş

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 3620
İNCELEME TARİHİ: 31.10.1991

DERLEYEN
MÜZİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI

YÖRE
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
AŞIK HAYDAR BEKTAŞ

AKTARAN
NEŞET ERTAŞ

SÜRE: ♩=168

AMAN DÜNYA NE DAR İMİŞ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

(SAZ)

A MA N DÜ N YA NE DA RI MİŞ

DERT Lİ DE RT Lİ GE ZE RO L DUM
AL NI M DA KA RA YA ZI LAR

DERT ÇEK ME Sİ NE ZO RI MİŞ İ ÇE RI M DE

BEN DER Dİ Mİ YAZ ZA RO L DUM BU DE R Dİ BE N
YÜ REK TE YA RA Sİ ZI LAR YE TİM KA LA N

YA RE VA R MI Ş DER MA NI NI A RA RO L DUM (SAZ)

ÇE KE ÇE KE HEM CA NI M DA N BE ZE RO L DUM
CAN KU ZU LA R DER MA NI NI A RA RO L DUM

AMAN DÜNYA NE DAR İMİŞ
DERT ÇEKMESİ NE ZOR İMİŞ
İÇERİMDE YARE VARMIŞ
DERMANINI ARAR OLDUM

DERTLİ DERTLİ GEZER OLDUM
BEN DİRDİMİ YAZAR OLDUM
BU DİRDİ BEN ÇEKE ÇEKE
HEM CANIMDAN BEZER OLDUM

ALNIMDA KARA YAZILAR
YÜREKTE YARA SIZILAR
YETİM KALAN CAN KUZULAR
DERMANINI ARAR OLDUM

Şekil 50

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini ve uşak çeşnileriyle karara gelinmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hüseyini makam dizisi içerisinde.

Şekil 51

Anam Ağlar Başucumda Oturur

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 2454
İNCELEME TARİHİ: 27.10.1995

DERLEYEN
FLAKTAN YAZILDI

ANAM AĞLAR BAŞUCUMDA OTURUR

YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE:

A NAM AĞ LA R BA ŞU CUM DA
O TU RUR (SAZ) DER Dİ M EL Lİ
İ KE N YÜ ZE YE Tİ RİR (SAZ)
BU DERT BE Nİ Yİ NE Yİ NE
Bİ Tİ RİR (SAZ) EL ÇE K TA Bİ B
EL ÇE K BE Nİ M YÂ REM DEN (SAZ)
Ö LÜ RÜM KU R TUL MA M BEN BU
YÂ REM DEN (SAZ)

Şekil 51. (Devamı)

2

The musical score is written in a single system with six staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is written in a single line. The second staff starts with a first ending bracket labeled '1.' and a second ending bracket labeled '2.'. The lyrics are written below the staves, with some words in parentheses indicating breath marks. The score includes triplets (marked with '3') and a fermata (marked with 'f'). The piece concludes with a double bar line and a repeat sign.

1. A NA MA BA
2. BA MA YÜ ZÜ M KAL MA DI (SAZ)
BİR SU VER DEMEYE SÖ ZÜ M
KAL MA DI (SAZ) DOK TO RA TA
Bİ BE LU ZÜ M KAL MA DI (SAZ)

ANAM AĞLAR BAŞUCUMDA OTURUR
DERDİM ELLİ İKEN YÜZE YETİRİR
BU DERT BENİ YİYE YİYE BİTİRİR

EL ÇEK TABİP EL ÇEK BENİM YAREMDEN
ÖLÜRÜM KURTULMAM BEN BU YAREMDEN

ANAMA BABAMA YÜZÜM KALMADI
BİR SU VER DEMEYE SÖZÜM KALMADI
DOKTORA TABİBE LÜZUM KALMADI

EL ÇEK TABİP EL ÇEK BENİM YAREMDEN
ÖLÜRÜM KURTULMAM BEN BU YAREMDEN

A cümlesinde çargahta çargah, nevada rast çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 54

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi ve çargahta hicaz çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Saba Zemzeme makam dizisi içerisindedir.

Şekil 55

Aşkın Beni Deleyledi

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:4259
İNCELEME TARİHİ:22.02.2001

DERLEYEN
TRT

YÖRE
KIRŞEHİR

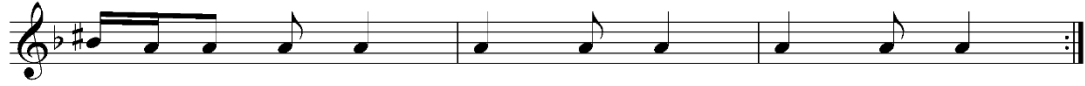
KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

SÜRE: ♩=195

AŞKIN BENİ DELEYLEDİ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET TURAN ŞAN

AŞ KIN BE Nİ DE LEY LE Dİ YAK TI YAK TI
MEC NU NUM SAH RA İ ÇİN DE YU NU SUM DER
AS LI YI SAN KE RE Mİ BUL DER DE DER MAN

KÜL EY LE Dİ E LA LE ME KU LEY LE Dİ
YA İ ÇİN DE E YÜ BÜM YA RA İ ÇİN DE
VE RE Nİ BUL GA RİP Gİ Bİ Vİ RA Nİ BUL

YA R BE Nİ BE Nİ BE Nİ (SAZ)
SA R BE Nİ BE Nİ BE Nİ
SO R BE Nİ BE Nİ BE Nİ

YAR BE Nİ BE Nİ BE Nİ YAR BE Nİ

BE Nİ BE Nİ YAR BE Nİ BE Nİ BE Nİ YAR BE Nİ

Şekil 55. (Devamı)

2

AŞKIN BENİ DELEYLEDİ
YAKTI YAKTI KÜL EYLEDİ
ELALEME KUL EYLEDİ
YAR BENİ BENİ BENİ

YAR BENİ BENİ BENİ
YAR BENİ BENİ BENİ

MECNUNUM SAHRA İÇİNDE
YUNUS'UM DERYA İÇİNDE
EYÜB'ÜM YARA İÇİNDE
SAR BENİ BENİ BENİ

SAR BENİ BENİ BENİ
YAR BENİ BENİ BENİ

ASLI'YISAN KEREM'İ BUL
DERDE DERMAN VERENİ BUL
GARİP GİBİ VİRANI BUL
SOR BENİ BENİ BENİ

SOR BENİ BENİ BENİ
YAR BENİ BENİ BENİ
SOR BENİ BENİ BENİ
YAR BENİ BENİ BENİ

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Aşkın Beni Deyledi

Repertuvar No: 4259

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Banttın Alındı

Notaya Alan: Ahmet Turan Şan

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz dörtlüsüne (Re) nevada rast beşlisi eklenmesiyle oluşur

Şekil 56

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol, Do diyez

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 57

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde nikriz ve hicaz çeşnileriyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 58

B Cümlesi

B cümlesinde nevada buselik, rast yine yerinde nikriz ve hicaz çeşnileriyle asma kalışlar yapılarak karara gelinmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisinde dir.

Şekil 59

Ayva Turunç Narım Var

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3542
İNCELEME TARİHİ: 12.10.1990

DERLEYEN
BANT'TAN

AYVA TURUNÇ NARIM VAR

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
EROL PARLAK

SÜRE:

SAZ

DÖNÜŞTE

AY VA TU RUNÇ NA RIM VAR BE NİM A HU ZA RIM VAR

HEP DER DİN DEN AĞ LA RIM BİR VE FA SIZ YA RİM VAR

A LEL MA YI VER NA RI AĞ LA RİM ZA RI ZA RI

TEZ GÜN LER DE GÖN DE RİN O A HU GÖZ LÜ YA RI

DÖNÜŞTE

AY VA TU RUNÇ NAR BEN DE AL DI AK LIM YAR BEN DE

HİÇ MEL HEM KÂR EY LE MEZ YAR YA RE Sİ VAR BEN DE

A LEL MA YI VER NA RI AĞ LA RİM ZA RI ZA RI

TEZ GÜN LER DE GÖN DE RİN O A HU GÖZ LÜ YA RI

Şekil 59. (Devamı)

2

SAZ

AY VA TU__ RUNÇ NEY LE YİM__ HA Lİ Mİ__ AR__ ZEY__ LE YİM__

ZA TEN BEN DE TA__ LİH YOK__ TA GÜÇ ÇÜK__ TEN__ BÖY LE YİM__

A LEL__ MA YI VER NA RI__ AĞ LA RIM__ ZA__ RI ZA RI__

TEZ GÜN LER DE GÖN DE RİN__ O A HU__ GÖZ LÜ__ YA Rİ__

1

AYVA TURUNÇ NARIM VAR
BENİM AH-U ZARIIM VAR
HEP DİRDİNDEN AĞLARIM
BİR VEFASIZ YARİM VAR

BAĞLANTI

AL ELMAYI VER NARI
AĞLARIM ZARI ZARI
TEZ GÜNLERDE GÖNDERİN
O AHU GÖZLÜ YARİ

2

AYVA TURUNÇ NAR BENDE
ALDI AKLIM YAR BENDE
İÇ MELHEM KAR EYLEMEZ
YAR YARESİ VAR BENDE

BAĞLANTI

AL ELMAYI VER NARI
AĞLARIM ZARI ZARI
TEZ GÜNLERDE GÖNDERİN
O AHU GÖZLÜ YARİ

3

AYVA TURUNÇ NEYLEYİM
HALİMİ ARZ EYLEYİM
ZATEN BENDE TALİH YOK
TA GÜÇÇÜKTEN BERİ BÖYLEYİM

BAĞLANTI

AL ELMAYI VER NARI
AĞLARIM ZARI ZARI
TEZ GÜNLERDE GÖNDERİN
O AHU GÖZLÜ YARİ

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Ayva Turunç Narın Var

Repertuvar No: 3542

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT Ankara RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Erol Parlak

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Fa (Acem)

Seyri: İnici

Dizisi: (La) yerinde kürdi dörtlüsüne (Re) nevada buselik beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 60

Eserin Dizisi

Şekil 62

B Cümlesi

B cümlesinde nevada buselik ve yerinde kürdi çeşnileriyle asma kalışlar yapıp karara gelinmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Acemkürdi makam dizisi içerisindedir.

Şekil 63

Bağışla Sevdiğim Hakkı Seversen

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4201
İNCELEME TARİHİ: 18.12.1998

DERLEYEN
TURAN ENGİN

BAĞIŞLA SEVDİĞİM HAKKI SEVERSEN

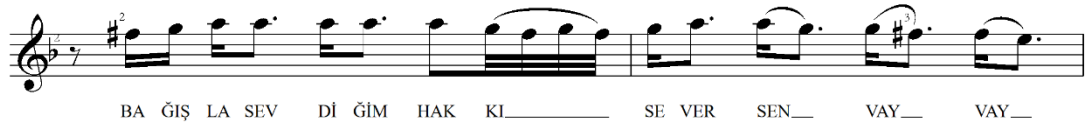
YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NACİ DÜZEL

SÜRE: ♩=70

Şekil 63. (Devamı)

2

BAĞIŞLA SEVDİĞİM HAKKI SEVERSEN (vay vay vay)
GEL AĞLATMA BENİ ELLER İÇİNDE (vay vay vay)
HEP BİZİ SÖYLEŞİR BU DEVRİ ALEM (vay vay vay vay vay)

Bağlantı: (1)
BENİ DESTAN ETTİN ELLER İÇİNDE (vay vay)
İÇİNDE VAY İÇİNDE VAY

HASRETİN SİNEME YARALAR AÇTI (vay vay vay)
KAYBETTİM AKLIMI FİKRİM DOLAŞTI (vay vay vay)
AKTI GÖZÜM YAŞI SELE KARIŞTI (vay vay vay vay vay)

Bağlantı: (2)
DOST ELİNE GİDER SELLER İÇİNDE (vay vay)
İÇİNDE VAY İÇİNDE VAY

BU GARİP BAŞIMI SEVDAYA SALDIN (vay vay vay)
YAR SENİN AŞKINLA SARARIP SOLDUM (vay vay vay)
ŞAŞIRDIM YOLUMU PERİŞAN OLDUM (vay vay vay vay vay)

Bağlantı: (3)
BİR MECNUNA DÖNDÜM KULLAR İÇİNDE (vay vay)
İÇİNDE VAY İÇİNDE VAY

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Bağışla Sevdiğim Hakkı Seversen

Repertuvar No: 4201

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Turan Engin

Notaya Alan: Naci Düzel

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşliye (Mi) hüseyni perdesinde uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 64

Eserin Dizisi

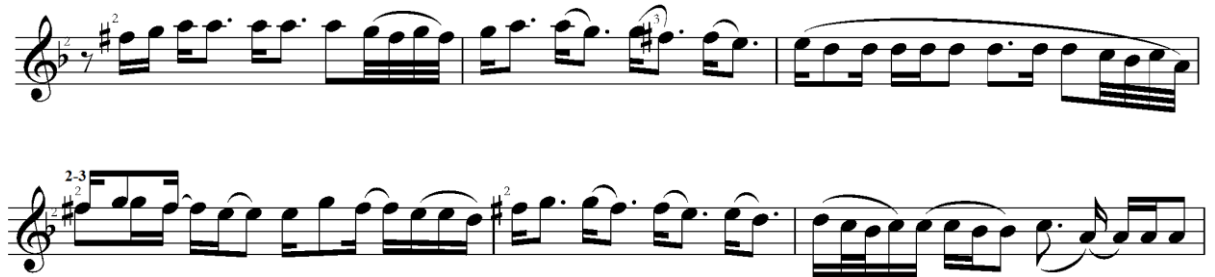
Donanım: Si bemol 2

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 65

A Cümlesi

A cümlesinde hüseyinde uşşaklı, nevada rastlı ve yerinde uşşak çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 66

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde çargah, hüseyini ve uşşak çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hüseyini makam dizisi içerisinde.

Şekil 67

Bahçada Gül Ağacı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 1273
İNCELEME TARİHİ: 24.05.1977

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

BAHÇADA GÜL AĞACI

YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ
18.02.1972

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRE:

BAH ÇA DA GÜ LA ĞA CI
ÇI ÇEK LE RE KI LI YOR

GÖ ZE LİM HA Y DI HAY DI Dİ BİN DE İ
GÖ ZE LİM HA Y DI HAY DI BAH ÇI YA Dİ

Kİ BA CI A MAN Nİ DE Lİ M
Kİ Lİ YO R A MAN Nİ DE Lİ M

NA SI LE DE Lİ M
NA SI LE DE Lİ M

Şekil 67. (Devamı)

2

The musical score consists of five staves of music in a single system. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is written in a simple, rhythmic style. The lyrics are written below the notes, with some words underlined. The second staff continues the melody and includes a triplet of eighth notes. The third staff features a more complex rhythmic pattern with sixteenth notes. The fourth staff continues the melody with a triplet of eighth notes. The fifth staff concludes the piece with a double bar line.

Sİ NAM DA Kİ
SE NO RA DA

YA RA NIN GÖ ZE LİM HA Y Dİ HAY Dİ
BEN BUR DA GÖ ZE LİM HA Y Dİ HAY Dİ

SE NO LUR SU N İ LA CL
BÖY LE ZOR ÇE Kİ Lİ YO R

A MAN Nİ DE Lİ M NA SI LE DE Lİ M

DEV Rİ YE LER GE Lİ YO R NE RE Gİ DE Lİ M

1
BAHÇADA GÜLAĞACI (gözelim haydi haydi)
DİBİNDE İKİ BACI (aman nidelim nasıl edelim)
SİNAMDAKİ YARANIN (gözelim haydi haydi)
SEN OLURSUN İLACI (aman nidelim nasıl edelim)
DEVİRİYELER GELİYOR NERE GİDELİM

2
ÇİÇEKLER EKİLİYOR (gözelim haydi haydi)
BAHÇAYA DİKİLİYOR (aman nidelim nasıl edelim)
SEN ORADA BEN BURADA (gözelim haydi haydi)
BÖYLE ZOR ÇEKİLİYOR (aman nidelim nasıl edelim)
DEVİRİYELER GELİYOR NERE GİDELİM

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Bahçada Gül Ağacı

Repertuvar No: 1273

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz dörtlüye (Re) nevada rast beşlinin eklenmesiyle oluşur

Şekil 68

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 69

A Cümlesi

A cümlesinde hicaz makamının karakteristik yapısına uygun olarak nevada rast, buselik ve yerinde hicaz çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

A cümlesinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisinde.

Şekil 70

Dağlar Başı Karlı Olur

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4441
İNCELEME TARİHİ: 11.12.2003

DERLEYEN
İSMET EGELİ

YÖRE
KIRŞEHİR

DAĞLAR BAŞI KARLI OLUR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
İSMET EGELİ

SÜRE: ♩ = 50

DAĞ LAR BA Şİ KAR LO LUR
DAĞ LAR BA Şİ OT LO LUR

DAĞ LAR BA Şİ KAR LO LUR
DAĞ LAR BA Şİ OT LO LUR

A ŞİK LAR EF KÂR LO LUR
A ŞİK LAR U MUT LO LUR

A ŞİK LAR EF KÂR LO LUR
SE VEN LER U MUT LO LUR

BE Nİ GUR BE TE SAL DI
SE VİP SE VİP AY RI LAN

BE Nİ GUR BE TE SAL DI
SE VİP SE VİP AY RI LAN

Şekil 70. (Devamı)

2

The musical score consists of six staves of music in a 2/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The first two staves have two lines of lyrics each. The last two staves have one line of lyrics each.

BÖY LE SE VEN YAR MI O LUR
EN SO NUN DA DERT Lİ O LUR

BÖY LE SE VEN YAR MI O LUR
EN SO NUN DA DERT Lİ O LUR

AĞ LA RIM AĞ LA RIM AH

AĞ LA RIM AĞ LA RIM AH

KAL DIM GUR BET TE EY VAH

KAL DEİM GUR BET TE EY VAH

1

DAĞLAR BAŞI KARLI OLUR
AŞIKLAR EFKARLI OLUR
BENİ GURBETE SALDI
BÖYLE SEVEN YAR MI OLUR

AĞLARIM AĞLARIM AH
KALDIM GURBETTE EY VAH

2

DAĞLAR BAŞI OTLU OLUR
AŞIKLAR UMUTLU OLUR
SEVİP SEVİP AYRILAN
EN SONUNDA DERTLİ OLUR

AĞLARIM AĞLARIM AH
KALDIM GURBETTE EY VAH

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Dağlar Başı Karlı Olur

Repertuvar No: 4441

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: İsmet Egeli

Notaya Alan: İsmet Egeli

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz dörtlüye (Re) neva perdesinde rast beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 71

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol, Do diyez

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 72

A Cümlesi

A cümlesinde nevada buselik çeşni ve kürdi perdesinde çeşnisiz asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 73

B Cümlesi

B cümlesinde nevada buselik çeşnisi, kürdi perdesinde çeşnisiz asma kalış ve yerinde hicaz çeşnisiyle karara gelinmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisinde.

Şekil 74

Dağlar Dağladı Beni

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3731
İNCELEME TARİHİ: 11.03.1992

DERLEYEN
İST.RD.TH.M.ŞB.MD.

DAĞLAR DAĞLADI BENİ

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
HAMDİ ÖZBAY

SÜRE:

DAĞ LAR DA Ğ LA DI BE Nİ
DA ĞI DU MA N O LA Nİ

GÖ RE N AĞ LA DI BE Nİ
HA Lİ YA MA N O LA NİN

A YIR DI ZA LİM FE LE
UY KU GİR ME Z GÖ ZÜ NE

K DER DE BA Ğ LA DI BE Nİ
GÖN LÜ Vİ RA N O LA NİN

Şekil 74. (Devamı)

2

A YIR_ DI_ ZA_ LİM FE_ LE³
UY KU_ GİR_ ME_ Z GÖ ZÜ_ NE
K DER DE_ BA_ Ğ LA_ DI_ BE Nİ
GÖN LÜ_ Vİ_ RA_ N O_ LA NİN
VAY BA NA VAY_ Y LAR BA_ NA³
SU VE R ME_ Z ÇA_ Y LA R BA NA
Gİ Tİ_ YA_ Rİ_ M Gİ Tİ_ YA_ Rİ_
GEL_ ME_ DI³ YI LO L DU_ AY_ LA R BA NA

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Dağlar Dağladı Beni

Repertuar No: 3731

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT İSTANBUL RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşliye (Mi) hüseyni perdesinde uşşak dördlü eklenmesiyle

oluşur

Şekil 78

Dane Dane Benleri Var Yüzünde

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 113
İNCELEME TARİHİ: 17.03.1973
2.İNCELEME TARİHİ: 1990

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DANE DANE BENLERİ VAR YÜZÜNDE

YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ
05.01.1971

KAYNAK KİŞİ
MUHARREM ERTAŞ-NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRE: ♩=144

(SAZ)

DA NE DA NE BEN LE Rİ VAR YÜ ZÜN DE

YÜ ZÜN DE YÜ ZÜN DE CA NA LI CI BA KIŞ LA RI

GÖ ZÜN DE GÖ ZÜN DE GÖ ZÜN DE BİN BİR DAT VAR

E DÂ SIN DA NA ZİN DA NA ZİN DA NA ZİN DA

DÜN YA DA YÂR DEN DAT LI VAR MO LA VAR MO LA

Şekil 78. (Devamı)

2

VAR MO__ LA SAL LA NI__ SAL__ LA__ NI__ GEL__ LEN__ YÂR MO LA

YÂR MO LA MO MO__ LA (SAZ__

KÜ PE LE Rİ
A ĞİR BAR HA

A ĞİR DÜ__ ŞER__ KU__ LAK__ DAN__ KU LAK DAN__ KU LAK__ DAN__
NA SI VAR__ DIR__ E__ LİN__ DE__ E LİN DE__ EL İN__ DE__

ZÜ LÜF LE__ Rİ__ TEL TE__ LET__ MİŞ__ YA NAK__ DAN__ YA NAK__ DAN__
DAT LI KE__ LÂM__ GE LİR__ YÂ__ RİN__ Dİ LİN__ DE__ Dİ LİN__ DE__

YA__ NAK__ DAN__ AĞ ZI ŞE KER BA LA KI YOR DU__ DAK__ DAN__
Dİ__ LİN__ DE__ KE MER OL SAM SEV Dİ Ğİ MİN BE__ LİN__ DE__

DU DAK__ DAN__ DU DAK__ DAN__ DÜN__ YA__ DA__ YÂR DEN__ DAT__ LI__
BE LİN__ DE__ BE LİN__ DE__

VAR MO LA__ VAR MO LA__ VAR MO__ LA SAL LA NI__ SAL__

Şekil 78. (Devamı)

The image shows a musical score for a single melodic line. It is written on a five-line staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is 3/8. The melody consists of several measures of music, with lyrics written below the notes. The lyrics are: LA NI GE LEN YÂR MO LA YÂR MO LA YÂR MO LA. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

DANE DANE BENLERİ VAR YÜZÜNDE
CAN ALICI BAKIŞLARI GÖZÜNDE
BİNBİR DAT VAR EDASINDA NAZINDA

DÜNYADA YARDAN DATLI VAR M'OLA
SALLANI SALLANI GELEN YAR M'OLA

KÜPELERİ AĞIR DÜŞER KULAKTAN
ZÜLÜFLERİ TEL TEL ETMİŞ YANAKTAN
AĞZI ŞEKER BAL AKIYOR DUDAKTAN

DÜNYADA YARDAN DATLI VAR M'OLA
SALLANI SALLANI GELEN YAR M'OLA

AĞIR BARHANASI VARDIR ELİNDE
DATLI KELAM GELİR YARIN DİLİNDE
KEMER OLSAM SEVDİĞİMİN BELİNDE

DÜNYADA YARDAN DATLI VAR M'OLA
SALLANI SALLANI GELEN YAR M'OLA

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Dane Dane Benleri Var

Repertuvar No: 113

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Muharrem Ertaş-Neşet Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Şekil 82

Ey Erenler Hak Aşkına

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 3534
İNCELEME TARİHİ: 19.07.1990

DERLEYEN
BANTTAN

YÖRE
KIRŞEHİR

EY ERENLER HAK AŞKINA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
ZAFER DALGIÇ

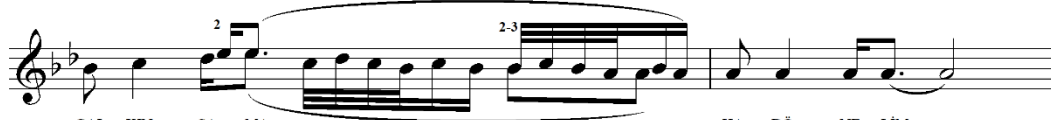
SÜRE:

EY E REN LE _____ R HAK AŞ _____ KI NA _____
O YOK LA RI _____ VAR E _____ DE NE _____
A ŞIK O LA _____ N ÇAL SIN _____ SA ZI _____

EY E REN LE _____ R HAK AŞ _____ KI NA _____
O YOK LA RI _____ VAR E _____ DE NE _____
A ŞIK O LA _____ N ÇAL SIN _____ SA ZI _____

GAL KIN SA MA _____ HA DÖ NE LİM _____
GER ÇEK HA Lİ _____ M SIR E DE NE _____
AY SI CÜM LE _____ Mİ ZİN Ö ZÜ _____

Şekil 82. (Devamı)

2

GAL KI N SA MA HA DÖ NE LİM
 GER ÇE K HA Lİ M SIR E DE NE
 AY SI N CÜM LE Mİ ZİN Ö ZÜ

GÖ NÜL DE Kİ DOST AŞ KI NA
 ŞÜK RE DE Lİ M YA EA DA NA
 HAK AF FET Sİ N CÜM LE Mİ Zİ

GAL KIN SA MA HA DÖ NE LİM
 GAL KIN SA MA HA DÖ NE LİM
 GAL KIN SA MA HA DÖ NE LİM

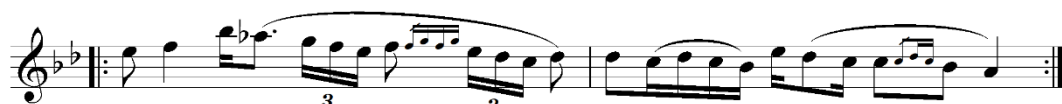
GAL KIN SA MA HA DÖ NE LİM
 GAL KIN SA MA HA DÖ NE LİM
 GAL KIN SA MA HA DÖ NE LİM

DAR GIN LİK GE T SİN A RA DAN
 HAK LOK MA Sİ N Yİ YE Yİ YE
 GA Rİ BİM DÖ N DÜM ŞAŞ KI NA

HOŞ GÖ R SÜN Bİ Zİ YA RA DAN
 BİZ BU CE ME GEL DİK Nİ YE
 HAK YA R DI ME T SİN DÜŞ KÜ NE

Ü ÇER BE ŞE R BİR Sİ RA DAN
 AL LAH AL LA İ Dİ YE Dİ YE
 GÖ NÜL DE Kİ DOST AŞ KI NA

Şekil 82. (Devamı)

3

The image shows two staves of musical notation in a single system. The first staff is a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a long phrase of sixteenth notes followed by a quarter note. The lyrics 'GAL KI N SA MA HA DÖ NE LİM' are written below the staff. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns and lyrics 'GAL KI N SA MA HA DÖ NE LİM'. The system ends with a double bar line and a repeat sign.

EY ERENLER HAK AŞKINA
GALKIN SEMAHA DÖNELİM
GÖNÜLDEKİ DOST AŞKINA
GALKIN SEMAHA DÖNELİM
DARGINLIK GETSİN ARADAN
HOŞ GÖRSÜN BİZİ YARADAN
ÜÇER BEŞER BİR SIRADAN
GALKIN SEMAHA DÖNELİM

O YOKLARI VAR EDENE
GERÇEK HALİM SIR EDENE
ŞÜKREDELİM YARADANA
GALKIN SEMAHA DÖNELİM
HAK LOKMASIN YİYE YİYE
BİZ BU CEME GELDİK NİYE
ALLAH ALLAH DİYE DİYE
GALKIN SEMAHA DÖNELİM

AŞIK OLAN ÇALSIN SAZI
AYSIN CÜMLEMİZİN ÖZÜ
HAK AFFETSİN CÜMLEMİZİ
GALKIN SEMAHA DÖNELİM
GARİBİM DÖNDÜM ŞAŞKINA
HAK YARDIM ETSİN DÜŞKÜNE
GÖNÜLDEKİ DOST AŞKINA
GALKIN SEMAHA DÖNELİM

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Ey Erenler Hak Aşkına

Repertuvar No: 3534

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Banttan Yazıldı

Notaya Alan: Zafer Dalgıç

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Do (Çargah)

Seyri: Çıkıcı/ Çıkıcı-İnici

Dizisi: (La) yerinde saba dörtlüsüne (Do) çargah perdesi üzerinde zirgüleli hicaz eklenmesiyle oluşur ve karara gelirken kürdi çeşnisi kullanmasından dolayı saba zemzeme makam dizisi oluşur

Şekil 86

Gar Mı Yağmış Yüce Dağlar Başına

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1824
İNCELEME TARİHİ: 08.02.1979

DERLEYEN
İSTANBUL Rad. THM Şb.

YÖRE
KIRŞEHİR

GARMI YAĞMIŞ YÜCE DAĞLAR BAŞINA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
ADNAN ATAMAN

SÜRESİ:
♩=60

GAR MI YAĞ MI Ş YÜ CE DAĞ LA R BA ŞI NA
ŞU DÜN YA NI N VE FA SI NI GÖR ME Dİ M

MER HA ME T E Y LE ME Z
GEÇ Tİ CA HI L Ö M RÜ M

GÖZ LE Rİ Mİ N YA ŞI NA SAZ
BİR MU RA DA ER ME DİM

NA

DİM

Şekil 86. (Devamı)

2

The musical score is written in a single system with three staves. The first staff contains the melody with lyrics: DA HA DEY ME MİŞ SİM ON BE Ş YA ŞI NA EL LER Gİ Bİ DE Mİ DEV RA N SÜR ME Dİ M. The second staff contains a more complex melodic line with lyrics: VUR DU FE LE K Gİ R Dİ GOL LA RI Mİ DA LI M NE RE LE RE Gİ DE M AR ZE DE YİM HA LI M. The third staff contains two endings: 1. DAN DAN and 2. DAN DEN.

-1-

GAR MI YAĞMIŞ YÜCE DAĞLAR BAŞINA
MERHAMET EYLEMEZ GÖZLERİMİN YAŞINA
DAHA DEYMEMİŞTİM ON BEŞ YAŞINA

Bağlantı : VURDU FELEK GİRDİ GOLLARIMI DALIMDAN
NERELERE GİDEM ARZEDEYİM HALIMDAN

-2-

ŞU DÜNYANIN VEFASINI GÖRMEDİM
GEÇTİ CAHİL ÖMRÜM BİR MURADA ERMEDİM
ELLER GİBİ DEM-İ DEVRAN SÜRMEDİM

Bağlantı :

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Garmı Yağmış Yüce Dağlar Başına

Repertuvar No: 1824

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT İstanbul RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Adnan Ataman

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz dörtlüye (Re) nevada rast beşlisinin eklenmesiyle oluşur

Şekil 87

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 88

A Cümlesi

A cümlesinde nevada rast ve buselik çeşnileriyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 89

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hicaz çeşnisiyle karara gelinmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisinde.

Şekil 90

Gızıl İrmak Can İncitme Sen Bugün

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 1852
İNCELEME TARİHİ: 22.02.1978

DERLEYEN
TRT İSTANBUL RADYOSU

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

SÜRESİ:
116

GIZIL IRMAK CAN İNCİTME SEN BU GÜN (KIRŞEHİR'Lİ AŞIK SAİT'TEN)

DERLEME TARİHİ
-1969-

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

GI ZI_ LIR MAK_ CA NIN_
BÜL_ BÜ_ Lİ LE_ SA KA_
YAV_ RU_ ŞA HİN_ BİR KEK_

ÇİT ME_ SEN BU_ GÜN_ MÜ BA_ REK GÜ_ N LER DE_
HEP U_ ÇAN GU_ Ş LAR_ GE CE_ BU AY_ LAR DA_
Lİ Ğİ_ SA LA_ K LAR_ BU GÜN_ LER DE_ KA BUL_

SEL BAY RA_ ME_ DER_ Kİ TA_ BIN GA_ V LİN CE_
Fİ GA NA_ BA_ Ş LAR_ E SE_ R YE LE_ Ğİ Lİ R
O LUR Dİ_ LE_ K LER_ CEN_ NET_ TE HU_ Rİ LE R

DAĞ_ LA RAL GE_ Y MIŞ_ GA RIŞ_ MI_ Ş Çİ_ ÇE ĞE_
DAL_ LA_ RA ĞA_ Ç LAR_ MÜ BA_ RE_ K GÜ_ N LER DE_
GÖK_ TE_ ME LE_ K LER_ SE Vİ_ Nİ_ R MA_ H LU KAT_

ÇÖL BAY RA ME_ DER
DAL BAY RA ME_ DER
KUL BAY RA ME_ DER

GIZILIRMAK CAN İNCİTME SEN BUGÜN
MÜBAREK GÜNLERDE SEL BAYRAM EDER
KİTABIN GAVLİNCE DAĞLAR AL GEYMİŞ
GARİŞİMİŞ ÇİÇEĞE ÇÖL BAYRAM EDER

BÜLBÜL İLE SAKA HEP UÇAN KUŞLAR
GECE BU AYLARDA FİGANA BAŞLAR
ESER YEL EĞİLİR DALLAR AĞAÇLAR
MÜBAREK GÜNLERDE DAL BAYRAM EDER

YAVRU ŞAHİN BİR KEKLİĞİ SALAKLAR
BUGÜNLERDE KABUL OLUR DİLEKLER
CENNETE HURİLER GÖKTE MELEKLER
SEVİNİR MAHLUKAT KUL BAYRAM EDER

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Gızılırmak Can İncitme Sen Bugün

Repertuvar No: 1852

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT İstanbul RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (dügah)

Güçlüsü: Re (neva)/ Do (çargah)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde kürdi beşlisine (Re) nevada buselik dörtlüsü/(La) yerinde saba dörtlüye (Do) çargah perdesi üzerinde zirgüleli hicaz eklenmesiyle oluşur

Türkünün dizisi:

Şekil 91

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 92

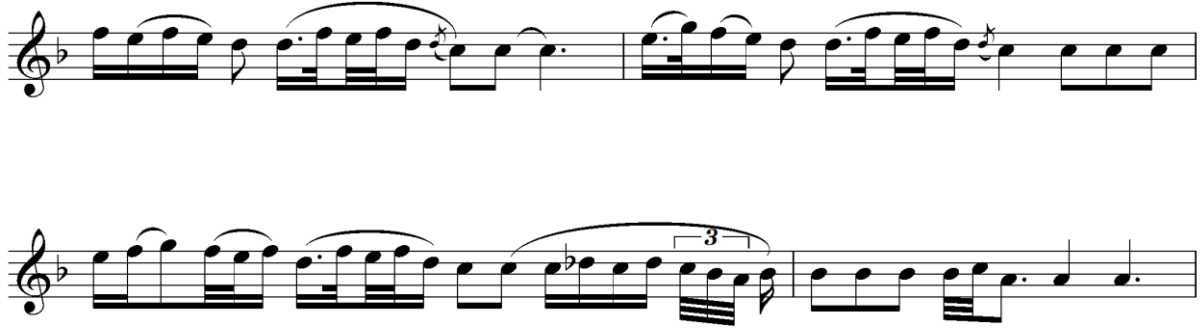
A Cümlesi

A cümlesinde yerinde çargah çeşniyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 93

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde çargah ve kürdi çeşniyle asma kalışlar yaparak kürdi makam dizisi özelliği kullanmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Kürdi makam dizisi içerisindedir.

Şekil 94

Gova Gova İndirdiler Yazıya

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 2099
İNCELEME TARİHİ: 21.05.1982

DERLEYEN
Ankara Radyosu THM Şb.

GOVA GOVA İNDİRDİLER YAZIYA

YÖRESİ
ORTA ANADOLU

DERLEME TARİHİ
1978

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI
08.04.1981

SÜRE:

GO VA GO VA İN DİR___ Dİ LER YA ZI YA___ A MA NA___ MA_ N
ZA LI MAV CI DÜŞ MÜŞ___ GE Lİ Rİ Zİ NE___ A MA NA___ MA_ N

DU TET_ Tİ LE_ R AL___ Gİ___ NA LA TA Zİ_ YA_ (SAZ___
AL_ KAN_ LA RA___ KİT___ Mİ___ Ş İ Kİ Dİ Zİ___ NE_ SAZ___

NA LA TA Zİ___ YA___ İŞ BA ŞA DÜ ŞÜN CE
İ Kİ Dİ Zİ___ NE___ MOR Sİ NEK LER GON MUŞ

BAK MAZ GU ZU YA___ A MA NA_ MA_ N GAÇ GU ZU LU___ CEY___ LA___ N
AH U GÖ ZÜ NE___ A MA NA_ MA_ N

GA ÇAV CI GEL_ Dİ_ SAZ___ AV CI_ LA RE___ LİN_ DE___ N

Şekil 94. (Devamı)

2
15

GAÇ GU ZUN GAL DI DI

GOVA GOVA İNDİRDİLER YAZIYA
DUT ETTİLER ALGIN ALA TAZIYA
İŞ BAŞA DÜŞÜNCE BAKMAZ GUZUYA

Bağ GAÇ GUZULU CEYLAN GAÇ AVCI GELDİ
AVCILAR ELİNDEN GAÇ GUZUN GALDI

ZALIM AVCI DÜŞMÜŞ GELİR İZİNE
AL KANLAR AĞITMIŞ İKİ DİZİNE
MOR SİNEKLER GONMUŞ AH GÖZÜNE

Bağ GAÇ GUZULU CEYLAN GAÇ AVCI GELDİ
AVCILAR ELİNDEN GAÇ GUZUN GALDI

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Gova Gova İndirdiler yazıya

Repertuvar No: 2099

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT Ankara RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: Fa diyez (eviç)

Güçlüsü: Birinci derece güçlüsü eviç perdesidir

Seyri: İnici

Dizisi: (Fa diyez) ırak perdesi üzerinde segah dörtlüye, (La) yerinde uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Türkünün dizisi:

Şekil 95

Eserin Dizisi

Donanım: Do diyez, Fa diyez

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 96

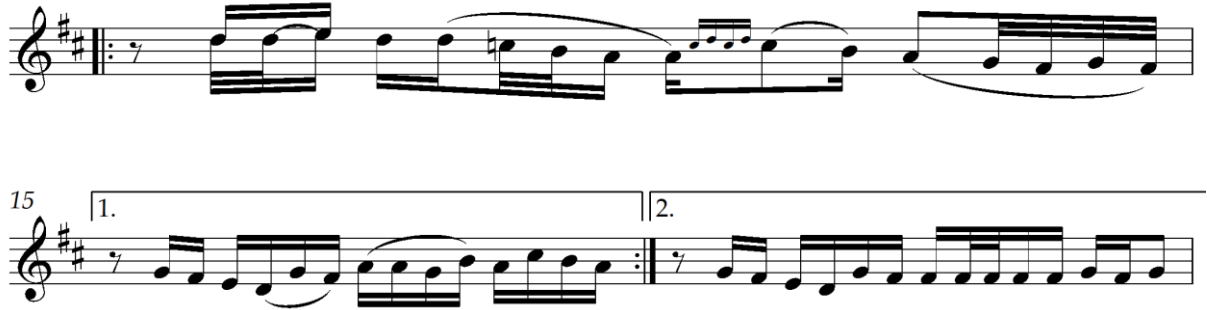
A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak ve nevada rast çeşnileriyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 97

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak çeşnisi ve yegahta rast simetrik genişlemesiyle eviç makam dizisi özellikleri göstermektedir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Eviç makam dizisi içerisindedir.

Şekil 98

Gönül Dağı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3717
İNCELEME TARİHİ: 11.03.1992

DERLEYEN

YÖRESİ
KIRŞEHİR

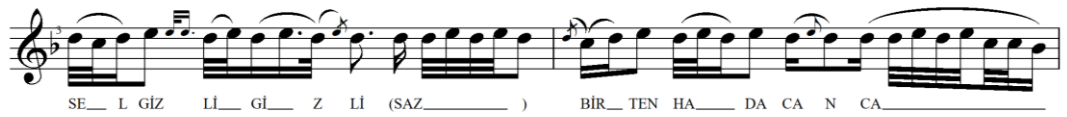
GÖNÜL DAĞI

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
EROL PARLAK

SÜRESİ: ♩=60

Şekil 98. (Devamı)

2

1
GÖNÜL DAĞI YAĞMUR (YAĞMUR) BORAN OLUNCA
AKAR CAN ÖZÜMDE SEL GİZLİ GİZLİ
BİR TENHADA CAN CANANI BULUNCA
SİNAMI YARALAR YAR OY YAR OY YAR OY
DİL GİZLİ GİZLİ DİL GİZLİ GİZLİ

2
DOST ELİNDEN GEL OLMAZSA VARILMAZ
RIZASIZ BAHÇENİN GÜLÜ DERİLMEZ
KALPTEN KALBE BİR YOL VARDIR GÖRÜLMEZ
GÖNÜLDEN GÖNÜLE GİDER YAR OY YAR OY YAR OY
YOL GİZLİ GİZLİ YOL GİZLİ GİZLİ

3
SEHER VAHTİ GARİP BÜLBÜL ÖTERKEN
KİRPİKLERİN OKU (yar yar) CANA BATARKEN
CÜMLE ALEM UYKUSUNDA YATARKEN
KİMSELER GÖRMEDEN YAR OY YAR OY YAR OY
GEL GİZLİ GİZLİ GEL GİZLİ GİZLİ

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Gönül Dağı

Repertuvar No: 3717

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Banttan Yazıldı

Notaya Alan: Erol Parlak

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

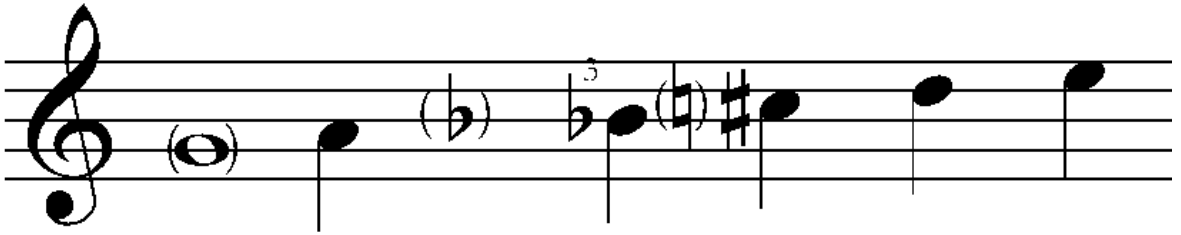
Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde uşşak dörtlüsüne, (Re) nevada buselik beşlisi eklenmesiyle oluşur/
(La) yerinde hicaz dörtlüye (Re) nevada rast beşli eklenmesiyle oluşur

Türkünün dizisi:

Şekil 99

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 3

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 100

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde çargah çeşnisi yapılmıştır

Şekil 101

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi, hicaz çeşnileriyle asma kalışlar yapılarak tam karar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Uşşak ve Hicaz makam dizisi içerisindedir.

Şekil 102

Kesik Çayır Biçilir Mi

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4141
İNCELEME TARİHİ: 03.12.1997

DERLEYEN
KASETTEN

YÖRE
ORTA ANADOLU

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

SÜRE: 1-76

KESİK ÇAYIR BIÇILIR MI

DERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
EMEL TAŞÇIOĞLU

(SAZ)

KE SİK ÇA YIR
AN KA RA NIN

Bİ Çİ LİR Mİ (SAZ) SU LAR SO ĞUK
Tİ REN YO LU (SAZ) GA Hİ EĞ Rİ

İ Çİ LİR Mİ (SAZ)
GA Hİ DOĞ RU

Şekil 102. (Devamı)

2

The musical score is written in a single system with two staves. The first staff is the vocal line, and the second staff is the instrumental line (saz). The music is in a 2/4 time signature and a key signature of one flat (B-flat). The score is divided into two main sections, each with a first and second ending. The lyrics are written below the vocal line, with some words in parentheses indicating they are for the saz. The lyrics are: ( ) BA NA YÂR DAN GEÇ Tİ DER LER CA NİM BE NİM A NA DO LU (SAZ) SE VEN YÂR DAN GE Çİ LİR Mİ (SAZ) Gİ DE YİM Mİ SEN DEN GAY Rİ (SAZ) A MAN DE SİN LER DE SİN LER A MAN BEN YAN DIM YAN DIM YAN ŞE KER YE SİN LER (SAZ) ŞU KIZ ŞU OĞ LA NA DIM YAN DIM YAN DIM (SAZ) EL LE RİN MEM LE KE TİN DE YAN MIŞ DE SİN LER EY LEN DİM KAL DIM

KESİK ÇAYIR BİÇİLİR Mİ
SOĞUK SULAR İÇİLİR Mİ
BANA YARDAN GEÇTİ DERLER
SEVEN YARDAN GEÇİLİR Mİ

ANKARA'NIN TİREN YOLU
GAHİ EĞRİ GAHİ DOĞRU
CANIM BENİM ANADOLU
GİDEYİM Mİ SENDEN GAYRİ

AMAN DESİNLER
ŞEKER YESİNLER
ŞU KIZ ŞU OĞLANA
YANMIŞ DESİNLER

AMAN BEN YANDIM
YANDIM YANDIM YANDIM
ELLERİN MEMLEKETİNDE
EYLENDİM KALDIM

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Kesik Çayır Biçilir Mi

Repertuvar No: 4141

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Banttan Yazıldı

Notaya Alan: Emel Taşcıoğlu

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: La (Muhayyer)

Seyri: İnici

Dizisi: (La) yerinde kürdi dördlüye (Re) neva perdesinde buselik beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 103

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 104

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde kürdi, nevada buselik ve hüseyinde uşşak çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 105

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi çeşniysiyle asma kalış yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Kürdi makam dizisi içerisindedir.

Şekil 106

Kıbar Kızın Saçları Sallanıyor

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4169
İNCELEME TARİHİ: 19.02.1998

DERLEYEN
TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
THM ve OYUNLARI MÜDÜRLÜĞÜ

YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

SÜRE: =76

KİBAR KIZIN SAÇLARI SALLANIYOR

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

(SAZ)

Kİ BAR Kİ ZİN SAÇ LA RI SAL LA NI

YOR (SAZ) Kİ BAR KI ZİN SAÇ LA RI SAL LA NI

YOR (SAZ) ŞE KER YE MİŞ DU DAK LA RI BAL LA NI

YOR (SAZ) ŞE KER YE MİŞ DU DAK LA RI BAL LA NI

YOR (SAZ) Kİ BAR KI ZİN GÜ ZEL Lİ Ğİ DİL LE NI

YOR (SAZ) Kİ BAR KI ZİN GÜ ZEL Lİ Ğİ DİL LE NI

YOR (SAZ) GE Lİ VER GE Lİ VER

Şekil 106. (Devamı)

2

KİBAR KIZIN SAÇLARI SALLANIYOR
ŞEKER YEMİŞ DUDAKLARI BALLANIYOR
KİBAR KIZIN GÜZELLİĞİ DİLLENİYOR

Bağlantı GELİVER GELİVAR GELİVER
KİBAR YARİM GELİVER

O BAHÇADAN O BAHÇAYA YOL GİDER
KİBAR KIZA DESTE DESTE GÜL GİDER
KİBAR KIZI BEN SEVERİM EL Nİ'DER

Bağlantı GELİVER GELİVAR GELİVER
KİBAR YARİM GELİVER

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Kibar Kızın Saçları Sallanıyor

Repertuvar No: 4169

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT Müzik DAİ. BŞK. THM. MD.

Notaya Alan: Altan Demirel

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

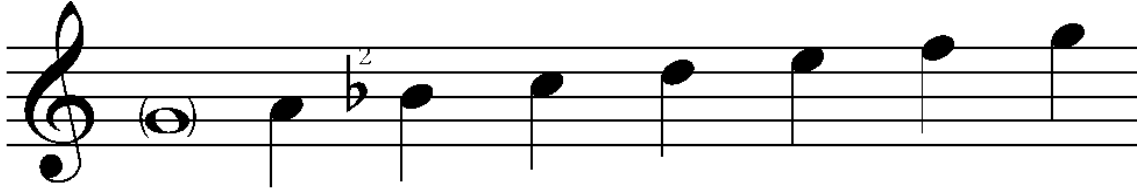
Güçlüsü: Mi (Hüseyini)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyini beşliye (Mi) hüseyini perdesinde uşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 107

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol2

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 108

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak çeşniyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 109

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini ve uşşak çeşnileriyle tam karar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Uşşak makam dizisi içerisinde.

Şekil 110

Köprüden Geçti Gelin

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:3251
İNCELEME TARİHİ:28.11.1988

DERLEYEN
HAMDİ ÖZBAY

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KÖPRÜDEN GEÇTİ GELİN

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
HAMDİ ÖZBAY

SÜRESİ:

SAZ _____

Şekil 110. (Devamı)

2

KÖP RÜ DEN GEÇ Tİ GE LİN
KÖP RÜ DEN GE ÇE Mİ YOM

GEÇ Tİ GE LİN SAÇ BA Ğİ
GE ÇE Mİ YOM AZ DOL DUR

DÜŞ TÜ GE LİN Dİ LOY LOY EY
İ ÇE Mİ YOM

HAL DAN BİL MEZ Dİ LOY LOY

SÖ ZAN LA MAZ NE FAY DA

E ĞİL BİR
SEN BEN DEN

YOL Ö PE YİM E ĞİL BİR
GEÇ TİN A MA SEN BEN DEN

YOL Ö PE YİM GENÇ Lİ ĞİM
GEÇ TİN A MA BEN SEN DEN

GEÇ Tİ GE LİN Dİ LOY LOY
GE ÇE Mİ YOM

Şekil 110. (Devamı)

3

Musical score for Şekil 110 (Devamı) in G major, 3/4 time. The score consists of five staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: HAL DAN BİL MEZ Dİ LOY LOY SÖ ZAN LA MAZ NE FAY DA Dİ LOY Dİ LOY Dİ LOY Dİ LOY LOY HAL DAN BİL MEZ Dİ LOY LOY SÖ ZAN LA MAZ NE FAY DA. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

-1-
KÖPRÜDEN GEÇTİ GELİN
SAÇ BAĞI DÜŞTÜ GELİN

-BAĞLANTI-

DİLOY LOY
HALDAN BİLMEZ
DİLOY LOY
SÖZ ANLAMAZ
NE FAYDA

-3-
KÖPRÜDEN GEÇEMİYOM
AZ DOLDUR İÇEMİYORUM

-BAĞLANTI-

DİLOY LOY
HALDAN BİLMEZ
DİLOY LOY
SÖZ ANLAMAZ
NE FAYDA

-2-
EĞİL BİR YOL ÖPEYİM
GENÇLİĞİM GEÇTİ GELİN

-BAĞLANTI-

DİLOY LOY
HALDAN BİLMEZ
DİLOY LOY
SÖZ ANLAMAZ
NE FAYDA

-4-
SEN BENDEN GEÇTİN AMA
BEN SENDEN GEÇEMİYOM

-BAĞLANTI-

DİLOY LOY
HALDAN BİLMEZ
DİLOY LOY
SÖZ ANLAMAZ
NE FAYDA

Şekil 112

A Cümlesi

The musical score for 'A Cümlesi' is written in 3/4 time and consists of five staves. The key signature is one sharp (F#) and one flat (Bb), resulting in a key of D minor. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several ornaments (şak) indicated by a '2' above the notes, which are typically performed as grace notes. The score concludes with a double bar line.

A cümlesinde yerinde hüseyini, hüseyinde uşşak ve kürdi çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 113

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini, hüseyinde uşşak ve kürdi çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hüseyni makam dizisi içerisinde.

Şekil 114

KURUSA FİDANIN GÜLLERİN SOLSA

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4082
İNCELEME TARİHİ: 06.12.1996

DERLEYEN
TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
THM MÜDÜRLÜĞÜ

KURUSA FİDANIN GÜLLERİN SOLSA

YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERİTAŞ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: 1-72

KU RU SA_ Fİ_ DA_ NIN GÜL LE_ RİN SOL_ SA
A ĞAR SA_ SAÇ_ LA_ RİN BE LİN_ BÜ KÜL_ SE

GÖY_ NÜM_ DE_ SOL_ MA_ YAN_ GÜ_ LÜM SÜN BE_ NİM
Bİ RER_ Bİ RER_ HEP_ DİŞ_ LE_ RİN DÖ KÜL_ SE

GÜ_ LÜM SÜN_ BE NİM_ YAP RAK LA_ RİN_ GA_ ZEL_
CA_ NİM DÖ_ LÜL SE_ VÜ CU DUN_ KU_ RU_ SA_

OL_ SA DÖ KÜL_ SE DA HA TA_ ZE_ Fİ_ DAN
KA_ NİN ÇE KİL_ SE Yİ NE ŞU_ GÖN_ LÜ_ MÜN

DA_ LIM SIN_ BE NİM_ DA_ LIM SIN_ BE NİM_
YÁ_ Rİ SİN_ BE NİM_ YÁ_ Rİ SİN_ BE NİM_

KURUSA FİDANIN GÜLLERİN SOLSA
GÖYNÜMDE SOLMAYAN GÜLÜMSÜN BENİM
(canımsın benim)
YAPRAKLARIN GAZEL OLSA DÖKÜLSE
DAHA TAZE FİDAN DALIMSIN BENİM

AĞARSA SAÇLARIN BELİN BÜKÜLSE
BİNER BİNER HEP DİŞLERİN DÖKÜLSE
(canım dökülse)
VÜCUDUN KURUSA KANIN ÇEKİLSE
YİNE ŞU GÖNLÜMÜN YARİSİN BENİM

BÜLBÜLÜN GÜL İÇİN ZAR-I MİSALİ
KEREMİN BAĞRININ NAR-I MİSALİ
İNLER GARİP GÖNLÜM ARI MİSALİ
TADINA DOYULMAZ BALIMSIN BENİM

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Kurusa Fidanım

Repertuvar No: 4042

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT Müzik DAİ. BŞK. THM. MD.

Notaya Alan: Altan Demirel

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz dördlüye (Re) nevada rast beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 115

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol, do diyez

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 116

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hicaz, nevada rast ve buselik çeşnileriyle asma kalıplar yapılmıştır.

Şekil 117

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hicaz çeşnişiyle asma kalış yapılarak tam karar verilmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisindedir.

Şekil 118

Küstürdüm Gönülü

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3516
İNCELEME TARİHİ: 19.07.1990

DERLEYEN
NEŞET ERTAŞ

KÜSTÜRDÜM GÖNÜLÜ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ

NOTAYA ALAN
İHSAN ÖZTÜRK

SÜRE:

KÜS_ TÜ__ R DÜ__ M GÖ__ NÜ__ LÜ__ GÜ__ L DÜ__
ŞU_ FA__ Nİ__ DÜ__ N YA__ DA__ MU__ RA__

RE__ ME__ Dİ M (SAZ__) BA_ HA__ RI_ M GÜ__ Z
DA__ L MA__ DA N (SAZ__) EL_ LE__ R Gİ__ Bİ__

Şekil 118. (Devamı)

2

OL DU YA ZI M KI Ş OL DU (SAZ
ŞA DO LU P DA GÜ L ME DE N (SAZ
) GÖ NÜ LE YA RI Nİ BU L DU
) EL LE Rİ N BA ĞI N DA GÜ LÜ
RA MA DI M (SAZ) BA HA RI M GÜ Z
SA L MA DA N (SAZ)
OL DU YA ZI M KI Ş OL DU (SAZ)

-1-

KÜSTÜRDÜM GÖNÜLÜ GÜLDÜREMEDİM
BAHARIM GÜZ OLDU YAZIM KIŞ OLDU
GÖNÜLE YARENE BULDURAMADIM
BAHARIM GÜZ OLDU YAZIM KIŞ OLDU

-2-

ŞU FANİ DÜNYADA MURAT ALMADAN
ELLER GİBİ ŞAD OLUP DA GÜLMEDEN
ELLERİN BAĞINDA GÜLÜ SOLMADAN
BAHARIM GÜZ OLDU YAZIM KIŞ OLDU

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Küstürdüm Gönülü

Repertuvar No: 3516

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Neşet Ertaş

Notaya Alan: İhsan Öztürk

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnci-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşliye (Mi) hüseyni perdesinde uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 121

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini ve uşşak çeşnileriyle asma kalışlar yapılarak tam karar verilmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hüseyini makam dizisi içerisindedir.

Şekil 122

Mapusanelere Attım Postumu

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4997
İNCELEME TARİHİ: 12.04.2016

DERLEYEN
NEŞET ERTAŞ

MAPUSANELERE ATTIM POSTUMU

YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ
--

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
İHSAN ÖZTÜRK

SÜRE: ♩=72

(SAZ. *tr* 3 3)

tr

MA PU SA NE LE RE

AT TIM POS TU MU A MA NA MA N

GA YI BET TİM YÂ RE

Nİ Mİ DOS TU MU (SAZ)

MU (SAZ) BÜ TÜ NAH BAP

LA RI M BA NA KÜS TÜ

Şekil 122. (Devamı)

2

MÜ A MA NA MAN **3** YAN DIM MA PUS
GUR TU LAY DIM

HA **3** NE **3** SE Nİ NE Lİ N
GAR Dİ YA NIN E Lİ N

DEN (SAZ) (SAZ
DEN **tr**

3 **3** **tr**

MA PU SA NE

Ö NÜN DE (SAZ) BİR DE RİN GU

YU A MA NA MAN **3** GU YU DA NA

LİL **3** LAR **3** MAH KŪM LAR SU

1. YU (SAZ) 2. YU (SAZ)

Şekil 122. (Devamı)

3

_____) NE GE LEN VAR NE _____ Gİ DEN _____

(SAZ _____) BÜ TÜN GÜN U _____ YU A MA NA MAN _____

YAN DIM _____ MA _____ PUS _____ HA _____ NE _____
GUR TU _____ LAY _____ DIM _____ GAR _____ Dİ _____

SE Nİ _____ NE _____ Lİ _____ N DEN (SAZ _____)
YA NIN _____ Dİ _____ Lİ _____ N DEN

MAPUSANELERE ATTIM POSTUMU (aman aman)
GAYIB ETTİM YARENİMİ DOSTUMU
BÜTÜN AHBAPLARIM BANA KÜSTÜ MÜ (aman aman)

Bağlantı: YANDIM MAPUSANE SENİN ELİNDEN
GURTULAYDIM GARDİYANIN DİLİNDEN

MAPUSANE ÖNÜNDE BİR DERİN GUYU (aman aman)
GUYUDAN ALILLAR MAHKÜMLAR SUYU
NE GELEN VAR NE GİDEN BÜTÜN GÜN UYU (aman aman)

Bağlantı: YANDIM MAPUSANE SENİN ELİNDEN
GURTULAYDIM GARDİYANIN DİLİNDEN

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Mapusanelere Attım Postumu

Repertuvar No: 4997

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Neşet Ertaş

Notaya Alan: İhsan Öztürk

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: La (Muhayyer)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşlisine (Mi) hüseynide uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 123

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 124

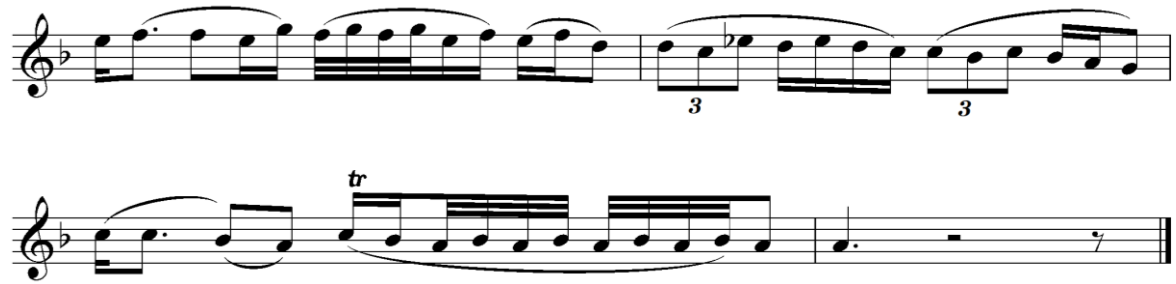
A Cümlesi

A cümlesinde yapılan nevada kürdi, buselik, rast ve muhayyer perdesinde uşşaklı ve kürdili simetrik genişlemeler ile a cümlesinin muhayyer kürdi makamı özelliklerini taşıdığı görülmektedir.

Şekil 125

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi çeşniyle ve mi bemol perdesi kullanmasıyla b cümlesinin de muhayyer kürdi makamının özelliklerini taşıdığı görülmektedir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Muhayyer Kürdi makam dizisi içerisindedir.

Şekil 126

Ne Güzel Yaratmış Seni Yaradan

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3613
İNCELEME TARİHİ: 03.05.1991

DERLEYEN
İST. RAD THM. MD.

NE GÜZEL YARATMIŞ SENİ YARADAN

YÖRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
HAMDİ ÖZBAY

SÜRE:

NE GÜ ZEL_ YA RAT_ MIŞ YAR YAR_ SE_ Nİ_ YA_ RA_ DA_ N
KİR PİK LE_ RİN OK_ TUR YAR YAR_ KA_ ŞIN_ YAY_ Gİ_ Bİ_
BİR GA Rİ_ BİM DÜŞ_ TÜM YAR YAR_ GUR_ BET_ EL_ LE_ RE_

İS TE MEM_ ES ME_ SİN_ YAR_ YAR YEL LER_ İN_ Cİ Lİ_ R
GÖZ LE RİN_ AK LI_ MI_ YAR_ YAR ET Tİ_ ZAY_ Gİ Bİ_
A ŞI ĞİM BEN Sİ_ NE_ N DE Kİ_ GÜL_ LE RE_

GÜ_ ZEL_ SİN SEV Dİ Ğİ_ M GÜL DEN_ GON CA_ DA_ N
CE_ ME_ LİN GÜ NEŞ Tİ_ R YÜ ZÜN_ AY Gİ Bİ_
KOR KA RİM_ A DI_ Nİ_ DE ME_ MEL LE_ RE_

U ZAN MA_ SİN SA NA_ YAR_ YAR EL LE_ R İN Cİ Lİ_ R
DEĞ ME SİN_ ZÜ LÜF LE RE YAR_ YAR DİL LE_ R İN Cİ Lİ_ R
DÜ ŞER SİN_ DİL LE RE_ YAR_ YAR DİL LE_ R İN Cİ Lİ_ R

NE GÜZEL YARATMIŞ (yar yar) SENİ YARADAN
İSTEMEM ESMESİN (yar yar) YELLER (yeller) İNCİNİR
GÜZELSİN SEVDİĞİM (yar yar) GÜLDEN GONCADAN
UZANMASIN SANA (yar yar) ELLER İNCİDİR (incidir)

KİRPİKLERİN OKTUR (yar yar) KAŞIN YAY GİBİ
GÖZLERİN AKLIMI (yar yar) ETTİ ZAY GİBİ
CEMALİN GÜNEŞE BENZER (yar yar) YÜZÜN AY GİBİ
DEĞMESİN ZÜLÜFLER (yar yar) TELLER İNCİDİR (incidir)

BİR GARİBİM DÜŞTÜM (yar yar) GURBET ELLERE
AŞIĞIM BEN (yar yar) SİNENDEKİ GÜLLERE
KORKARIM ADINI (yar yar) DEMEM ELLERE
DÜŞERSİN DİLLERE (yar yar) DİLLER İNCİDİR (incidir)

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Ne Güzel Yaratmış Seni Yaradan

Repertuvar No: 3613

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT İstanbul RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyini)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyini beşliye (Mi) hüseyinide uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 127

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 2

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 128

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüseyini çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 129

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hüseyini makam dizisi içerisindedir.

Şekil 130

N'olur Gelin N'olur

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4132
İNCELEME TARİHİ: 11.06.1997

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

N'OLUR GELİN N'OLUR

DERLEME TARİHİ

YÖRE
ORTAANADOLU

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

SÜRESİ:

Şekil 130. (Devami)

2

The image shows a musical score for Şekil 130 (Devami), page 2. It consists of ten staves of music in 3/8 time, with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is written in treble clef. The first two staves feature eighth-note patterns with slurs and accents. The third and fourth staves show a more complex rhythmic pattern with sixteenth notes. The fifth and sixth staves continue with eighth-note patterns, including a triplet in the sixth staff. The seventh and eighth staves show a steady eighth-note rhythm. The ninth staff has a triplet of eighth notes. The tenth staff concludes with a melodic phrase and a fermata. Below the tenth staff, there is a line of lyrics:) NO LUR HEY _____
GE Lİ NE _____

Şekil 130. (Devamı)

3

GE LİN NO LUR NO LUR HEY (SAZ)
BAK GE Lİ NE GE Lİ NE (SAZ)

GE LİN NO LUR ÖP ME Yİ NEN (SAZ)
BAK GE Lİ NE Gİ YAK (SAZ)

A DAM MI Ö LÜR (SAZ) SAR MA YIN CA
MI ŞE Lİ NE (SAZ) Gİ NA YAK

ZA BAH MO LUR (SAZ)
MI ŞE Lİ NE

YÂ Rİ GÖ
GE LİN GÜR

Şekil 130. (Devamı)

4

The musical score consists of five staves of music in a single system. The first staff is in 5/4 time, the second in 4/4, the third in 3/4, and the fourth and fifth in 4/4. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are written below the notes, with some words in parentheses indicating alternative phrasings. The lyrics are: ZE LO LA NIN BA NO LA YUM YÂ Rİ GÖ (SAZ) ZE LO LA NIN GE LİN GUR (SAZ) BA NO LA YUM GÖ ZÜ NE UY KU MU GE LİR SA ÇI YIN TEL LE Rİ NE (SAZ)

N'OLUR GELİN N'OLUR
ÖPMEYİNEN ADAM MI ÖLÜR
(SARMAYINCA ZABAH MI OLUR)
YARİ GÖZEL OLANIN
GÖZÜNE UYKU MU GELİR

GELİNE BAK GELİNE
GINA YAKMIŞ ELİNE
GELİN GURBAN OLUYUM
SAÇIYIN TELLERİNE

GÜL KOYMUŞ GÜL TASINA
HAVLUNUN ORTASINA
GELİN GURBAN OLUYUM
GAŞIYIN GARASINA

Şekil 132

A Cümlesi

A cümlesinde çargahta nıkrız, muhayyerde kürdi ve uşşak çeşnileriyle karcıgar makam dizisi özelliği göstermektedir.

Şekil 133

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak ve kürdi çeşnileriyle tam karar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Karcıgar makam dizisi içerisindedir.

Şekil 134

O Şirin Sözlerine

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 3611
İNCELEME TARİHİ: 02.05.1991

DERLEYEN
İSTANBUL RADYOSU

O ŞİRİN SÖZLERİNE (GEL YANIMA)

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

SÜRE:

DERLEME TARİHİ
1969

NOTAYA ALAN
HAMDİ ÖZBAY

O ŞİRİN SÖZ LE Rİ__ NE__

HAY RA NİM__ GÖZ__ LE__ Rİ__ NE__ BAK MA EL SÖZ__ LE Rİ__ NE__

GEL__ YA__ NI MA__ GE__ L GEL__ GEL__ GEL__ YA__ NI__ MA GEL__ SAZ__

BAK MA EL SÖZ__ LE__ Rİ__ NE__ GEL__ YA__ NI__ MA__ GEL__ GEL__

GEL__ YA__ NI__ MA__ GEL__ SAZ__ A MAN EL LER GÖR ME SİN

SA KIN EL LER DUY MA SİN A MAN EL LE__ R GÖR__ ME__ SİN__

Şekil 134. (Devamı)

2

22

GEL YA NI MA GEL GEL GEL

24

26

29

DO MUR CUK NA NE LE RİN ÇÖ ZÜ VER DÜ G ME LE RİN

31

GÖ RE YİM Sİ NE LE Rİ N GEL YA NI MA GEL GEL GEL

33

GEL YA NI MA GE L SAZ

36

A MAN EL LER GÖR ME SİN SA KİN EL LE R DUY MA SİN

38

A MAN EL LE R GÖR ME SİN GEL YA NI MA GEL GEL GEL

40

SAZ

42

§

44

Şekil 134. (Devamı)

3

46

49

51

53

55

57

59

61

63

65

67

69

CİL VE Lİ CE__ NAZ LI__ CA

HEM SAZ__ LI CA SÖZ__ LÜ CE__ YAR GİZ__ Lİ CE__ GİZ__ Lİ__

GEL__ YA__ NI__ MA__ GEL__ GEL__ GEL GEL__ YA__ NI__ MA__ GEL__ SAZ

YAR GİZ Lİ__ CE__ GİZ__ Lİ__ CE__ GEL__ YA__ NI__ MA__ GEL__ GEL__

GEL__ YA__ NI__ MA__ GEL__ A MAN EL LER DUY MA SIN

A MAN EL LER__ GÖR ME SİN SA KIN EL__ LE__ R DUY__ MA__ SIN__

__ GEL YA__ NI__ MA__ GEL__ GEL__ GEL GEL__ YA NI__ MA GEL GEL GEL

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: O Şirin Sözlerine

Repertuvar No: 3611

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Kırşehir

Derleyen: TRT İstanbul RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Do (Çargah)

Seyri: Çıkıcı/ Çıkıcı-İnici

Dizisi: (La) yerinde saba dörtlüsüne (Do) çargah perdesi üzerinde zirgüleli hicaz eklenmesiyle oluşur ve karara gelirken kürdi çeşnisi kullanmasından dolayı saba zemzeme makam dizisi oluşur

Şekil 135

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 136

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde kürdi, çargahta hicaz çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 137

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi, çargahta hicaz çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Saba Zemzeme makam dizisi içerisinde.

Şekil 138

Seher Vakti Çaldım Yarın Kapısını

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 132
İNCELEME TARİHİ: 1990

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

SEHER VAKTİ ÇALDIM YÂRİN KAPISIN

YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRE: ♩=54

(SAZ_____)

SE HER VAK Tİ ÇAL DIM YÂ RİN KA PI SIN
AÇ TIR DIM KA PI YI GİR DİM İ ÇE Rİ
HEP GÖ NÜL LER MU RA DI DIR Â Şİ ĞİN

A MAN NA MA NA MAN (SAZ_____)
A MAN NA MA NA MAN
A MAN NA MA NA MAN

BAK TIM YÂ RİN KA PI LA RI SÜR³ ME Lİ A MA NA MA
AK LI Mİ BA ŞİM DA NAL DI O PE Rİ A MA NA MA
NÖ BE TİN BEK LE YEN A LİR KE Şİ ĞİN A MA NA MA

NA MAN (SAZ_____) BOŞ BUL MA DIM
NA MAN DE DİM SEN DE
NA MAN BEK LE ME Lİ

O TA Ğİ NİN YA PI SIN A MA NA MA NA MAN
BUL DU HA LİS CEV HE Rİ A MA NA MA NA MAN
ŞU SUL TA NİN E Şİ ĞİN A MA NA MA NA MAN

Şekil 138. (Devamı)

2

(SAZ _____) ÇI KA GEL Dİ BİR GÖZ LE Rİ
DE Dİ YOH YOH BİR ME HEN GE
GÜN DE YÜZ BİN KE RE YÜZ LER

SÜR ME Lİ AS LA NI MEL LE REL LER KO KU YOR
SÜR ME Lİ
SÜR ME Lİ

GÜL LER GÜL LER NE BİL SİN EL LE REL LER

PE Rİ ŞAN HAL LE REY (SAZ _____)

SEHER VAHTI ÇALDIM YARIN KAPISINI (aman aman aman)
BAKTIM YARIN KAPILARI SÜRMELİ (aman aman aman)
BOŞ BULMADIM OTAĞININ YAPISINI (aman aman aman)
ÇIKA GELDİ BİR GÖZLERİ SÜRMELİ

ASLANIM ELLER ELLER
KOKUYOR GÜLLER GÜLLER
NE BİLSİN ELLER ELLER
PERİŞAN HALLER EY

AÇTIRDIM KAPIYI GİRDİM İÇERİ (aman aman aman)
AKLIMI BAŞIMDAN ALDI O PERİ (aman aman aman)
DEDİM SENDE BULDUM HALİS GEVHERİ (aman aman aman)
DEDİ YOH YOH BİR MEHENGE SÜRMELİ

HEP GÖNÜLLER MURADIDIR AŞIĞIN (aman aman aman)
NÖBETİN BEKLİYEN ALIR KEŞİĞİN (aman aman aman)
BEKLEMELİ ŞU SULTANIN EŞİĞİN (aman aman aman)
GÜNDE YÜZBİN KERE YÜZLER SÜRMELİ

GAHİ KARIŞTIRIR KANLI YAŞ İLE (aman aman aman)
DOST BULUNMAZ HAYAL İLE DÜŞ İLE (aman aman aman)
YETİLMEZ MENZİLE BU GİDİŞ İLE (aman aman aman)
HEMEN AŞK ATINA BİNİP SÜRMELİ

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Seher Vakti Çaldım Yarın Kapısını

Repertuvar No: 132

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı/ çıkıcı

Dizisi: Hicaz için (La) yerinde hicaz dörtlüsüne (Re) neva perdesi üzerinde rast beşli eklenmesiyle oluşur. Kürdi için (La) yerinde kürdi dörtlüsüne (Re) nevada buselik beşlisi eklenmesiyle oluşur.

Şekil 139

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 140

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde kürdi ve nevada rast çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 141

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hicaz çeşniyle tam karar yapılmıştır. Eserde görüldüğü üzere hem hicaz hem kürdi makam dizileri kullanılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Kürdi ve Hicaz makam dizisi içerisindedir.

Şekil 142

Sevda Gitmiyor Serde

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1660
İNCELEME TARİHİ: 23.02.1978

DERLEYEN
İSTANBUL RADYOSU
THM. SB.

YÖRESİ
KIRŞEHİR

SEVDA GİTMİYO SERDE

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRESİ:

♩=72

SEV DA GİT Mİ_____ YO__ SER__ DE DE_____ A MA__ NIN__ LEY__ LA__
KAŞ LA RIN KA_____ RA__ KA__ RA DA_____

GA Rİ BİM__ BÖY__ LE__ YA__ RİM DE_____

__ LE_____ Y LA

DÜ ŞÜR DÜN__ BE_____

GÖZ LE RİN DE_____ R

MER HA ME TE_____ Y

Şekil 142. (Devamı)

2

Nİ DE R DE DE BÖY LE YA Rİ M BÖY LE
DE ÇA RE DE EY LE YA Rİ M EY LE
LE YA Rİ M DE EY LE YA Rİ M EY LE

ZÜ LÜF LE Rİ N DÖ KÜL MÜŞ DE
SE Nİ Nİ Çİ N YA NA RİM DA DA
SU ÇUM NE Dİ R BİL Mİ YOM DA

A MA NIN LEY LA LE Y LA AL YA NA ĞI
KE REM Mİ SA
NE İ SE SÖ Y

NA PE R DE DE EY LE YA Rİ MEY LE
LI NA RA DA BÖY LE YA Rİ M BÖY LE
LE YA RİM DE SÖY LE YA Rİ M SÖY LE

SEVDA GİTMİYO SERDE (de amanın Leyla Leyla)
DÜŞÜRDÜN BENİ DERDE (de böyle yarım böyle)
ZÜLÜFLERİN DÖKÜLMÜŞ (de amanın Leyla Leyla)
AL YANAĞINA PERDE (de eyle yarım eyle)

KAŞLARIN KARA KARA (da amanın Leyla Leyla)
GÖZLERİN DERDE ÇARE (de eyle yarım eyle)
SENİN İÇİN YANARIM (da amanın Leyla Leyla)
KEREM MİSALİ NARA (da böyle yarım böyle)

GARİBİM BÖYLE YARİM (de amanın Leyla Leyla)
MERHAMET EYLE YARİM (de eyle yarım eyle)
SUÇUM NEDİR BİLMİYOM (da amanın Leyla Leyla)
NE İSE SÖYLE YARİM (de söyle yarım söyle)

A cümlesinde yerinde hicaz ve nevada rast çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 145

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hicaz çeşnileriyle asma kalışlar yapılarak tam karar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisindedir.

Şekil 146

Sevda Olmasaydı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1749
İNCELEME TARİHİ: 10.03.1978

DERLEYEN
İSTANBUL RADYOSU
ARŞİVİ

SEVDA OLMASAYDI (NAR DANESİ)

YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

DERLEME TARİHİ
29.02.1972

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRE:
72

SEV DA OL MA SA Y DI DA GÖ NÜ LE DO L MA SA Y DI
O YAR ZÜL FÜ NÜ DA RAR DA GÖ NÜ L DEN Gİ Nİ A RAR
SEV DA Ö MÜR ÇÜ RÜ DÜR HAS BAH ÇE NİN GÜ LÜ DÜR

SEV DA OL MA SA Y DI DA GÖ NÜ LE DO L MA SA Y DI
O YAR ZÜL FÜ NÜ DA RAR DA GÖ NÜ L DEN Gİ Nİ A RAR
SEV DA Ö MÜR ÇÜ RÜ DÜR HAS BAH ÇE NİN GÜ LÜ DÜR

DÜN YA NE YE YA RA R DI DA GÜ ZE Lİ OL MA SAY DI
BU DÜN YA DA SEV ME YEN LER AH RE T TE NE YE YA RAR
SEV ME YE Nİ NEY LE YİM DE SE VE NİM SEV Gİ Lİ DİR

NAR DA NE Sİ DA NE Sİ DE SE Vİ YOM MER DA NE Sİ

Şekil 146. (Devamı)

2

SEVDA OLMASAYDI DA
GÖNÜLE DOLMASAYDI
DÜNYA NEYE YARARDI DA
GÜZELİ OLMASAYDI

Bağlantı: NAR DANESİ DANESİ DE
SEVİYOM MERDANESİ
GÜZELLERİN İÇİNDE DE
SEVDİĞİM BİR DANESİ

O YAR ZÜLFÜNÜ DARAR DA
GÖNÜL YARİNİ ARAR (GÖNÜL DENGİNİ ARAR)
BU DÜNYADA SEVMEYENLER
AHRETTE NEYE YARAR

SEVDA ÖMÜR ÇÜRÜDÜR
HAS BAHÇENİN GÜLÜDÜR
SEVMEYENİ NEYLEYİM DE
SEVENİM SEVGİLİDİR

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Sevda Olmasaydı

Repertuvar No: 1749

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT İstanbul RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz dörtlüsüne (Re) neva perdesinde rast beşli eklenmesiyle

oluşur

Şekil 150

Suda Balık Oynuyor

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 574
İNCELEME TARİHİ: 15.11.1974

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

SUDA BALIK OYNUYOR

YÖRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRE:

SU DA BA LIK OY NU YOR
SU DA BA LIK YAN GI DER

SU DA BA LI K O YU NU YOR CA NIM SA NA
SU DA BA LI K YAN GI DER AÇ MA YA RAM

KA YI NI YO RU CA NIM SA NA KAY NI YOR
KAN GI DER AÇ MA YA RAM KAN GI DER

(SAZ_____) DÜŞ TÛM MER HA
AÇ MA GÛ ZEL

MET Sİ ZE DÜŞ TÛM MER HA MET Sİ ZE
Sİ NE Nİ AÇ MA GÛ ZEL Sİ NE Nİ

HİÇ HA LİM DEN BİL Mİ YO RU HİÇ HA LİM DEN
CA Hİ LİM AK LIM Gİ DER CA Hİ LİM AK

BİL Mİ YOR LEY Lİ LEY Lİ KÖ YÜ LÜ KI Zİ
LİM Gİ DER SEN AL LAR GEY BEN KIR MI Zİ

Şekil 150. (Devamı)

2
25

YI NE OĞ__ DU__ TAN_ YIL_ DI ZI_____ DOĞ MAZ OL SUN TAN YIL_ DI ZI

SUDA BALIK OYNUYOR
CANIM SANA KAYNIYOR
DÜŞTÜM MERHAMETSİZE
HİÇ HALİMDEN BİLMİYOR

Bağlantı: LEYLİ LEYLİ KÖYLÜ KIZI
SEN ALLAR GEY BEN KIRMIZI
YİNE DOĞDU TAN YILDIZI
DOĞMAZ OLSUN TAN YILDIZI

SUDA BALIK YAN GİDER
AÇMA YARAM KAN GİDER
AÇMA GÜZEL SİNENİ
CAHİLİM AKLİM GİDER

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Suda Balık Oynuyor

Repertuvar No: 574

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: Çıkıcı-inici

Dizisi: (La) yerinde hicaz beşliye (mi) hüseynde hicaz dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 155

Şu Garip Halimden Bilen İşveli Nazlım

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4170
İNCELEME TARİHİ: 19.02.1998

DERLEYEN
MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
THM VE OYUNLARI MÜDÜRLÜĞÜ

ŞU GARİP HALİMDEN BİLEN İŞVELİ NAZLIM

YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ
18.02.1972

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERİTAŞ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: ♩=72

(SAZ)

SU GA RİP HA LİM DEN Bİ LEN İŞ VE Lİ NAZ LIM (SAZ)

GÖY NÜM HEP SE Nİ A RO YOR NE RE DE SİN SEN (SAZ)

TAT LI DİL LİM GÜ LER YÜZ LÜM EY CEY LAN GÖZ LÜM (SAZ)

GÖY NÜM HEP SE Nİ A RI YOR

NE RE DE SİN SEN (SAZ) NE RE DE SİN SEN (SAZ)

ŞU GARİP HALİMDEN BİLEN İŞVELİ NAZLIM
GÖYNÜM HEP SENİ ARIYOR NEREDESİN SEN
TATLI DİLLİM GÜLER YÜZLÜM EY CAYLAN GÖZLÜM
GÖYNÜM HEP SENİ ARIYOR NEREDESİN SEN

BEN AĞLARSAM AĞLAYIP GÜLERSEM GÜLEN
BÜTÜN DERTLERİMİ ANLAYIP GÖYNÜMÜ BİLEN
SANKİ KALBİMİ BİLEREK YÜZÜME GÜLEN
GÖYNÜM HEP SENİ ARIYOR NEREDESİN SEN

SİNEMDE GİZLİ YARAMI KİMSE BİLMİYOR
HİÇBİR TABİP YARAMA MERHEM OLMUYOR
BOYNU BÜKÜK BİR GARİBİM YÜZÜM GÜLMÜYOR
GÖYNÜM HEP SENİ ARIYOR NEREDESİN SEN

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Şu Garip Halimde Bilen İşveli Nazlım Neredesin sen

Repertuvar No: 4170

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT Müzik DAİ. BŞK. THM. MD.

Notaya Alan: Altan Demirel

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Fa (Acem)

Seyri: İnici

Dizisi: (La) yerinde kürdi dörtlüsüne (Re) neva perdesinde buselik beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 156

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 157

A Cümlesi

A cümlesinde fa (acem) perdesinde çargah çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 158

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi çeşniysiyle asma kalış yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Acemkürdi makam dizisi içerisinde.

Şekil 159

Yanarım Senin Aşkına

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3766
İNCELEME TARİHİ: 14.04.1992

DERLEYEN
TRT ANK. RD. THM. MD.

YANARIM SENİN AŞKINA

YÖRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
MUSTAFA GECEYATMAZ

SÜRE:

(SAZ

YA NA RIM_ SE_ NİN_ AŞ_ KI NA_ GEL_ KAÇ_ MA_ GEL_ GEL_

(SAZ

DER DİN DEN_ DÖN_ DÜM_ ŞAŞ_ KI_ NA_ GEL_ KAÇ_ MA_ GEL_ GEL_

(SAZ

Şekil 159. (Devamı)

2

Musical score for Şekil 159 (Devamı). The score is written in 7/8 time and consists of 11 staves. The lyrics are: MEC NU NUM BU ÇÖL LER DE (SAZ) BÜL BÜ LÜM ŞU GÜL LER DE (SAZ) KAL DIM GUR BET EL LER DE GEL KAÇ MA GEL GEL (SAZ) HAS RE TİN DAĞ LAR BE Nİ GEL KAÇ MA GEL GEL (SAZ)

Şekil 159. (Devamı)

3

The musical score consists of seven staves of music in a 2/4 time signature. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are: ZÜLFÜ NE BAĞLAR BENİ. The second staff continues with: GEL KAÇMA GEL GEL (SAZ). The third staff has: MECNUNUM BU ÇÖLLERDE. The fourth staff has: BÜLBÜLÜM ŞU GÜLLERDE. The fifth staff has: KALDIM GURBET ELLERDE. The sixth staff has: GEL KAÇMA GEL GEL (SAZ). The seventh staff is a simple melodic line ending with a fermata.

YANARIM SENİN AŞKINA
GEL KAÇMA GEL GEL
DERDİNDEN DÖNDÜM ŞAŞKINA
GEL KAÇMA GEL GEL

Bağlantı: MECNUN'UM BU ÇÖLLERDE
BÜLBÜLÜM ŞU GÜLLERDE
KALDIM GURBET ELLERDE
GEL KAÇMA GEL GEL

HASRETİN DAĞLAR BENİ
GEL KAÇMA GEL GEL
ZÜLFÜNE BAĞLAR BENİ
GEL KAÇMA GEL GEL

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Yanarım Senin Aşkına Gel Kaçma Gel Gel

Repertuvar No: 3766

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: TRT Ankara RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Mustafa Geceyatmaz

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: La (Muhayyer)

Seyri: İnici

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşliye (Mi) hüseyni perdesinde uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 160

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 2

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 161

A Cümlesi

A cümlesinde nevada rast ve buselik çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 162

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak ve kürdi çeşnileriyle tam karar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Muhayyer Kürdi makam dizisi içerisindedir.

Şekil 163

Yörü Bire Yalan Dünya

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 4047
İNCELEME TARİHİ: 25.03.1996

DERLEYEN
NİHAT KAYA

YÖRÜ BİRE YALAN DÜNYA

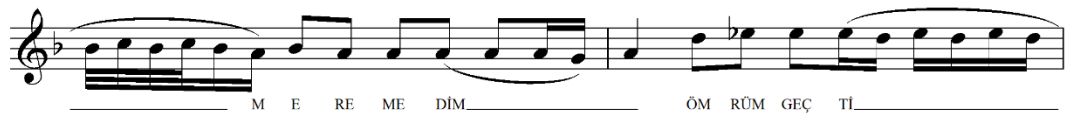
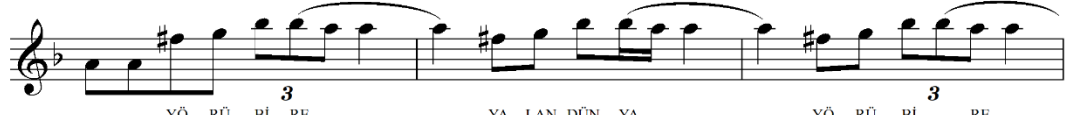
YÖRE
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ
1995

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

NOTAYA ALAN
NİHAT KAYA

SÜRE: $\frac{1}{2}$ = 80

Şekil 163. (Devamı)

2

MU RA DI MA E RE ME Dİ
M E RE ME DİM YIL LAR GEÇ Tİ
Ö MÜR DUR DU U MUT LA RI
M HA YA LOL DU SEV Dİ Ğİ Mİ
EL LE RAL DI BEN YA NI NA
VA RA MA DIM SEV Dİ Ğİ Mİ
EL LE RAL DI BEN YA NI NA
VA RA MA DIMM (SAZ
)
3 3

Şekil 163. (Devamı)

3

EK SİL MEZ BA ŞI MIN GA RI
GİT MEZ GÖY NÜ MÜ NEF KÂ RI
(SAZ) GEÇ Tİ ÖM RÜ
MÜN BA HA RI BİR GON CA GÜ
L DE RE ME DİM ÖM RÜ MÜN GEÇ
Dİ BA HA RI BİR GON CA GÜ
L DE RE ME DİM GA Rİ BİM İ
REN GİM SOL DU GÖZ LE Rİ ME
YAŞ LAR DOL DU GÖY NÜM BA NA
BİR DERT OL DU A LAN BU LU
P VE RE ME DİM GÖY NÜM BA NA

Şekil 163. (Devamı)

4

YÖRÜ BİRE YALAN DÜNYA
(YÖRÜ BİRE FANİ DÜNYA)
HİÇ VEFANI GÖREMEDİM
GEÇTİ ÖMRÜM MURADIMA
EREMEDİM EREMEDİM
(ÖMRÜM GEÇTİ MURADIMA
EREMEDİM EREMEDİM)

YILLAR GEÇTİ ÖMÜR DURDU
UMUTLARIM HAYAL OLDU
SEVDİĞİMİ ELLER ALDI
BEN YANINA VARAMADIM

EKSİLMEZ BAŞIMIN GARI
GİTMEZ GÖNLÜMÜN EFKARI
GEÇTİ ÖMRÜMÜN BAHARI
BİR GONCA GÜL DEREMEDİM
(ÖMRÜMÜN GEÇTİ BAHARI
BİR GONCA GÜL DEREMEDİM)

GARİBİM İRENGİM SOLDU
GÖZLERİME YAŞLAR DOLDU
GÖNLÜM BANA BİR DERT OLDU
ALAN BULUP VEREMEDİM

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Yörü Bire Yalan Dünya

Repertuvar No: 4047

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Banttan alındı

Notaya Alan: Nihat Kaya

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

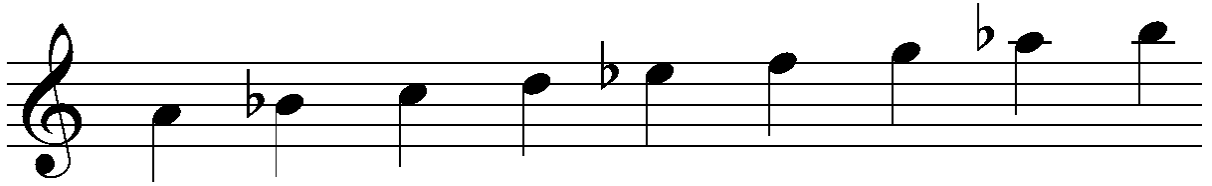
Güçlüsü: La (Muhayyer)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşlisine (Mi) hüseyni perdesinde uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur ve karara gelirken kürdi dörtlüsü kullanır

Şekil 164

Eserin Dizisi

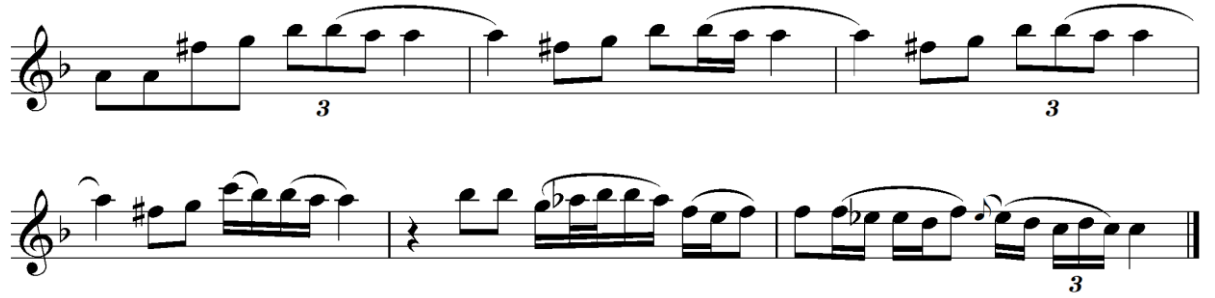
Donanım: Si bemol

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 165

A Cümlesi

A cümlesinde muhayyer perdesi üzerinde kürdi ve neva perdesi üzerinde kürdi çeşnileriyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 166

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi ve nevada kürdi çeşnileriyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 167

C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesi üzerinde kürdi çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

A+B+C cümlelerinden oluşan bu türkü Muhayyer Kürdi makam dizisi içerisinde.

Şekil 168

Zülûf Dökülmüş Yüze

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 50
İNCELEME TARİHİ: 28.01.1973
2. İNCELEME TARİHİ: 1990

YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ
NEŞET ERTAŞ

SÜRE: ♩=60

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ
1966

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

ZÜLÛF DÖKÜLMÜŞ YÜZE

ZÜ LÛF_____ DÖ KÜL_____ MÜŞ_____ YÜ_____ ZE A_____ MAN_____
BU EL_____ LER DE_____ GEZ_____ GAY_____ Rİ A_____ MAN_____
GÜN DOĞ_____ DU AŞ_____ DI_____ BÖY_____ LE A_____ MAN_____

KAŞ LAR_____ YA_____ KIŞ MIŞ GÖ_____ ZE A_____ MAN_____
KÂ Tİ_____ BOL_____ DA YAZ GAY_____ Rİ A_____ MAN_____
GÖ NÛL_____ DÛR_____ COŞ DU BÖY_____ LE A_____ MAN_____

_____ NA_____ MAN U SAN_____ DIM_____ BU_____
_____ NA_____ MAN BİR KAZ_____ MA_____ AL_____
_____ NA_____ MAN SEN NO_____ RA_____ DA_____

Şekil 168. (Devamı)

2

The musical score is written in 4/4 time and G major. It consists of two staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It features a melody with various ornaments, including triplets and slurs. The second staff has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). It features a bass line with a double bar line and repeat signs at the end. The lyrics are written below the staves.

CA NIM DA NA MA NA MAN DER Dİ LE GE
BİR KÜ RE KA MA NA MAN ME ZA RI MI
BEN BUR DA A MA NA MAN ÖM RÜ MÜZ GEÇ
ZE GE ZE (SAZ)
KAZ GAY Rİ
Dİ BÖY LE

ZÜLÜF DÖKÜLMÜŞ YÜZE (Aman)
KAŞ YAKIŞMIŞ GÖZE (Aman aman)
USANDIM BU CANIMDAN (Aman aman)
DERD İLE GEZE GEZE

BU ELLER DE GEZ GAYRİ (Aman)
KATİP OL DA YAZ GAYRİ (Aman aman)
BİR KAZMA AL BİR KÜREK (Aman aman)
MEZARIMI KAZ GAYRİ

GÜN DOĞDU AŞDI BÖYLE (Aman)
GÖNÜLDÜR ÇOŞTU BÖYLE (Aman aman)
SEN ORADA BEN BURADA (Aman aman)
ÖMRÜMÜZ GEÇTİ BÖYLE

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Zülûf Dökülmüş Yüze

Repertuvar No: 50

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Neşet Ertaş

Derleyen: Nida tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hicaz dörtlüye (Re) neva perdesi üzerinde rast beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 169

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 4

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 170

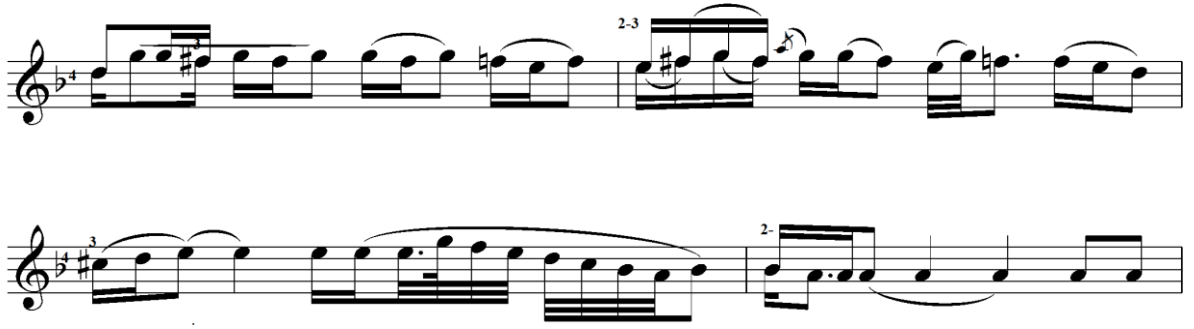
A Cümlesi

A cümlesinde nevada rast, muhayyerde buselik çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Şekil 171

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hicaz, nevada rast ve buselik çeşnileriyle asma kararlar yapıp tam karar verilmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Hicaz makam dizisi içerisindedir.

Şekil 172

Acem Kızı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1398
İNCELEME TARİHİ: 25.05.1977

DERLEYEN
OSMAN ÖZDENKÇİ.

ACEM GIZI

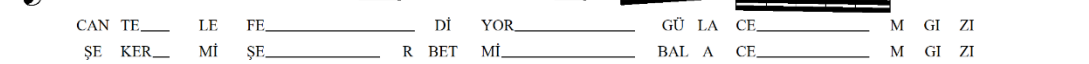
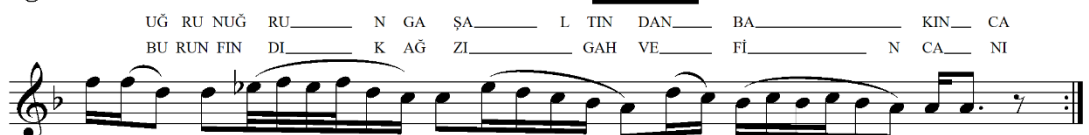
YÖRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ÇEKİÇ ALİ

NOTAYA ALAN
OSMAN ÖZDENKÇİ.

SÜRE:
♩=108

ÇIRPINIP DA ŞANOVA'YA ÇIKINCA
EĞLEN ŞANOVA'DA KAL ACEM KIZI
UĞRUN UĞRUN KAŞ ALTINDAN BAKINCA
CAN TELEF EDİYOR GÜL ACEM KIZI

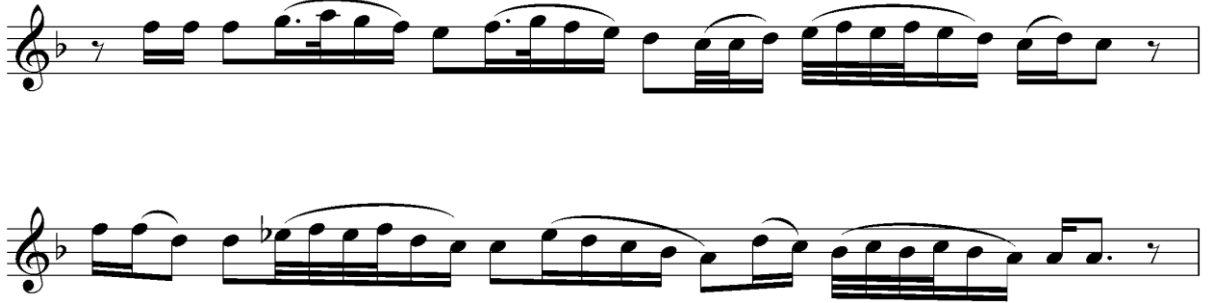
SENİ SEVEN OĞLAN NEYLESİN MALI
YUMDUKÇA GÖZÜNDEN DÖKER MERCANI
BURUN FINDIK AĞZI KAHVE FİNCANI
ŞEKER Mİ ŞERBET Mİ BAL ACEM KIZI

A cümlesinde çargahta buselik, nevada kürdi ve muhayyerde kürdi simetrik genişlemesiyle kürdi makam dizisi özelliklerini göstermektedir.

Şekil 175

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde kürdi çeşniysiyle tam karar verilmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Kürdi makam dizisi içerisinde.

Şekil 176

Çorabın Enine Bak

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1295
İNCELEME TARİHİ:

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

ÇORABIN ENİNE BAK

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
ÇEKİÇ ALİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRESİ: ♩=100

ÇO RA BIN Mİ Lİ NE BA K
ÇO RAP Mİ Lİ NE NO LU R

DÖN DER DE A LI NA BA K ÇO RA BIN Mİ Lİ NE BA K
SEV DA SI RI NA NO LU R ÇO RAP Mİ Lİ NE NO LU R

DÖN DER DE A LI NA BA K BE NAK LI NA DÜŞ DÜK ÇE DE
SEV DA SI RI NA NO LU R AÇ KA PI YI NAZ LI YA R

ÇA LI ŞIN DA ĞI NA BAK ŞÖY LE BÖY LE ŞU YI ĞI DE
GÖ NÜ L Bİ Rİ NE NO LUR

YAN MA YIM MI BİN BEŞ YÜ ZE TO PAK LI DA KAL MA YIM MI

ŞÖY LE BÖY LE ŞU YI ĞI DE YAN MA YIM MI

Şekil 176. (Devamı)

2

BİN BEŞ YÜ___ ZE TO PAK LI___ DA KAL___ MA YIM___ MI

ÇORABIN ENİNE BAK
DÖNDER DE ALINA BAK
BEN AKLINA DÜŞTÜKÇE (de)
ÇAVUŞUN DAĞINA BAK

Bağlantı: ŞÖYLE BÖYLE ŞU YİĞİDE YANMAYIM MI
BİN BEŞ YÜZE TOPRAKLIDA KALMAYIM MI

ÇORAP MİLİNE N'OLUR
SEVDA SIRRINA N'OLUR
AÇ KAPIYI NAZLI YAR
GÖNÜL BİRİNE N'OLUR

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Çorabın Enine Bak

Repertuvar No: 1295

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Çekiç Ali

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: Çıkıcı

Şekil 180

C Cümlesi

C cümlesinde yerinde kürdi çeşniysiyle asma kalış yapıp tam karar verilmiştir.

A+B+C cümlelerinden oluşan bu türkü Kürdi makam dizisi içerisindedir.

Şekil 181

Çubuğuna Lüleyim

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TİM REPERTUAR No: 4390
İNCELEME TARİHİ: 07.07.2003

DERLEYEN
BANT'TAN

ÇUBUĞUNA LÜLEYİM

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
ALİ ÇEKİÇ

NOTAYA ALAN
ALİ FUAT AYDIN

SÜRESİ:

SAZ

HEY

SAZ ÇU BU ĞU NA LÜ LE YİM

ÇU BU ĞU NA LÜ LE YİM YAR YÜ ZÜ NE GÜ LE YİM

SEN KA PI DAN GE ÇER KEN BEN BA ŞI NA BE LA YİM

LE LE İB RA MOY SAZ

OY LE LE LE LE İB RA MOY

HEY LE LE LE LE İB RA MOY SA RI LI DA YAZ MA Kİ RAZ DAN

BAK MA KUR BAN BE NO LAM GE Lİ RİM BEN Bİ RAZ DAN

Şekil 181. (Devamı)

2

hey ÇUBUĞUNA LÜLEYİM
YAR YÜZÜNE GÜLEYİM
SEN KAPIDAN GEÇERKEN
BEN BAŞINA BELAYIM (I ele ibram oy)

Bağlantı: OY LELE LELE İBRAM OY
HEY LELE LELE İBRAM OY
SARILI DA YAZMA KİRAZDAN
BAKMA KURBAN BEN OLAM
GELİRİM BEN BİRAZDAN
LE LE LE İBRAM OY (

hey) KARŞIDA HERK OTLANIR
BU DERDE KİM KATLANIR
İKİMİZİN DERDİNDEN
HAVALAR BULUTLANIR

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Çubuğuna Lüleyim

Repertuar No: 4390

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Çekiç Ali

Derleyen: Banttan Yazıldı

Notaya Alan: Ali Fuat Aydın

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşliye (Mi) hüseyni perdesinde uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 185

Çubuk Uzun Bağlama

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4003
İNCELEME TARİHİ: 24.02.1995

DERLEYEN
BANTTAN

YÖRE
KIRŞEHİR

KAYNAK KİŞİ
ÇEKİÇ ALİ

SÜRESİ: ♩=108

ÇUBUK UZUN BAĞLAMA

DERLEME TARİHİ
21.10.1973

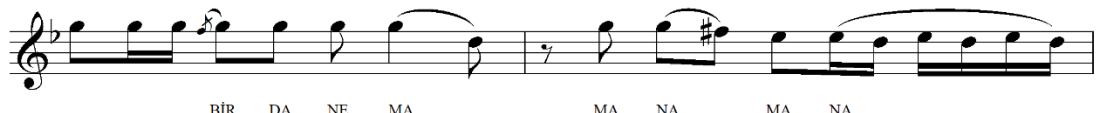
NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

ÇU BUK__ U ZU____
ÇU BUK__ U ZU____
ÇU BUK__ U ZU____

N BAĞ LA MA GÜ LÜM
N BEL__ VE Rİ RA MAN
N TÜ__ TÜN__ AZ

BİR DA NE MA____ MA NA____ MA NA____
SEV Dİ Ğİ MA____ MA NA____ MA NA____
BİR DA NE MA____ MA NA____ MA NA____

MA____ N GA ŞI KE MAN
MA____ N GA ŞI KE MAN
MA____ N GA ŞI KE MAN

Şekil 185. (Devamı)

2

BEN Gİ Dİ YO
BU GÜ ZEL Lİ
GEÇ Tİ BA HA
M AĞ LA MA GAY DA LI MA
K EL VE Rİ R BİR DA NE MA
R KAL DI YA Z GAY DA LI MA
MA N A MA NİN AS LA Nİ MA MAN
MA N A MA NİN GAY DA LI MA MAN
MA N A MA NİN BİR DA NE MA MAN

ÇUBUK UZUN BAĞLAMA (gülüm bir danem aman aman gaşı keman)
BEN GİDİYOM AĞLAMA (aman amanın aslanım aman)

ÇUBUK UZUN BEL VERİR (aman bir danem aman aman gaşı keman)
BU GÜZELLİK ELVERİR (bir danem aman amanın gaydalım aman)

ÇUBUK UZUN TÜTÜN AZ (bir danem aman aman aman gaşı keman)
GEÇTİ BAHAR KALDI YAZ (gaydalım aman amanın bir danem aman)

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Çubuk Uzun Bağlama

Repertuvar No: 4003

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Çekiç Ali

Derleyen: Banttan Yazıldı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Re (Neva)

Seyri: İnici

Dizisi: (La) yerinde uşşak dörtlüye (Re) neva perdesinde hicaz beşli eklenmesiyle oluşur

Şekil 189

Irafa Koydum Narı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 645
İNCELEME TARİHİ: 15.03.1974

DERLEYEN
İSTANBUL RADYOSU
ARŞİVİ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
ÇEKİÇ ALI

SÜRESİ:

IRAF A KOYDUM NARI

DERLEME TARİHİ
21.10.1973

NOTAYA ALAN
SONER ÖZBİLEN

İ RA FA KOY DUM NA RI AĞ LA RIM ZA RI ZA
İ RAF TA Kİ Sİ Nİ LER HAS TA O LAN I Nİ
İ RAF TA Kİ GÜL SU YU U YU SEV Dİ ĞİM U

RI KÜS TÜR DÜM DE YOL LA DIM İ REY HAN BOY
LER YA Rİ GUR BET DO LA NIN KU LAK LA RI
YU SA NA SAR HOŞ Dİ YOR LAR İÇ Tİ ĞİN Ü

LU YA Rİ YAR YAN DAN
Çİ Nİ LER
ZÜM SU YU

YAN DAN YAN DAN YAN DAN SE Vİ YOM SE Nİ CAN DAN

Şekil 190

Eserin Dizisi

Donanım: Fa diyez

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 191

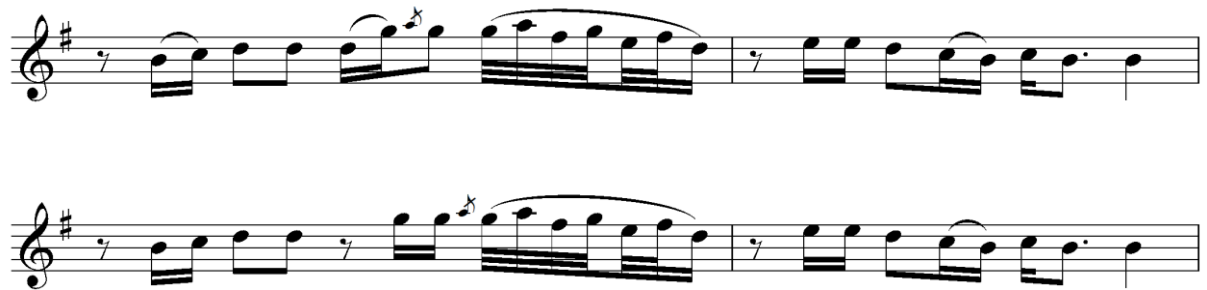
A Cümlesi

A cümlesinde ritimsel bölüm başlamadan önce serbest bir bölüm vardır. Yerinde segah ve eksik segah çeşnileriyle asma kalış yapılmıştır.

Şekil 192

B Cümlesi

B cümlesinde yerinde segah çeşnisiyle tam karar yapılmıştır.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Segah makam dizisi içerisinde.

Şekil 193

Kekillerin Neşte Neşte

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3008
İNCELEME TARİHİ: 17.12.1987

DERLEYEN

YÖRESİ
KIRŞEHİR

KEKİLLERİN NEŞTE NEŞTE

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ÇEKİÇ ALİ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

SÜRE:

SERBEST

KE Kİ LE Rİ _____ N
A Lİ LE RİN DE _____
BE YAZ FES Lİ _____

NEŞ TE NEŞ TE YA _____ R (SAZ _____)
A Lİ SEN SİN YA _____ R
ES MER OĞ LAN YA _____ R

) AK LI MI BA Ş
Ü ÇOĞ LA NI N
SEN SİN BE Nİ M

TA _____ NA _____ L DIN _____ E LA _____ MA _____ N
VA _____ Y GÜ _____ ZEL _____ E LA _____ MA _____ N
VA _____ Y GÜ _____ ZEL _____ E LA _____ MA _____ N

Bİ R BA KI _____ Ş TA _____ (SAZ _____)
Bİ Rİ _____ SE _____ N Sİ _____ N
A K LI MA _____ LA _____ N

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Kekillerin Neşte Neşte

Repertuvar No: 3008

Yöresi: Kırşehir

Kimden Alındığı: Çekiç Ali

Derleyen: Plaktan Yazıldı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşliye (Mi) hüseyni perdesinde uşşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 194

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 2

Yeden: Yeden kullanılmıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 195

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak ve çargah çeşnileriyle asma kalışlar yapılmıştır.

Eldeki yazılı belgelerle kaynak kişinin icrası karşılaştırıldığında eserin söz girişi olan a cümlesinde gerdaniye perdesinden hareketle tiz segah perdesine çıkarak gerdaniyede rast, nevada buselik ve yerinde uşşak çeşnileriyle asma kalışlar yaparak eserin gerdaniye makam dizisine uygun olduğu görülmüştür.

Şekil 196

B cümlesi

B cümlesinde gerdaniye makam dizisinin özelliği olan yerinde uşşak çeşnisiyle güçlü neva perdesi gösterilerek karar verilmiştir.

A+B cümlelerinden oluşan bu türkü Gerdaniye makam dizisi içerisindedir.

Şekil 197

Topak Daşın Kenarı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1931
İNCELEME TARİHİ: 08.11.1978

YÖRESİ
KIRŞEHİR VE
YOZGAT DOLAYLARI

KİMDEN ALINDIĞI
KIRŞEHİRLİ ÇEKİÇ ALİ

SÜRE: ♩=84

TOPAK DAŞIN KENARI (HEY NARI)

DERLEYEN
İSTANBUL RADYOSTU
ARŞİVİ

DERLEME TARİHİ
20.07.1977

NOTAYA ALAN
SONER ÖZBİLEN

Şekil 197. (Devamı)

2

NA__ Rİ DE__ VUR Dİ__BEK LER_ İN_ LE__ SİN_ HEY NA__ Rİ OY__ ÇAL_ Bİ KEL LER_ OY NA__ SİN

(hey nari) TOPAK DAŞIN KENARI
(nari de) DİBİNDE YEDİK NARİ
(hey nari) ALDATTI DA GELMİYOR
(nari de) SENİ ALARAM DEYİ

Bağlantı: (NARİ DE) VUR DİBEKLER İNLESİN
(NARİ OY) ÇAL BİLEKLER OYNASIN
(NARİ DE) VUR DİBEKLER İNLESİN
(NARİ OY) ÇAL BİLEKLER OYNASIN

(hey nari) KARŞIDAN EL EYLEME
(nari oy) KIZ BENİ DEL EYLEME
(oy nari) DE ÖLDÜRÜRSEN SEN ÖLDÜR
(nari oy) KÖTÜYE KUL EYLEME

Türkünün kimlik bilgileri

Adı: Topak Daşın Kenarı

Repertuvar No: 1931

Yöresi: Kırşehir-Yozgat

Kimden Alındığı: Çekiç Ali

Derleyen: TRT İstanbul RAD. THM. MD.

Notaya Alan: Soner Özbilen

Türkünün makamsal özellikleri

Karar sesi: La (Dügah)

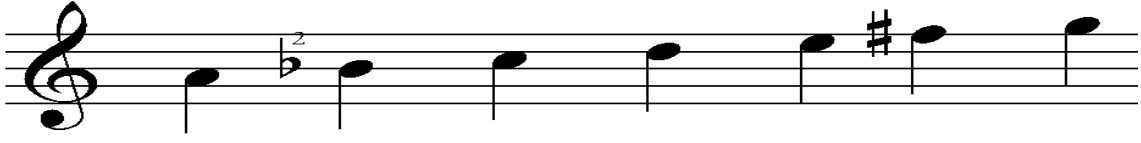
Güçlüsü: Mi (Hüseyni)

Seyri: İnici-çıkıcı

Dizisi: (La) yerinde hüseyni beşliye (Mi) hüseyni perdesinde uşak dörtlü eklenmesiyle oluşur

Şekil 198

Eserin Dizisi

Donanım: Si bemol 2

Yeden: Yeden kullanılmamıştır

Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden itibaren yapılmıştır.

Şekil 199

A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüseyini ve nevada buselik çeşnileriyle asma kalışlar yapılarak tam karar verilmiştir.

A cümlesinden oluşan bu türkü Hüseyini makam dizisi içerisinde.

Tablo 1

Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'ye Ait Kırık Hava Türündeki Eserlerin Makam Dizileri ve Ses Aralığı

Sıra No.	Rep. No	Türkünün Adı	Kaynak Kişi	Makamsal Dizi	Ses Genişliği
1	954	Başımda Altın Tacım	Muharrem Ertaş	Karciğar	11 Ses
2	4388	Bilmem Böyle Neden Soldun	Muharrem Ertaş	Karciğar	11 Ses
3	113	Dane Dane Benleri Var Yüzünde	Muharrem Ertaş Neşet Ertaş	Hicaz	7 Ses
4	1849	Deniz Dalgasız Olmaz	Muharrem Ertaş	Segah	9 Ses
5	22	Evlerinin Önü Marul	Muharrem Ertaş	Zirgüleli Hicaz	7 Ses
6	41	Karanfil Suyu Neyler	Muharrem Ertaş	Neva	8 Ses
7	2506	Sebep Mezerinde Yosunlar Bitsin	Muharrem Ertaş	Hüzzam	7 Ses
8	33	Şu Dağlar Ulu Dağlar	Muharrem Ertaş	Zirgüleli Hicaz	10 Ses
9	4167	Açma Zülüflerin	Neşet Ertaş	Uşşak	5 Ses
10	2251	Ahu Gözlerini Sevdığım Dilber	Neşet Ertaş	Karciğar	11 Ses
11	1985	Al Yanak Allanıyor	Neşet Ertaş	Hicaz	9 Ses
12	3620	Aman Dünya Ne Dar İmiş	Aşık Haydar Bektaş, Neşet Ertaş	Hüseyni	8 Ses
13	2454	Anam Ağlar Başucumda Oturur	Neşet Ertaş	Acemkürdi	8 Ses
14	4259	Aşkın Beni Deyledi	Neşet Ertaş	Hicaz	8 Ses
15	3542	Ayva Turunç Narım Var	Neşet Ertaş	Acemkürdi	7 Ses
16	4201	Bağışla Sevdığım Hakkı Seversen	Neşet Ertaş	Hüseyni	8 Ses
17	1273	Bahçada Gül Ağacı	Neşet Ertaş	Hicaz	8 Ses
18	4441	Dağlar Başı Karlı Olur	Neşet Ertaş	Hicaz	6 Ses
19	3731	Dağlar Dağladı Beni	Neşet Ertaş	Hüseyni	9 Ses
20	113	Dane Dane Benleri Var Yüzünde	Muharrem Ertaş Neşet Ertaş	Hicaz	7 Ses
21	3534	Ey Erenler Hak Aşkına	Neşet Ertaş	Saba Zemzeme	9 Ses
22	1824	Gar Mı Yağmış Yüce Dağlar Başına	Neşet Ertaş	Hicaz	9 Ses
23	1852	Gızıl Irmak Can İncitme Sen Bugün	Neşet Ertaş	Kürdi	7 Ses

Tablo 1. (Devamı)

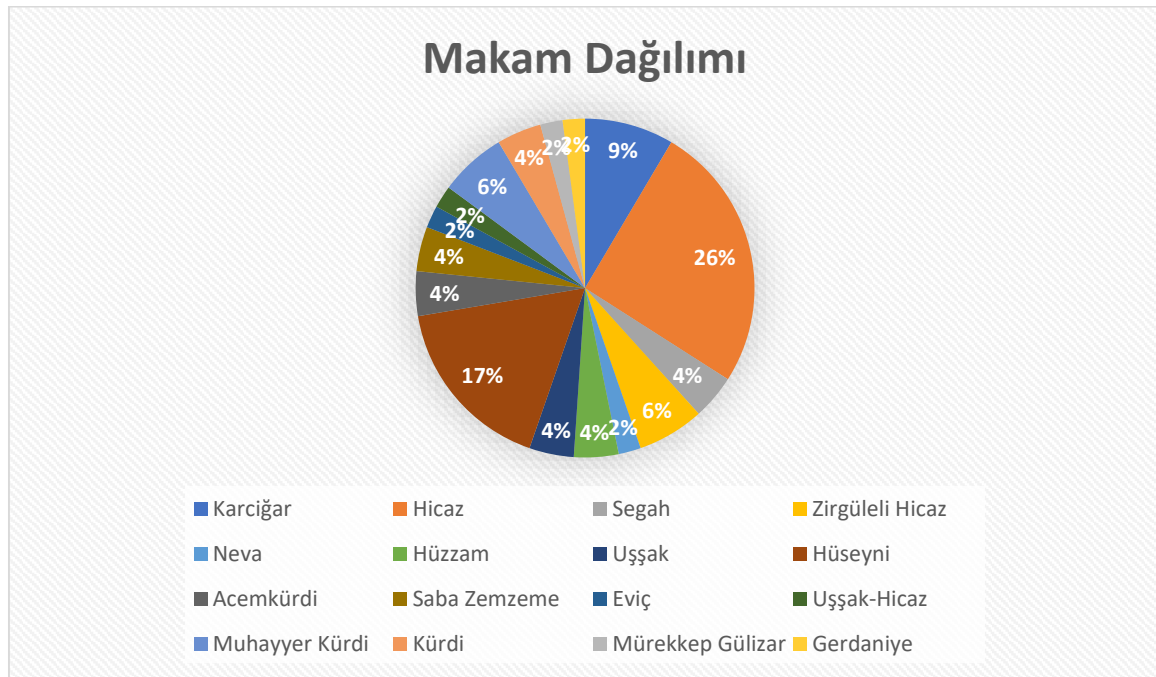
24	2099	Gova Gova İndirdiler Yazıya	Neşet Ertaş	Eviç	11 Ses
25	3717	Gönül Dağı Yağmur Boran Olunca	Neşet Ertaş	Uşşak Hicaz	6 Ses
26	4141	Kesik Çayır Biçilir Mi	Neşet Ertaş	Kürdi	11 Ses
27	4169	Kibar Kızın Saçları Sallanıyor	Neşet Ertaş	Uşşak	8 Ses
28	3251	Köprüden Geçti Gelin	Neşet Ertaş	Hüseyini	9 Ses
29	4082	Kurusa Fidanın Güllerin Solsa	Neşet Ertaş	Hicaz	7 Ses
30	3516	Küstürdüm Gönülü Güldüremedim	Neşet Ertaş	Hüseyini	8 Ses
31	4997	Mapusanelere Attım Postumu	Neşet Ertaş	Muhayyer Kürdi	11 Ses
32	3613	Ne Güzel Yaratmış Seni Yaradan	Neşet Ertaş	Hüseyini	8 Ses
33	4132	N'olur Gelin N'olur	Neşet Ertaş	Karciğar	11 Ses
34	3611	O Şirin Sözlerine Gel Yanıma Gel	Neşet Ertaş	Saba Zemzeme	10 Ses
35	132	Seher Vakti Çaldım Yarın Kapısın	Neşet Ertaş	Kürdi Hicaz	8 Ses
36	1660	Sevda Gitmiyor Serde	Neşet Ertaş	Hicaz	7 Ses
37	1749	Sevda Olmasaydı Nar Danesi	Neşet Ertaş	Hicaz	7 Ses
38	574	Suda Balık Oynuyor	Neşet Ertaş	Zirgüleli Hicaz	11 Ses
39	4170	Neredesin Sen	Neşet Ertaş	Acemkürdi	11 Ses
40	3766	Yanarım Senin Aşkına	Neşet Ertaş	Muhayyer Kürdi	8 Ses
41	4047	Yörü Bire Yalan Dünya	Neşet Ertaş	Muhayyer Kürdi	11 Ses
42	50	Zülûf Dökülmüş Yüze	Neşet Ertaş	Hicaz	10 Ses
43	1398	Acem Kızı	Çekiç Ali	Kürdi	10 Ses
44	1295	Çorabın Enine Bak	Çekiç Ali	Kürdi	7 Ses
45	4390	Çubuğuna Lüleyim	Çekiç Ali	Hüseyini	8 Ses
46	4003	Çubuk Uzun Bağlama	Çekiç Ali	Mürekkeb Gülizar	9 Ses
47	645	İrafa Koydum Narı	Çekiç Ali	Segah	7 Ses
48	3008	Kekillerin Neşte Neşte	Çekiç Ali	Gerdaniye	7 Ses
49	1931	Topak Daşın Kenarı	Çekiç Ali	Hüseyini	7 Ses

Tablo 1’de Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali’ye ait kırık hava türündeki eserlerin makam dizileri ve ses aralığı sunulmuştur. Tablodaki bulgulara göre; Muharrem Ertaş’ın 2 Karcığar, 1 Hicaz, 1 Segah, 2 Zirgüleli Hicaz, 1 Neva, 1 Hüzam makamında eseri vardır. Neşet Ertaş’ın 2 Uşşak, 2 Karcığar, 11 Hicaz, 6 Hüseyini, 3 Acemkürdi, 2 Saba Zemzeme, 2 Kürdi, 1 Eviç, 1 Uşşak+Hicaz, 3 Muhayyer Kürdi, 1 Zirgüleli Hicaz, makamında eseri vardır. Çekiç Ali’nin 2 Kürdi, 2 Hüseyini, 1 Mürekkep Gülizar, 1 Segah, 1 Gerdaniye makamında eseri vardır.

Aşağıda grafik halinde üç ozana ait makam dağılımı sunulmuştur.

Şekil 200

Makam Dağılımı

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Üçüncü alt probleme çözümüne yönelik Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali’nin kırık hava türündeki eserlerinin usul özelliklerinin belirlenmesine yönelik çalışma yapılmış ve türkülerde tespit edilen usul ve usul düzümleri tablolar şeklinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo 2

Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin Kırık Hava Türündeki Eserlerinin Usul Özellikleri Tablosu

S.No	Türkünün Adı	Usulü	Usul Düzümü
1	Başımda Altın Tacım	(4/4)(2/4)	(2+2+2+2)(2+2)
2	Bilmem Böyle Neden Soldun	2/4	2+2
3	Dane Dane Benleri Var Yüzünde	2/4	2+2
4	Deniz Dalgasız Olmaz	2/4	2+2
5	Evlerinin Önü Marul	4/4	2+2+2+2
6	Karanfil Suyu Neyler	4/4	2+2+2+2
7	Sebepler Mezerinde Yosunlar Bitsin	2/4	2+2
8	Şu Dağlar Ulu Dağlar	4/4	2+2
9	Açma Zülüflerin	4/4	2+2+2+2
10	Ahu Gözlerini Sevdiğim Dilber	(2/4)(3/4)	(2+2)(2+2+2)
11	Al Yanak Allanıyor	4/4	2+2+2+2
12	Aman Dünya Ne Dar İmiş	8/8	3+2+3
13	Anam Ağlar Başucumda Oturur	4/4	2+2+2+2
14	Aşkın Beni Deyledi	5/8	2+3
15	Ayva Turunç Narım Var	4/4	2+2+2+2
16	Bağla Sevdiğim Hakkı Seversen	4/4	2+2+2+2
17	Bahçada Gül Ağacı	4/4	2+2+2+2
18	Dağlar Baş Karlı Olur	10/8	2+3+2+3
19	Dağlar Dağladı Beni	4/4	2+2+2+2
20	Dane Dane Benleri Var Yüzünde	2/4	2+2
21	Ey Erenler Hak Aşkına	9/8	3+2+2+2
22	Gar Mı Yağmı Yüce Dağlar Başına	2/4	2+2
23	Gızıl Irmak Can İncitme Sen Bugün	10/8	3+2+2+3
24	Gova Gova İndirdiler Yazıya	4/4	2+2+2+2
25	Gönül Dağı Yağmur Boran Olunca	(4/4)(6/4)	(2+2+2+2)(2+2+2+2+2+2)
26	Kesik Çayır Biçilir Mi	(4/4)(2/4)	(2+2+2+2)(2+2)
27	Kibar Kızın Saçları Sallanıyor	2/4	2+2

Tablo 2. (Devamı)

28	Köprüden Geçti Gelin	4/4	2+2+2+2
29	Kurusa Fidanın Güllerin Solsa	4/4	2+2+2+2
30	Küstürdüm Gönülü Güldüremedim	10/8	2+3+2+3
31	Mapusanelere Attım Postumu	4/4	2+2+2+2
32	N'olur Gelin N'olur	(4/4) (3/4) (2/4) (5/4)	(2+2+2+2)(2+2+2)(2+2) (2+2+2+2+2)
33	Ne Güzel Yaratmış Seni Yaradan	4/4	2+2+2+2
34	O Şirin Sözlerine Gel Yanıma Gel	4/4	2+2+2+2
35	Seher Vakti Çaldım Yarın Kapısın	2/4	2+2
36	Sevda Gitmiyor Serde	2/4	2+2
37	<i>Sevda Olmasaydı Nar Danesi</i>	4/4	2+2+2+2
38	Suda Balık Oynuyor	4/4	2+2+2+2
39	Neredesin Sen	4/4	2+2+2+2
40	Yanarım Senin Aşkına	4/4	2+2+2+2
41	Yörü Bire Yalan Dünya	4/4	2+2+2+2
42	Zülûf Dökülmüş Yüze	4/4	2+2+2+2
43	Acem Kızı	15/8	2+3+3+2+2+3
44	Çorabın Enine Bak	4/4	2+2+2+2
45	Çubuğuna Lüleyim	4/4	2+2+2+2
46	Çubuk Uzun Bağlama	4/4	2+2+2+2
47	İrafa Koydum Narı	(4/4) (5/4)	(2+2+2+2)(2+2+2+2+2)
48	Kekillerin Neşte Neşte	(9/4) (5/4) (4/4) (2/4)	(2+2+2+2+2+2+2+2+2) (2+2+2+2+2)(2+2+2+2) (2+2)
49	Topak Daşın Kenarı	6/4	2+2+2+2+2+2

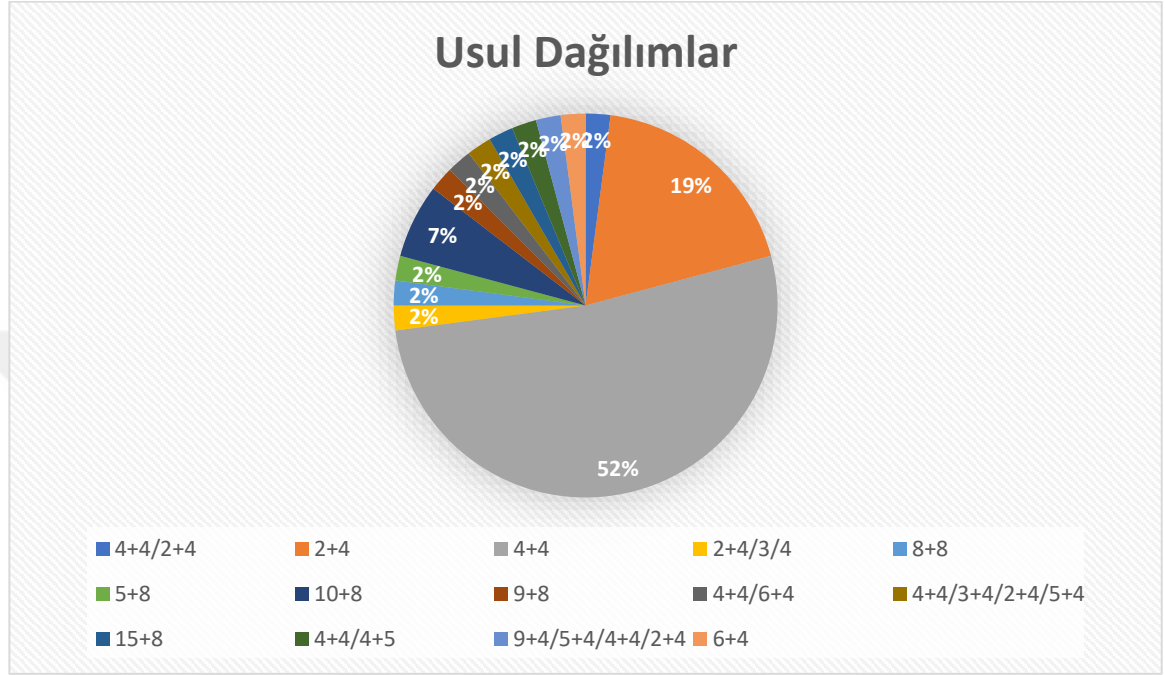
Tabloda TRT-THM repertuarında kayıt altında olan Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin usul özellikleri sunulmuştur. Tablodaki bulgulara göre Muharrem Ertaş'ın bir tane 4/4+2/4, dört tane 2/4, üç tane 4/4 eseri; Neşet Ertaş'ın on dokuz tane 4/4, bir tane 2/4+3/4, bir tane 8/8, bir tane 5/8, üç tane 10/8, bir tane 9/8, bir tane 4/4+6/4, bir tane 4/4+2/4, beş tane 2/4, bir tane 4/4+3/4+2/4+5/4 eseri; Çekiç Ali'nin bir tane 15/8, üç tane 4/4, bir tane 4/4+5/4 bir tane 9/4+5/4+4/4+2/4 ve bir tane 6/4 usulünde eseri

olduğu tesbit edilmiştir. Bu bulgulardan yola çıkılarak aynı gelenekten gelen üç abdalımızın en çok kullandığı usul 4 zamanlı usul olduğu görülmektedir.

Aşağıda grafik halinde üç ozana ait usul dağılımı sunulmuştur.

Şekil 201

Usul Dağılımlar

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sonuçlar ve Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve birtakım öneriler yer almaktadır. Buradan hareketle araştırmada problem ve alt problemler doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve değerlendirmelere yer verilmiştir. Sonuçlar çerçevesinde konunun çözümü ve bilimsel bir boyut kazanması adına birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Sonuçlar

Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar.

“Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava eserlerindeki söz özellikleri nelerdir?” alt problem sorusundan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlar şöyledir.

Muharrem Ertaş'ın kırık hava türündeki eserlerinin söz özellikleri:

- Eserlerinde aşk ve sevgiyi konu edindiği,
- Türk Edebiyatında var olan hikayelerdeki unsurlarla zenginleştirip söylediği,
- Teşbih (benzetme) yaptığı,
- Seslendirdiği eserlerin sözlerini bir oktavdan fazla dizilerle icra ettiği,
- Eserlerin sözlerini icra ettiği sazla tam olarak uyum içerisinde seslendirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Neşet Ertaş'ın kırık hava türündeki eserlerinin söz özellikleri:

- Eserlerinde aşkı, sevgiyi, çaresizliği, yoksulluğu, hapishane zorluğunu ve aile sevgisini konu edindiği,
- Türk halk edebiyatında var olan hikayelerdeki unsurlarla zenginleştirip söylediği,
- Teşbih (benzetme) yaptığı,
- Dini ritüelleri olan semah ve deyişler söylediği,
- Seslendirdiği eserlerin sözlerini bir oktavdan fazla dizilerle icra ettiği,
- Eserlerin sözlerini icra ettiği sazla tam olarak uyum içerisinde seslendirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerinin söz özellikleri:

- Eserlerinde aşkı, sevgiyi bazen yoğun bir duyguyla bazen neşeli bir şekilde konu edindiği,
- Seslendirdiği eserlerin sözlerini bir oktavdan fazla dizilerle icra ettiği,
- Eserlerin sözlerini icra ettiği sazla tam olarak uyum içerisinde seslendirdiği,
- Teşbih (benzetme) yaptığı sonucuna ulaşmıştır.

Muharrem Ertaş'ın yörenin en eski ozanlarından olması nedeniyle Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'yi eserlerinin konu içeriği bakımından etkilediği, ozanların eser sözlerini bir oktavdan fazla dizilerle icra ettiği, eserlerinin sözlerinde teşbih (benzetme) yaptıkları, dini ritüelleri olan deyiş ve semahlar söyledikleri sonucuna ulaşmıştır.

İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar.

“Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerindeki makamsal özellikleri nelerdir?” alt problem sorusundan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlar şöyledir.

İkinci alt problemin çözümüne yönelik yapılan araştırmalarda TRT-THM repertuarında var olan 49 eserin notasına ulaşıp bir tanesinin (Dane dane benleri var yüzünde) hem Muharrem Ertaş'a hem Neşet Ertaş'a ait olduğu tespit edilmiş olup, bu eserler cümlelere ayrılmış ve yorumlanmıştır.

Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'ye ait kırık hava türündeki eserlerin makam dizileri ve ses aralığı sunulmuştur. Tablodaki bulgulara göre; Muharrem Ertaş'ın 2 Karcığar, 1 Hicaz, 1 Segah, 2 Zirgüleli Hicaz, 1 Neva, 1 Hüzzam makamında eseri vardır. Neşet Ertaş'ın 2 Uşşak, 2 Karcığar, 11 Hicaz, 6 Hüseyini, 3 Acemkürdi, 2 Saba Zemzeme, 2 Kürdi, 1 Eviç, 1 Uşşak+Hicaz, 3 Muhayyer Kürdi, 1 Zirgüleli Hicaz, makamında eseri vardır. Çekiç Ali'nin 2 Kürdi, 2 Hüseyini, 1 Mürekkebi Gülizar, 1 Segah, 1 Gerdaniye makamında eseri vardır.

Üç ozana ait eserler incelendiğinde Muharrem Ertaş'ın ve Neşet Ertaş'ın hicaz makamını eserlerinde çokça kullandıkları görülmüş, Çekiç Ali'nin ise eserlerinde daha çok kürdi ve hüseyini makamını kullandığı tespit edilmiştir.

Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.

“Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türündeki eserlerindeki usul (ritim) özellikleri nelerdir?” alt problem sorusundan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlar şu şekildedir;

Üçüncü alt problemin çözümüne yönelik yapılan araştırmalarda TRT-THM repertuvarında kayıt altında olan Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin kırık hava türünde 49 eserin notasına ulaşılmıştır. Ulaşılan bulgulara göre Muharrem Ertaş'ın bir tane $4/4+2/4$, dört tane $2/4$, üç tane $4/4$ eseri; Neşet Ertaş'ın on dokuz tane $4/4$, bir tane $2/4+3/4$, bir tane $8/8$ (müsemmen), bir tane $5/8$, üç tane $10/8$, beş tane $2/4$, bir tane $9/8$ (oynak), bir tane $4/4+6/4$, bir tane $4/4+2/4$, bir tane $4/4+3/4+2/4+5/4$ eseri; Çekiç Ali'nin bir tane $15/8$, üç tane $4/4$, bir tane $4/4+5/4$ bir tane $9/4+5/4+4/4+2/4$ ve bir tane $6/4$ usulünde eseri olduğu tesbit edilmiştir.

Yörenin özelliğinden kaynaklı 2 ve 4 zamanlı ritimler çok görülsede bazı eserlerde 5, 8, 9 ve 10 zamanlı ritimlere de rastlanmıştır. Tespit edilen 5 zamanlı ritim (2+3) şekli Türk aksağı kalıbıyla, 8 zamanlı ritim (3+2+3) şekli müsemmen kalıbıyla, 10 zamanlı ritim (2+3+2+3) şekli curcuna kalıbıyla, 9 zamanlı ritim (3+2+2+2) şekli oynak kalıbıyla benzerlik göstermektedir.

Bu bulgulardan yola çıkılarak üç ozanında en çok kullandığı usul 4 zamanlı usul olduğu görülmektedir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen kazanımlardan hareketle geliştirilen öneriler şu şekildedir;

- Muharrem Ertaş'a ait olan “Evlerinin önü marul” adlı türkü incelendiğinde notada var olan nim şehnaz (sol diyez) perdesi var olan kaynak kişinin ses kayıtlarında duyulmamıştır. Bu sebepten dolayı kaynak kişinin bu eseri tekrardan dinlenerek icracının söylemine göre notaya alınmasının doğru olacağı,
- Neşet Ertaş'a ait olan “Kibar kızın saçları” adlı türkü incelendiğinde notada var olanla, kaynak kişinin icrası karşılaştırıldığında melodik cümlelerde farklılıklar tespit edilmiştir. Bu sebepten dolayı kaynak kişinin bu eseri tekrardan dinlenerek icracının söylemine göre notaya alınmasının doğru olacağı,
- Neşet Ertaş'a ait olan “Küstürdüm gönülü güldüremedim” adlı türkü incelendiğinde notada var olanla, kaynak kişinin icrası karşılaştırıldığında melodik cümlelerde farklılıklar tespit edilmiştir. Bu sebepten dolayı kaynak kişinin bu eseri tekrardan dinlenerek icracının söylemine göre notaya alınmasının doğru olacağı,

- Çekiç Ali'ye ait olan “Kekillerin neşte neşte” adlı türkü incelendiğinde notada var olanla, kaynak kişinin icrası karşılaştırıldığında melodik cümlelerde farklılıklar tespit edilmiştir. Bu sebepten dolayı kaynak kişinin bu eseri tekrardan dinlenerek icracının söylemine göre notaya alınmasının doğru olacağı,
- Türk halk müziğinde var olan eserlerin makamsal özelliklerini bilerek onlara bu özelliklerle değinmek türkülere daha bilimsel bir yapı kazandıracığı,
- Bundan sonra yapılacak benzer çalışmalarda konuyla ilgili aşıkların eserlerinde usul özelliklerinin (darp ve metronom gibi) detaylı şekilde anlatılıp ve tavır özelliklerinin belirtilmesi THM nazariyatı öğretimi ve aşık eserlerinin daha anlaşılır şekilde yorumlanmasına katkı sağlayacağı,
- Ozanların yaşadığı yöre kültürünün eserinin sözlerine ve ezgisel yapıya nasıl yansıdığı, ne denli uyumlu olduğunu detaylı incelemek kültürel hazinemize katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arseven, V. (2004). *Biyografisi makaleleri ve müzik eserleri*. Özkan Matbaacılık.
- Büyükıldız, H.Z. (2015) *Türk Halk Müziği- Ulusal Türk Müziği*. Papatya Yayıncılık
- Çakar, Ş. (2004). *Türk müziği teorisi ve makamlar*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Çakır, B. (2016). *Sivas yöresine ait türkülerin ritim kalıpları ve bu ritim kalıplarının müzik eğitiminde uygulanabilirliği* (Tez No.429627) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Dündar, C. (2014, 20 Mayıs). *Garip – Neşet Ertaş Belgeseli 1. Bölüm* [Video dosyası]. https://youtu.be/eS_m8T_z5uw
- Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleri ile Türk halk müziği ve nazariyatı*. Ege Üniversitesi Basım Evi.
- Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk Halk Müziği Nazariyatı*. Kombassan A.Ş.
- Kaçar, G. Y. (2009). *Türk mûsikîsi rehberi*. Maya Akademi.
- Karadeniz, M. E. (1983). *Türk musikisinin nazariye ve esasları*. İş Bankası.
- Karagenc, M. (1999). *TRT repertuvarında bulunan Kütahya türkülerinin makam-ayak, tür ve usul yönünden incelenmesi* (92568) [Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Temel Bilimler Ana Bilim Dalı] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Köse, S. (2018). *Neşet Ertaş Türkülerinin Cümle Yapısı Açısından İncelenmesi* (Tez No. 518231) [Yüksek Lisans Tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özcan, Ö. (2001). *Neşet Ertaş Yaşamı ve Bütün Türküleri*. Simurg Yayıncılık.
- Özkan, İ. H. (2006). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri*. Ötüken.
- Parlak, E. (2013). *Garip Bülbül Neşet Ertaş*. Demos Yayınları.
- Pelikoğlu, M. C. (2007). *Mesleki müzik eğitiminde geleneksel Türk halk müziği dizilerinin isimlendirilmesinin değerlendirilmesi* (Tez No. 205324) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Pelikoğlu, M.C. (1998). *Geleneksel Türk halk müziği dizilerinin isimlendirilmesinde karşılaşılan zorluklar* (Tez No. 86225) [Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Müzik Eğitimi Ana Sanat Dalı] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Pelikoğlu, M.C. (2012). *Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açından Adlandırılması*. Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Sarısözen, M. (1962). *Türk halk musikisi özellikleri*. Resimli Posta Matbaası.
- Sun, M. (1998). *Türk makam dizileri*. Evrensel Müzik Evi.
- Tanrıkorur, C. (1998). *Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler*. Ötüken Yayınları.
- Tokel, B. B. (2021). *Neşet Ertaş Kitabı*. Kapı Yayınları .
- Türk Dil Kurumu (TDK) <https://sozluk.gov.tr/>

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin.
Yılmaz, A. (2008). *Kırşehir Örneklemesiyle Anadolu Abdalları*. Kültür-Tarih Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Abdulsamet DİNÇ
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	
Y. Lisans Öğrenimi	
Bildiği Yabancı Diller	
Bilimsel Faaliyetleri	
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	
İletişim	
E-Posta Adresi	
Tarih	27.10.2023